

“గిత్యాపారాయణ పాశురాలు”

(తిరుప్పల్లాస్మి, తిరుప్పక్కు యెక్కుద్ది, తిరుప్పునై, వారణమాయిరమ్)

వ్యాఖ్యాత:

ఉ.వే. శ్రీమాన్ పి.టి.జి.బి.యు.ల్. నరసింహచార్య

తిరుపుల తిరువతి దేవస్థానములు
తిరువతి

“నిత్యపారాయణ పాశురాలు”

(తిరుపుల్లాస్మీ, తిరుపుళ్ళి యెళుచ్చి

తిరుప్పానై, వారణమాయిరమ్)

వ్యాఖ్యత:

ఉ.వే. శ్రీమాన్ పి.టి.జి.వి.యల్. వరసింహచార్య

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు

తిరుపతి

నిత్యపొరాయణ పొశురాలు

వ్యాఖ్యతః:

ఉ.వే. శ్రీమాన్ పి.టి.జి.వి.మల్. నరసింహచార్య

ప్రథమ ముద్రణ: 1994

మలి ముద్రణ : 2008

ప్రతులు : 5000

సంకలనకర్త:

ప్రో॥ పి. శారిరాజన్

సెషన్ అఫీసర్

ఆశ్వర్ దివ్యప్రబంధప్రాజెక్ట్

తిరుపుల తిరుపతి దేవస్థానములు

తిరుపతి

ప్రచురణకర్త:

శ్రీ కే.వి. రమణా చాలి, ట.ఎ.ఎస్.,

కార్య నిర్వహణాధికారి

తిరుపుల తిరుపతి దేవస్థానములు

తిరుపతి.

ముందుమాట

తుల్సీవనంలో తనకు లభించిన గోదాదేవికి పెంపుదు తండ్రియై, ఆమెను పల్గొ నమస్తించడంప్లల శ్రీరంగనాథునికి సాక్షాత్తు మామగారైన భట్టానాథుల రచన తిరుప్పుల్లందు. పొంద్య రాజసభలో విష్ణుపారమ్య స్తాపన చేసినపుదు స్నేమి సంతోషంతో గరుడవాహనా దూధుడై వేంచేయగా ఆయనకు దృష్టిషోషం తగులకుండ విష్ణువిత్తులు చేసిన మంగళాసననమే పండిందు పొశురాల తిరుప్పుల్లందు. కాప్యుసాందర్భం, భట్టకల్పన, భక్త్వేశం గుబాలించే ఈ తిరుప్పుల్లందు సకలదిప్య దేశాలలో నిత్యమసంధానంలో ఉన్న మచ్చానీయరచన.

భట్టానాథుల పెంపుదు కూతురు గోదాదేవికి శూడికొదుర్త నాచ్చియార్ అనిపేటు. ఈమెయే ఆముతక్కమాల్యద. శ్రీకృష్ణుని కలయిక అభిలషించి ప్రేపల్లెలో గోపికలు కార్యాయనీ ప్రతం సర్పినట్లుగా ఈమె శ్రీరంగనాథుని పడగా పరించి మార్కుశిర్ మాసంలో నోమునోచింది. దినమునకోక్క పొశురం పంతున ముప్పది దినాలు అనుసంధింప దగిన ముప్పది పొశురాల రచన తిరుప్పు. అండాత్ శ్రీరంగనాథునిలో తనకు వివాహ మయినట్లు కన్న కలయే వారఙమాయాదమ్. ఈ దెందున్నా గోదాదేవి రచనలే పీటికి భక్తులోకంలో ఎనలేని ప్రహారముంది. ప్రపంచోవలయంలో ధనుర్భాస సందర్శింగా తిరుప్పుపై ప్రబంధ పచుసంలో చేపుడికి సుప్రభాతం జపుగురుంది.

జ్ఞానభక్తి వైరాగ్య శిఖామణి తోండురాజుచేప్పాడి యార్ఘ్యార్ రచించిన రంగనాథస్నేమి మేలుకొలుపే తిరుప్పుల్లి యెళుచువ్వి. ఇది పది పొశురాల ప్రచంధం. తిరుప్పుల్లందు, తిరుప్పుపై, వారఙమాయిరం, తరుప్పుల్లియెళుచ్చి అను ఈ హర్యాద్యైన పొశురమాలను సంకరించిన ప్రాణసర్ పి. శాంరాజన్ గారిని, వ్యాఖ్యాత పి.టి.బి.వి. నరసింహచార్యలవారిని అభినందిస్తున్నాను. నిత్యము అనుసంధించుకొనదగిన పొశురములతో గూడిన ఈ రచన భక్తులకు మిక్కెలి ఉపకరించగలదని మా విశ్వాసం.

తిరుపుతల

కార్యసిర్పుపూణాధికారి
తిరుమల తిరుపుత దేవస్థానములు

డా. మేడసాని మోహన్
యం.ఎ., విపాత్.డి.
డైకెట్

ఆర్యార్ దివ్యప్రబంధప్రాజెక్టు
తిరుపుల తిరుపతి దేపస్థానములు
తిరుపతి

భక్తిసుమాంజలి

తిరుపుల తిరుపతి దేపస్థానములు, ధర్మప్రచారపరిషత్, అన్నమాచార్య ప్రాజెక్టు, దాససాహిత్యప్రాజెక్టు, ఆర్యార్ దివ్యప్రబంధ ప్రాజెక్టు - తదితర ధార్మికసంస్థల ద్వారా మధురభక్తి ప్రవారం చేయడం ఒక ఉద్యమ సూట్రితో కొనసాగుతూ ఉంది. 'మోక్షసాధన సామగ్ర్యం భక్తిరేపగేరియసి - అనికదా సూక్తి. అభిలాండకోటి బ్రహ్మందాయముడైన శ్రీవేంకటేశ్వర స్వామి సాన్నిధ్యం చేరడానికి భక్తికంటె నిరపాయసాధనం లేదు.

ప్రశ్నేకించి ఈ పుస్తకంలో పెరియాళ్లాడు (విష్ణుచిత్తుడు) తిరుపుల్లాందు, తొండిరడిస్ట్రాడి ఆర్యార్ (విష్ణువారాయఱుడు) తిరుపుల్లియెచుచ్చి, అండాచ్ (గోదాదేవి) తిరుప్పావై, మరియు వారణామాయిరం - స్తోత్రాలు పొందుపరుప బడ్డాయి. భగవంతుని త్రికరణశుద్ధిగా ప్రాథించడానికి ఉపకరించే నిత్యపూరాయఱ గ్రంథాలివి.

'పుమాన్ విష్ణురితి ఖ్యాతః స్త్రీప్రాయమితరం జగత్' అన్న మధురభక్తి సిద్ధాంతానికి వ్యాఖ్యానప్రాయాలైన ఈ పూరాయఱాకృతులు ముముక్షుపులకు అమృతపాసీయాలు.

భక్తునికి భగవంతునికి నాయుకా నాయుక బంధాన్ని విశిష్ట అనుబంధాన్ని భావించే తీవ్రమైష భక్తి భాపనామాధుర్యం నేటి ముముక్షులోకానికి ఎంతైనా అవశ్యకం. కందర్యకోటి సుందరుడైన జగన్మోహనుడైన భగవంతుడు సాక్షాత్కారించినపుడు ఒక మహాభక్తునికి కలిగిన పొరపశ్య ఫలరూపమే తిరుపుల్లాందు. అన్ని దివ్యదేశాల్లో సుష్ఠుత గీతిగా అనుసంధానం చేయబడుతూ ఉన్న మధుర భక్తిరసామృతం తిరుపుల్లియెచుచ్చి. ధనుర్మాసప్తతానుష్టాన శిలిగా, అముకమాల్యదగా, శ్రీరంగాని నాయుకామణిం అండాచ్ ఆలాపించిన జ్ఞానప్రబోధగీతిక తిరుప్పావై.

భక్తులోకం ఈ భక్తిస్తుతిక్షతిని సద్గ్యానియోగం చేసుకోవాలని మా విస్మయం.

పొదు తనియనులు

1. శ్రీసైలేశదయాపాత్రం ధీభక్ష్యది గుణార్దవమ్ |
యతీస్త్రప్రవణం వన్నే రఘ్యజామాతరం మునిమ్ ||

టీక: శ్రీసైలేశ=శ్రీ తిరువాయ్ మొళిప్పితై, దయాపాత్రం=దయకు పాత్రులును,
ధీ=జ్ఞానము, భక్ష్యది=భక్తిమొదలగు, గుణార్దవమ్=గుణ సముద్రులును,
యతీంద్ర ప్రవణం=శ్రీరామానుజారందు భక్తి గల వారునగు, రఘ్యజామా
తరం మునిమ్=శ్రీ మణవాళమహామునులను, వందే=సేవించుచున్నాను.

తా: తమకు ఆచార్యులగు తిరువాయ్ మొళిప్పిన్న గారి కట్టాడ్ పాత్రులును,
జ్ఞాన, భక్ష్యది గుణ పరిపుర్ణులై శ్రీమద్బామానుజాలయందు ప్రాపణ్యము
గలవారు నగు అఖిలు మణవాళన్ అను తిరునామము గల మణవాళమా
మునులకు నభస్తురించుచున్నాను.

2. లక్ష్మీనాథసమారఘ్యం నాథ యామున మధ్యమామ్ |
అస్క్వదాచార్యపర్యాన్తాం వందే గురుపరంపరామ్ ||

టీక: లక్ష్మీనాథసమారంభాం=శ్రీయఃపతిని మొదట నున్న, నాథయామున
మధ్యమామ్=నాథమునులను చూమునాచార్యులను మధ్యము నందును,
అస్క్వదాచార్య పర్యంతాం=మన ఆచార్యుల పరకును గల, గురుపరం
పరామ్=ఆచార్య పరంపరను, వందే=సేవించుచున్నాను.

తా: తిరుమంత్ర, ద్వయములను మొదట సాదించినందున ప్రథమాచార్యులైన
శ్రీమన్నారాయణుని ప్రథమమునను, శ్రీమన్నాథమునులు శ్రీయామునా
చార్యులను మధ్యమందును, మన ఆచార్యుల పరకునుగల ఆచార్యుల
పరుసను నమస్తురించుచున్నాను.

3. యో నిత్య మచ్యతపదామ్యజ చుగ్గరుక్క
వ్యామోహత ప్రదితరాళి త్వణాయ మేనే |

అస్య ద్గరోర్వగతోఽస్య దయైకసింహః
రామానుజస్య చరణా శరణం ప్రపద్యే॥

టీక: యః=ఏ ఉడైయపర్లు, నిత్యమ్=నిత్యమును, అచ్యతపదామ్యజయుగ్గరుక్క= అచ్యతుని యొక్క పాదపద్మ ద్వయ స్వర్ష మందు, వ్యామోహతః= వ్యామోహముచే, తదితరాజీ=ఇతర విషయములను, త్జణాయమేనే=గడ్డి వలె తలచిరో, అస్య ద్గరో=మనకు ఆచార్యులును, భగవతః=భగవత్సములై, దయైక సింధో=దయకు సముద్రులునగు, అస్య రామానుజస్య=శ్రీభాష్య కార్త యొక్క, చరణా=పాదద్వయమును, శరణం=రక్షకముగా, ప్రపద్యే= ఆశ్రయించుచున్నాను.

తా: భగవద్వ్యతిరిక్తములగు సమస్త విషయములును నిస్యారమని యెంచి, పదలి, శ్రీమన్నారాయణాని యొక్క దిష్టపాద పద్మములను మిక్కిలి భోగ్యముగా తలచిన కరుణా సముద్రులును, మా ఆచార్యులునునైన శ్రీ రామానుజుల పాద పద్మముల అన్యాగతిగా నాశ్రయించుచున్నాను.

4. మాతా పితా యువతయ స్తనయా విభూతిః

సర్వం యదేవ నియమేన మదన్యయానామ్।

అద్యస్య నః కులపతే ర్వకుశాభిరామమ్

శ్రీమత్తదజ్ఞియుగం ప్రణామామి మూర్ఖా॥

టీక: మాతా=తల్లిపలె, పితా=తండ్రి వలె, యువతయః=యౌహన్సీరిల వలె, తనయా=కుమారులపలె, విభూతిః=వ్యాఖ్యార్ములవలె, సర్వం=అన్నియును, నియమేన=నియమముగా, మదన్యయానాం=మన పంశస్తలకు, యదేప=ఏ ఆశ్వార్థ శ్రీ పాదమో, నః=మనకు, అద్యస్య=యొదటి వారును, కులపతేః= కులపతియు, వకుశాభిరామం=వకుశ భూషణుల యొక్క, శ్రీమత్= రమణీయమైన, తత్=అట్టి, అంధ్రియుగం=శ్రీ పాదముల జంటను, మూర్ఖా=శిరస్సుచేత, ప్రణామామి=నమస్కరించుచున్నాను.

తా: మనకును, మన పూర్వికులకును ఏ నమ్మాళ్వార్ పాద ద్వయమే సర్వదా బంధుపుగాను, సర్వశ్వర్యమునై యున్నదో, అట్టి శ్రీ నమ్మాళ్వార్ పాద పద్మములను గూర్చి శిరస్సుతో దండము సమర్పించుచున్నాను.

5. భూతం సరశ్చ మహాప్యాయ భట్టనాథ
 శ్రీభక్తిసాద కులశేఖర యోగివాహన్ |
 భక్తాంప్రేణ పరకాల యతీస్మామిత్రాన్ |
 శ్రీమత్పూరాజుగ్రథమునిం ప్రణతోఽస్మి నిత్యమ్ ||

టీక: భూతం=భూతయోగిని, సరశ్చ=సరోయోగిని, మహాప్యాయ=మహాప్యాయులను, భట్టనాథ=భట్టనాథులను, శ్రీ భక్తిసాద=శ్రీ భక్తిసాదులను, కులశేఖర=కులశేఖరులను, యోగివాహన్=తిరుప్పామాళ్వార్ధను, భక్తాంప్రేణ=తొండరడిప్పాడి ఆళ్వార్ధను, పరకాల=తిరుమంగై ఆళ్వార్ధను, యతీంద్ర మిత్రాన్=పూజ్యులగు శ్రీ రామానుజులను, శ్రీ మత్పూరాంకుశమునిం=శ్రీ నమ్మాళ్వార్ధను, నిత్యమ్=ఎల్లప్పుడును, ప్రణతోఽస్మి=నమస్కరించుచున్నాను.

ఆ: పూర్వత్తాళ్వార్ధను, పొయ్కెయాళ్వార్ధను, పేయాళ్వార్ధను, పెకియాళ్వార్ధను, తిరుమెళ్లైయాళ్వార్ధను, కులశేఖరాళ్వార్ధను, తిరుప్పామాళ్వార్ధను, తొండ రడిప్పాడియాళ్వార్ధను, తిరుమంగై యాళ్వార్ధను, యతీశ్మేష్ములగు ఉడైయపరులను, శ్రీరామమిత్రులను, శ్రీ పరాంకుశులనబదు కైంకర్య శ్రీగల నమ్మాళ్వార్ధను, ఎల్లప్పుడును సేవించినవాడ నగుచున్నాను.

తిరుప్పల్లాణ్డు

తనియన్లు: గురుముఖ మనధిత్య ప్రాప్తా వేదానశేషాన్ |
 నరపతి పరిక్లష్టం శుల్మమాదాతుకామః |
 శ్వశుర మమరవస్యం రజ్గనాథస్య సాక్షాత్ |
 ద్విజకులతిలకం తం విష్ణుచిత్తం నమామి ||

టీక: నరపతి=వల్లభదేవ రాజుచేత, పరిక్లష్టం=ఏర్పఱచ బడిన, శుల్మం=విద్యును మెచ్చి యిచ్చు సంపదను, ఆదాతుకామః=గ్రహింప నపేణ్డ గలవారై, గురుముఖం=అచార్యస్నిధిని, అనధిత్య=అభ్యసించకయే, ఆశేషాన్=సమస్తమైన, వేదాన్=వేదములను, ప్రాప్తా=ఉపస్యసించిరో, రంగనాథస్య=శ్రీరంగనాథులకు, సాక్షాత్=ప్రత్యక్షముగ, శ్వశురం=మామగారును, అమరపంచ్యం=దేవతలచే సేవింప తగిన వారును, ద్విజకుల=బ్రాహ్మణ

పంశమునకు, లిలకం=అలంకారభూతులగు, తం విష్ణుచిత్తం=ఆ పెరియా శ్వారును, నమామి=నమస్కరించుచున్నాను.

తా: పల్లభదేషు దనురాజు పరాత్మరుని తెలియగోర అందుల కేర్పరచిన భూరి ధనమును గ్రహింపనిచ్చగలవారై గురుముళముగ నభ్యసింపకమే సమస్త వేరముల నుపన్యసించియు శ్రీ రంగనాథులకు శ్రీ ఆంధ్రాశ్లను సమర్పించినందుకు వారికి మామగారును, దేహంద్యులును, బ్రాహ్మణోత్తము లగునట్టి పెరియాశ్వారును సేవించుచున్నాను.

మిన్నార్ తడమదిత్ శూర్ | విల్పత్తు రెన్నరుకాల్
శొన్నార్ రకఱ్మలం | శూడినోమ్ మున్నార్
కిచియఱుత్తానెస్టురైత్తోమ్ కీచ్చైయినిల్ శేరుం
వచియఱుతోమ్ నెష్టు మే వన్న.

బీక: నెంజమే=ఓ మనసా!, పస్తు=అశ్వారును సమీపించి, మిన్నార్=మిక్కిరి ప్రకాశించు, తడ(0)=విశాలముగు, మదిత్=ప్రాకారములచే, శూర్=చుట్టబడిన, విల్పత్తుర్మెన్స్టు=శ్రీ విల్పత్తురులని, ఒరుకాల్=ఒకసారియైనను, శొన్నార్=ఉచ్చరించిన వారి, రకఱ్మలం=పాదపద్మములను, శూడినోం=శిరసా ఎహించితిమి, మున్నార్=పూర్వకాలయందు, కిచి=విద్యుతుల్చి ప్రప్యమును, అఱుత్తానెస్టు=ఛేదించిరని, ఉరైత్తోం=అనుసంధించితిమి, కీర్తిమెయినిల్=చీఫీనకృత్యములచే, శేరుంపాందతగిన, వచి=చిరుద్ధ మార్గమును, అఱుత్తోం=ఛేదించితిమి.

తా:- ఓ మనసా! నీయానుకూల్యముచే, అశ్వారుయందు ప్రాపణ్యము గల్లి శ్రీ విల్పత్తురు నుచ్చరించిన వారి పాదారవిందముల శిరసా పహాంచితిమి. ముందు విష్ణుపరత్య స్థాపనం బౌసర్పి పాండ్యరాజుయెక్క విద్యు నిమిత్తమైన ధనమును పొందిరని అనుసంధించి తక్కుప స్థిలినొందు మార్గమును దెగగొట్టితిమి అనుచున్నారు.

పాణ్ణియన్ కొణ్ణాడ ప్పటర్ పిరాన్ వన్నా నెస్టు
ఈణ్ణియ శజ్జమెదు తూడ వేణ్ణియ

వేదగ్గ శోదివిరైన్న కిళియాసుత్తాన్
పాదగ్గత్ యాముడైయ పత్త.

బీక: పాణ్ణియన్=పాండ్యరాజు, ప్రట్టరే హిరాన్=పెరియాళ్వర్లు, వన్నానెష్ట్=వేంచేసిరని, కొళ్వాడ్=పాగడగా, కండైయశంగమ్=జయశంఖములను, ఎదుత్తు=ఎత్తి, ఊప్ర=ధ్వని చేయగా, వేణైయ=అరాధన ఆరాధ్య స్వరూప వస్తుపులను, వేదంగట్=సకల వేదములు చెప్పుచుపని, ఓదివిరైన్న=నిశ్చయించి చెప్పుటచే, కిథి=మూట గట్టిన ద్రవ్యమును, అఱుత్తాన్=ఛేదించిన వారి యొక్క, పాదంగట్=పాదములే, యాముడైయ=మన యొక్క, పట్టు=రక్క కమ్ము.

తా: పాండ్యరాజు పరతత్వ నిర్ణయమునకై పెరియాళ్వర్లను బోగడగా, జయ శంఖములు ఫోషింపగా ఆరాధన ఆరాధ్య స్వరూప వస్తుపులను సకల వేదములు చెప్పుటచే విష్ట్వావే పరతత్వమని నిశ్చయించి విద్యు శుల్ఘమును ఛేదించిన యాళ్వర్ల శ్రీపాదములే మనకు రక్కక మనుచున్నారు.

2. పల్లాణ్ణ పల్లాణ్ణ పల్లాయి రత్నాణ్ణ పలకోడినూరాయిరం మల్లాణ తిణ్ణోళ్ మణివణా। ఉన్ శేవడి శెవ్య తిరుక్కాప్పు॥

బీక: మల్ల్=మల్లులను, ఆండ=జయించిన, తిణ్ణోళ్=దృఢమైన, లోళ్=భుజములు గిల, మణి=ఇంద్రీలమణిపంటి, వణ్ణా=కాంతి గలవాడా, ఉన్=నీయొక్క, పల్ల్=అనేకములైన, ఆణ్ణు=సంపత్తురములు, పల్ల్=అనేకములైన, ఆయిరత్తు=వేలకోలది, ఆందు=సంపత్తురములు, పల్లు=బహు, కోడీ=కోట్లు, నూరాయిరం=నూర్లువేల సంపత్తురములు, ఉన్=నీయొక్క, శేవ్ అడి=ఎళ్లతామరదల పంటి పాదముల యొక్క, శెవ్య=సౌందర్యమునకు, తిరుక్కాప్పు=రక్క కలుగపలయును.

తా: చాణూర ముష్టికాది మల్లుల జయించిన నీలవర్లుడా! నీపు అనేక సంపత్తురములు క్షేత్రముగ నుండపలయు నని శ్రీ విష్ణువిత్తులు విష్ణువించి చృష్టి బోండక దేవమానములగు అనేక సంపత్తురములను, బ్రహ్మమానములగు ఏపుపొండుట్టిరములునూ, ఆ బ్రహ్మలు అసంఖ్యకు లగుటచే వారల కపచ్చేందులగు బహుకోట్ సంపత్తురములను స్వామి యొక్క

యెళ్లతాపురల పంటి పాదముల చక్కదనమున తెప్పటికిని కొఱతలేని రక్ష కలుగపలయు నని ప్రార్థించిరి.

2. అడియో మోదుం నిన్నొదుం | ఫిరివిష్టి యాయిరం పల్లాణ్ణు | వడివాయీన్ వలమార్ పినీల్ | వాళ్ కిష్ట మజ్జయుం పల్లాణ్ణు | వడివార్ శోది వలత్తుతైయుం శుద్ధరాళియుం పల్లాణ్ణు | పడై పోర్ పుక్కు ముశంగు | మప్పొళ్ల శన్నియముం పల్లాణ్ణే ||

టీక: అడియో మోదుం=దాసులగుమాతోడను, నిన్నొదుం=(సర్వశేషియగు) నీ తోడను, పిటిపుష్టి=ఎడబాటు లేక, ఆయిరం=అనేక వేలసంపత్తిరములు, పల్లాందు=నిత్యమై యుండవలయును, వడివాయ్=చక్కదనమైన, నివ్=నీయుక్క, వలమార్ పినీల్=కుడి పడ్డఃఫలమున, వాళ్ కిష్ట=పసించుచున్న, మంగైయుం=శ్రీ మహాలక్ష్మీయు, పల్లాందు=నిత్యమై యుండవలెను, వడిపు=చక్కదనముచే, అర్=పూర్వమైన, శోది=కాంతికలడై, వలత్తుతైయుం=కుడి ప్రక్కనుండేది, శుద్ధర్=కాంతిగల, ఆరియుం=చక్కాయుధమును, పల్లాందు=నిత్యముగ నుండ వలయును, పడై=సేనల యొక్క, పోర్=యుద్ధమున, పుక్కు=ప్రవేశించి, ముశంగుం=ధ్వనించెడి, అప్పాంచ శన్నియముం=అపాంచ జన్మమును, పల్లాండే=నిత్యముగ నుండవలెను.

తా: మన ముఖయులము ఎడబాటులేక శత సహస్రాద్యసంభ్యాకంబగు కాలతత్త్వముందు పర్యంతము నిత్యమై యుండవలె ననియు, నీ కుడి పడ్డఃఫలమున వాసము చేయుచున్న శ్రీ మహాలక్ష్మీయు చక్కదనంబుచే పూర్వమై కాంతి గల్లి, కుడిప్రక్క ప్రకాశించెడి చక్కాయుధమును, సేనల యొక్క యుద్ధమందు ప్రవేశించి ధ్వనిచేసడి పాంచజన్మంబును, ఎడబాయక శత సహస్రాద్యసంభ్యాకంబగు కాలతత్త్వముందు పరకు నీ చేరిక నిత్యమై యుండవలయును.

3. వాళ్ పట్టు నిష్టిరుల్లిలేల్ | వన్నుమళ్లంమళముంకొంణ్ణిమిన్ | కూళాళ్ పట్టునిష్టిర్ గళై యెళ్లక్ కుళువినీల్పుగుదలొట్టోం | ఏ లాళ్ కాలంపచిపీలోంనాళ్లక్ | ఇరాక్కుదర్ వాళ్ | ఇలజ్జై పాళాళ్ గప్పడై పారుదానుక్కు | పల్లాణ్ణు కూఱుదుమే||

టీక: వాళల్ పట్టు=సుఖరూప దాస్యమును బొంది, నిస్తీర్ణ=ఉన్నట్టెన, వందు=పబ్బి, మణ్ణుం=మృత్తికయు, మణయుం=కల్యాణమును, కొణ్ణ ఏన్=తీసికొనుడు, కూధు=కూటికి, అభిపట్టు=దాస్యమును బొంది, నిస్తీర్ణ కడై=నిలచు వారలను, ఎంగళ్=మాయొక్క, కుజివిల్=సమూహమున, పురుదల్=ప్రవేశించుటకు, ఒట్టోం=సమ్మితింపము, ఏళల్ కాలం=ఇరువడి యొక్క తరముల కాలము, పిచిప్పిలోం=నిందలేని వారము, నాంగళ్=మేము; ఇరాక్కుదర్=నిశాచరులు, వార్=పర్చిల్లెదు, ఇలంగై=లంకాపురి, పోళాక=రక్కసులతో నశించునట్లు, ప్పుడైపారుదానుక్క=యుద్ధ మొనర్చిన వానికి, ప్పుల్లండు=మంగళాశాసనము, కూడుడునే=చేయుచున్నాము.

తా: భగవత్స్త్రైంకర్య సంపదచే పృథివీ నొందుటకు చేండరేని అంకురార్ఘణ మృత్తికయును కల్యాణమును గ్రహింపుడు. ప్రయోజనాంతరములకు శేషపడి నిలచిన వారల మా గోస్తి యందు జీరసియుము. మేము 21 తరముల నుండి ప్రయోజనాంతరపరులము అనెడి దోషములేని వారము. రక్కసులు పరిశ్రాంకించి లంకయు రాక్షసగణములును నశించునట్లు యుద్ధ మొనర్చిన దశరథుకపర్తికమారునకును మంగళాశాసన మొనరించేద మని తాత్పర్యము.

4. ఏడునిలత్తిలిదువదన్ మున్నం వస్తు ఎజ్జ్ కుళాంపుగున్ను |
కూడుమనముడై యార్కింగ్ వరం బొఇవ్వో లైకూర్డుమినో |
నాడునగరముం నస్సరియు నమోనారాయణాయ ఎన్నా |
పాదు మన ముడైప్రత్త రుల్లీర్ వస్తు పల్లాణ్ కూఱుమినో ||

టీక: ఏడునిలత్తిల్=కైపల్య పదవి యందు, ఇదువదన్ మున్నం=చేర్పుటకు మునుపు, వందు=ఏతెంచి, ఎంగళ్=మా యొక్క, కుళాం=సమూహమున, పుగుందు=బోచ్చి, కూడు=చేరుటకు, మనం=మనస్సును, ఉడైయార్కింగ్=కలవారలు, వరంబాడి=స్వానుభవమును విడచి, వందు=పబ్బి, ఒరై=శీఫుముగ, కూర్డుమినో=చేరుదు, నాడు=దేశవాసులను, నగరముం=పట్టణవాసులను, నన్గరియు=చక్కగా నెఱుగునట్లు, నమోనారాయణాయఎన్నా=నమో నారాయణాయ అని, పాదు=గానము చేయుటకు, మనం=మనస్సు, ఉడై=కల్పనట్టి, పత్తర్=భక్తులు, ఉన్నీర్=ఉన్నచో, వందు=పబ్బి, పల్లాందు కూఱుమినో=మంగళాశాసనము పాదుడు.

తా: స్వాల స్వాక్ష్మేన శరీరమును జీవునకు కారణభూత మగు మూల ప్రకృతి యందు ఇడకమున్నే శ్రీఘ్నముగ వచ్చి మా గోప్యియందు చేరుటకు మనస్సు గలవార లైతిరేని స్వామిభవమూత్రమును విడిచి సత్యరంబుగ చేరుదు. సకల మైనవారును జక్కగ నెఱంగునట్లు నమో నారాయణాయ అని మంగళశాసనము జేయు మనస్సుగలవారలైతిరేని వచ్చి మంగళశాసనము చేయుదు.

5. అణ్ణక్కులత్తు క్కుదిపతి యాగి అశురరిరాక్కుదరై
యొణ్ణక్కులత్తె ఎదుత్తుక్కుశైన్నా ఇరుడీకేశ స్తనక్కు
తొణ్ణక్కులత్తిల్చీర్లో వద్దడితోశు దాయిరనామశోల్లి
ప్పణ్ణక్కులత్తే త్తవిర్తు పల్లాణ్ణ పల్లాయిరత్తాణ్ణన్నినే॥

టీక: అండక్కులత్తుక్కు=బ్రహ్మంద సమూహమునకు, అధిపతియాకి=స్వామియైను,
అశురరిరాక్కుదరై-అశుర=రాణ్ణసుల యొక్క, ఇండక్కులత్తె=సీచకులమును,
ఎదుత్తుక్కుశైన్డ=వేరుతో త్రణించిన, ఇరుడీకేశన్ తనక్కు=హృషికేశునకు,
తొండక్కులత్తుల్చీర్లో=దాసకురాంపర్చుటులైన మీరలు, పందు=పచ్చి, అడి=శ్రీ
పాదములను, తోశుడు=అశ్రూయంచి, శౌలి=చెప్పి, పండైక్కులత్తె=పూర్వకులమును,
తవిర్స్తు=విడిచి, పల్లాందు-పల్లాయిరత్తాండ్నినే=అనేక
సంప్తురములు నిత్యముగా నుండిపలయునని మంగళశాసనము చేయుదు.

తా: అనేక బ్రహ్మందములకు నిర్వాహకుడై అసుర, రాణ్ణసులను సమూలముగ
నశింపజేసిన హృషికేశునకు దాస్యకులస్ఫులగు మీరేతెంచి వాని శ్రీ
పాదములను సేవించి వాని సహస్ర నామానుసంధాసము జేసి
యహంకారాచులతో గూడిన పూర్వకులమును పదలి మంగళశాసనము
చేయుదు.

6. ఎనె తనె తనె తమ్మాతప్పన్పేర్ పడికాల్ తొడడీ
వన్న వళ్ల వళ్లయాట్చ్యమ్ కిన్ఫోమ్ తిరువోణ త్తిరువిళవిల్లో
అన్నియమ్మాది లరియురు వాగి అరియై యజిత్తవనై
ప్పణ్ణనై లీర పల్లాణ్ణ పల్లాయిరత్తా ణ్ణన్న పాదుదుమే

పీక: ఎనె తనె=నేనును నాతండ్రియు, తనె తనె=అతని తండ్రి తాత ముల్లాతలును, తమ్ముళ్తప్పువ్=అతని తండ్రియు తాతయు, ఏట=ఏదు, పడిగాల్ తొడంగి=తరపులు మొదలుకోని, పన్న=పచ్చి, వచి=పరంపరగా, అంచ్చెయ్ కిన్సోమ్=దాస్యము చేయుచున్నాము, తిరువోణల్రీరు విశయుల్=శ్రవణ తిరు నక్కల ఉపసము నందు, అన్నియుష్ భోదీల్=సాయం సంధ్యాసమయమున, అరియుచు వాగి=నృసింహారూపీయై, అరియై=పొరణ్యాసురుని, అత్తపన్నై=సంపారించిన వానిని గూర్చి, పన్ననైతీరు=అయాసము తీరునట్లు, పుల్లాండు=బహు సంపత్సరములు, పల్లాయు రత్నాందువిన్నై=కాలతత్వ ముందు నంతపరకును నిత్యముగా నుండ వలెనని, పాదుదుయే=మంగళము పాదుదుము!

లా: రఘు తండ్రి తాత ముల్లాత మొదలు ఏదు తరపుల నుండి వరుసగా తగిన సమయములయిందు మంగళాశాసనరూప దాస్యమును జేయు చున్నారము. శ్రవణ తిరు నక్కలోత్సపమునందు సాయంకాల మందు నరసింహాపతార మొనర్చి పొరణ్యాసురుని వథించిన నృసింహాస్యమి యొక్క బదలిక తీరునట్లు అనేక సంపత్సరములును, కాల తత్వముందు పరకును నిత్యముగా నుండపలయు నని మంగళ శాసనము చేసేదము. ఇదియే మనకు వృత్తి యనుచున్నారు.

**7. తీయుల్పోలిగై శెశ్చుడరాజుతిగట్ తిరుచ్చక్కరత్తున్
కోయుల్పోఱ్యియా లేయొత్తుణ్ణునిన్స్తు | కుడికుడియాచ్చెయ్ గిన్సోమ్!**
**మాయప్పారుపడై వాణై | యాయిరంతోజుమ్ పొళికురిది |
పొయ శుశ్రత్తియతిచి వల్లానుక్కు | పల్లాణ్ణు కూఱుదుమే॥**

పీక: తీయుల్=సూర్య చందుల కన్నను, పాలిగై=మిక్కిలి ప్రకాశించుచున్న శెశ్చుడర్=ఎట్లని కాంతితో, ఆళి=గుండని, లిగట్=ప్రకాశించు, తిరుచ్చక్కరత్తున్=చక్రము యొక్క, కోయుల్=కోపెల, పొరియాలే=చిప్పాముచే, ఒత్తుందు నిన్స్తు=చిప్పితులమై, కుడి కుడి=పూసంతాన మంతయు, ఆచ్చెయ్గిన్సోమ్=దాస్యము చేయుచున్నాము. మాయ=కృతిపు, ప్పారు=యుద్ధము చేయు, పడై=సేనగల, వాణై=బాణాని యొక్క, ఆయిరం తోజుం=వేయి భుజముల నుండి, పొళి=బయలుదేరి,

కురిది=నెత్తురు, పాయ=ప్రపాంచనట్లు, శుశ్రీయ ఆగి వల్లనుక్కు= చక్రముచే నటికిన సమర్థునకు, పుర్ణాండు కూఱుదుమే=మంగళ శాసనము చేయుచున్నాము.

తా: సూర్యచంద్రాగ్నుల, దిరస్కరించి, యొళ్లని కాంతిచే ప్రకాశించు చక్రము వేంచేసి యుండు గుండ్రని చిహ్నములను భుజముల ధరించుకోని, మా పంశస్థ లందరు దాస్యము చేయుచు పచ్చుచున్నారము. కృతిము యుద్ధము జేయు బాణాసురుని వేయి భుజముల నుండి రక్తము ప్రపాంచనట్లు శ్రీసుదర్శనముచే ఛేదించిన సమర్థుడగు స్వామిని గూర్చి తిరుపుర్లాండు పాదుచున్నాము.

8. నెయ్యడై నల్లదోర్ శోఱుమ్ నియత ముమత్తాఁఁ చ్చేవగముమ్ ఎ తైయడైక్కాయుమ్ కచుత్తక్కు పూర్వాఁడు కాదుక్కుక్కుణ్ణాలముమ్ మెయ్యిడ నల్లతోర్ శాస్త్రమున్నన్నా ఎషై వెళ్లుయురాక్కు వల్ల పైయుడై నాగప్పాఁ క్కోడియూనుక్కు పుల్లాణ్ణ కూఱువనే॥

టీక: నెయ్యడై=నేయిగల్లి, నల్లదోర్ శోఱుమ్=చిపక్కా రసము గల అన్నమును, నియతముమ్=ఎల్లప్పుడును, అత్తాఁఁ=ఎడచాపురేని, శేషిముమ్=సేపయును, తై=చేతులకు, అడైక్కాయుమ్=విడియమును, కచుత్తక్కు పూర్వాఁడు=కంతాభరణమును, కాదుక్కు కుండలముమ్=చెపులకు కుండలములను, మెయ్యిడ=శరీరమునకు, నల్లతోర్ శాస్త్రముం=సుగంధవైన చందనమును, తన్నా=ఇచ్చి, ఎషై=నన్ను, వెళ్లుయుర్=శుద్ధ స్వభాపునిగి, ఆక్కపల్ల=చేయ సమర్థుడగు, పైయుడై=విశాప ఘణములు గల, నాగ=సర్జ, ప్పగై=విరో ధియగు గరుడుని, క్కోడియూనుక్కు=ధ్వజముగి గలవానికి, పుర్లాండు=కూఱువనే=మంగళశాసనము చేయుచున్నాను.

తా: సరి తూనికగల నేతితోడ మేలగు ప్రసాదమును, ఎడతెగని సేపయును, చేతి విడియముని, కంతాభరణములును, దేహమునకు మేలైన చందనమును ఇచ్చి, క్షుద్రుడనగు దాసుని పరిశుద్ధస్వభాపునిగి చేయువాదును, ఏప్పబడిన పడగలు గల సర్పమునకు విరోధియగు గరుత్కంతుని ధ్వజముగా గల స్వామికి మంగళశాసనము చేయుచున్నాము.

9. ఉదుత్తక్కటైన నివ్ పీదగవాడై యుదుత్త కలన్ దుణ్ణు |
 తొదుత్త తుఱాయ్ మలర్ శూడిక్కటైనన శూదు మిత్తోణ్ణర్ గళోమ్ |
 విదుత్త దికై క్కరుమంత్రిరుత్తి త్రిరువోణత్రిరువిశవిల్ |
 పదుత్త పై న్నాగటై ప్పుళ్ళికొణ్ణానుక్క ప్పుల్లణ్ణుకూఱుదుమే||

టీక: ఉదుత్త=ధరించి, క్కటైన=విడిచిన, నివ్=నీయుక్క, పీదగవాడై=పీతాంబరమును, ఉదుత్త=ధరించి, క్కలత్తదు=తినగా మిగిలిన శేషమును, ఉణ్ణు=తినియు, తొదుత్త=గ్రుచ్చిన, తుఱాయ్మలర్=తులనీపుప్పుములను, శూడిక్కటైనన=ధరించి విడిచిన మారికల, శూదుమ్=ధరించునట్టి, ఇత్తోండర్ గళోం=జట్టిదాసులగు మేము, విదుత్త=ఇజ్జాపుంచిన, దికై=దిక్కుల, క్కరుమమ్=పనులను, త్రిరుత్తి=చక్కగచేసి, త్రిరువోణ త్రిరువిశవిల్=తిరునక్కత్రమహోత్స ముము నందు, పదుత్త=శయనింపబడి, పై=సంతసించ, న్నాగటై=శేషశయ్యాపై, ప్పుళ్ళికొండానుక్క=శయనించిన స్వామికి, ప్పుల్లణ్ణు కూఱుదుమే=మంగళాశాసనము చేయుచున్నాము.

ఆ: స్వామి ధరించి విడిచిన పీతాంబరమును ధరించి, ఆరగించి శేషించిన ప్రసాదమును స్వీకరించి, అలంకరించి త్యజించిన తులనీ పుప్పుమారికల ధరించు నట్టి దాసులమును, స్వామి ఆనతిచ్చిన దిశల తైంకర్య మొనర్చి, శ్రవణ నక్కతోత్సవము నందు, విపుబడిన పదగలు గల యాదిశేషునిపై శయనించి యుండు మనోజ్జవకు దృష్టి దోషము కల్గుండునట్లు అనన్యప్రయోజనుల గూడి మంగళాశాసన మొనర్చెదము.

10. ఎన్నా శెమ్మెరుమాన్ | ఉన్నన క్కడియోమెన్నెళుత్తప్పటి |
 అన్నాఁ యండియోజ్జుశడిక్కడిల్ పీదు పెత్తుయ్ న్నదుకాణ్ |
 శెన్నాఁ తోత్తి త్రిరుమదురైయుఁ | శిలైగునిన్నప్పన్ లైయు |
 పై న్నాగత్తలైప్పాయ్నవనే | యున్నె ప్పుల్లణ్ణు కూఱుదుమే||

టీక: ఎంబెరుమాన్=స్వామియైననాడా, ఉన్ననక్క=దేవర వారికి, అండియోమ్ .ఎన్ను=దాసులము అని, ఎశుత్తప్పటి=ప్రణమమునజేరిన, ఎన్నాఁ=ఎదినమ్మా, అన్నాఁ=అదినమే, అండియోజ్జుఁ=దాసులమగు మేమును, అడిక్కడిల్=మాపుత్రపొత్రాదులును, పీదుపెత్తు=విదుచునట్లు లభించి, ఉయ్యన్నదుకాణ్=

ఉఛీవించితిమి సుమా! శెన్న్యో=రోహిణీ సక్కత మందు తోత్తు=అపతరించి, త్రిరుమదురైయుట్=గ్రిమధురయందు, శిల్మిగునిస్త్తు=వింటిని ఖండించి, ఐస్త్రైయు=ఎదుతలల, పై=పడగలు గల, న్యాగత్తులై=కాఢయుని తలపై, పొయ్యెన్ఫస్టేన్=దుమికినవాడా!, ఉన్సై=దేవరవారికి, ప్పుల్లాణ్డు కూఱుదుమే=మంగళాశాసనము చేయుచున్నాము.

తా: మాకు స్యామియైనవాడా! దేవరవారికి శేషభూతులము అను అర్థము గల ప్రణవార్థము లభించిన దినమే దాసభూతుల మగు మేమును, మా పుత్రు పోత్రాదులును, ఆహంకారమును తత్కారణములగు సైక్షర్యాదులను విదుచునట్లు లభించి ఉఛీవింప గల్లితిమి. మనోజ్ఞమగు రోహిణీసక్కతమున అపతరించి యుత్తరమధుర యందు కంసుని వింటిని ఖండించి, అయిదు తలలు గల కాఢయుని యొక్క శిరస్సునందు దుమికిన వాడా! నిన్న గూర్చి మంగళాశాసనము చేయుచున్నాము.

11. అల్యాశ క్యూస్టమిల్లా వణికోట్టియర్ కోవ్ అధిమాన తుగ్గన్ | శెల్వై పోల త్రిరుమాలే నాను మునక్కుప్పుళ వడియేవ్ | నల్గొయాల్ నమో నారాయణా యెస్ట్టు | నామం పలపరవి పల్గొ యాలుం పవిత్రినే | యుసై పుల్లాణ్డు కూఱువనే ||

టీకీ: తిరుమాలే=గ్రియఃపతీ, అల్యాశక్కు=దేహమే ఆత్మయను దుర్గివాదములు, ఒన్స్టుమిల్లా=బకటియు లేనివారై, అణి=అభరణమైన, కోట్టియర్కోవ్=తిరుక్కోట్టుయ్యరు వాసులకు స్యామియగు, అధిమానతుంగన్=గ్రివైష్ణవస్యాధిమానమునే నున్నతుడగు, శెల్వైపోల్=శెల్వనంబివరె, నాసుమ్=నేనును, ఉనక్కు=నీకు, పళపడి యేవ్=అనాది దాసుడను, నల్గొయాల్=ఉపాయోపేయ విధముచే, నమోనారాయణాయెస్ట్టు=తిరుఅష్టాక రిని అనుసంధించి, పల్గొయాలుం=సర్వ ప్రకారములచేతను, పవిత్రినే=పాపనుడా, నామంపల=మీ సహస్రనామములను, పరవి=అనుసంధించి, ఉన్సై=నిన్న గూర్చి, పల్లాందు కూఱువనే=మంగళాశాసనము చేయుచున్నాను.

తా: గ్రియఃపతీ! దేహమం దాత్మబుద్ధి మొదలగు వివాదములు లేని తిరుక్కోట్టుయ్యరికి నిర్వాహకులగు శెల్వనంబి యను వారివలె దాసుడును నీకు అనాది కాలశేషభూతు డగుటచే విలక్షణ ప్రకారముగా తిరుపష్టాక్షరి

మంత్రము మొదలగు తిరువామముల ననుసంధించి యహంార, మమకారాది సకల విధి దోషములను బోగ్గట్టిన పరిశుద్ధడపును, సాందర్భ్యది గుణముక్కడపు నగు నిన్న మంగళశాసనము చేయుచున్నాను.

12. పల్లాణైస్ట్ పవిత్రానై | ప్యారమేట్టియై శార్జా మెన్స్మ్యు
విల్లాణ్డాన్స్సై | విల్లిపుత్తూర్ విట్టుశిత్తున్ విరుమ్మియుశోర్ |
వల్లాణైస్ట్ నవిస్ట్రైప్పోర్ | నమో నారాయణాయ వెస్ట్స్ |
పల్లాణ్డుమ్ పరమాత్మానై | శూట్ న్యిరున్సైత్తువర్ పల్లాణై ||

టీక: పవిత్రానై=పరమపాపమని, ప్యారమేట్టియై=పరమపదమందుండు వానిని, శార్జా మెన్స్మ్యు=శ్రీశార్జాము అను, విల్లాణ్డాన్స్సైత్తున్=తనయథీనమునర్చుకొన్న వానిని, విల్లిపుత్తూర్యు=శ్రీవిల్లిపుత్తూర్యున నవతరించిన, విట్టుశిత్తున్=పెరియాణ్యర్లు, పల్లాణైస్ట్=మంగళము కల్పవలెనని, విరుమ్మియు శోర్=అదరించిన ఈ పాశురములను, వల్లాణైస్ట్=పచింప మంచికాలమని, నవిస్ట్రైప్పోర్=ఎడతెగక అనుసంధించు వారు, నమోనారాయణాయ ఎస్ట్=నమోనారాయణాయ అనుచు (అనుసంధించి) పల్లాణ్డుం=బహుకాలమును, పరమాత్మానై=చిదచిత్తుల శరీరముగ గలవానికి, శూట్ స్ట్రుస్ట్=చుట్టి యుండి, ఏత్తువర్ పల్లాణై=మంగళము పాడగల్గుదుము.

తా: పరిశుద్ధదును, పరమపద నివాసియు శ్రీ శార్జామను వింటిని అధీనమున నుంచుకొన్న స్వామికి శభము గల్గపలయునని శ్రీవిల్లిపుత్తూర్యు పెరియాణ్యర్లు, వేదమును ద్రావిడ రూపముగా సాదించిన ఈ పాశురముల ననుసంధింప మంచి సమయమని ఎల్లప్పుడు ననుసంధించు వారు నమో నారాయణాయ అని శాశ్వతముగా చేతనాచేతన శరీరియగు వానిని, సమీపించి యుండి, మంగళశాసనము చేయుండరు.

తిరుపుల్లాణ్డు సమాప్తము
పెరియాణ్యర్ తిరుపడిగళే శరణమ్

తిరుప్పుళ్లియెళుచ్చి

తిరుమై యాండాన్ సాదించిన తనియన్లు:

తమేవ మత్యా పరవాసుదేవం రజీశయం రాజవద్దరణీయమ్
ప్రాబోధకీం యో కృతసూక్తమాలాం భక్తాంజీరేణుం భగవన్తమీదే॥

- టీక:** రాజ వద్దరణీయం=రాజవరె పూజ్యాడగు, రంగేశయం=శ్రీరంగనాథుని, తం=శ్రుతిప్రసీద్యుడగు, పరవాసుదేవం=పరమపద వాసుదేవుని, ఏవ=పల్చే, మత్యా=తలచి, ప్రాబోధకీం=పరుస్తవారిని లేపునట్టి, సూక్తమాలాం=వాఙ్మాలిక, యుః=ఎపనిచే, కృత=చేయబడెనో, భగవన్తం=(తదియుశేషత్వాది) జ్ఞాన సంపద గల, భక్తాంఘ్ని రేణుం=భక్తుల పాదధూళి యను పేరు గల తొందరడిపొడి యాచ్ఛారను, ఈదే=త్రికరణముల నమస్కరించు చున్నాను.
- తా:** శ్రీరంగనాథుల యందు కేవల విగ్రహావన చేయక స్తాంత్రుగా పరమపదనాథుడే యని భావించి మేల్కొలుపు (తిరుప్పుళ్లి యెళుచ్చి) యను దివ్య ప్రబ్రహ్మమును అనతిచిన తొందరడిపొడి యాచ్ఛారను త్రికరణ శుద్ధిగి స్తుతించు చున్నాను.

- ఓ.** మణ్ణజ్ఞాడి యెన్వీర్ మామతై యోర్ మన్నియశిర్
తొణ్ణరడిపొడి తొన్న గర్మ్ వణ్ణి
తిణర్వయల్ తెన్న రజ్గతమ్మానై ప్పుళ్ల
యుణర్చుమ్మిరాన్ ఉదిత్తపూర్ణ్||

- టీక:** వణ్ణి=తుమ్మెదలచేత, తిణర్త=దట్టమై, వయల్=పొలములు గల్ల, తెవ్=దక్షిణాదిక్కున గల, అరంగత్తమ్మానై=శ్రీరంగమునకు నిర్మాపాకుని, ప్పుళ్ల=శయ్య నుండి, ఉణర్తుం=మేల్కొలి పిన, పిరాన్=ఉపకారకులగు, తొణ్ణరడిపొడి=తొందరడిపొడియాచ్ఛారల్ల, ఉదిత్తపూర్ణ్=అవతరించిన దివ్యదేశము, తోర్ నగరం=ప్రాచీన నగరమగు, మణ్ణాంగుసీ=మండంగుడుము, మన్నియశిర్=స్థిరమగు మంచిగుణములు గల, మామతైయోర్=బాహ్యణ శేషులు, ఎన్బర్ అని చెప్పుదురు.

శా: శ్రీ రంగనాథుని తిరుప్పున్ని యెచున్ని ప్రబ్లసముచే మేలుకొలిపిన శ్రీ లొండరడిప్పాడియాల్వర్డ్ అవతారస్తలమును మండంగుడి యని బ్రాహ్మణోత్తములు వచింతురు.

1. కదిరవ కుణదిశై చ్ఛిగరమ్ వస్తుణైనాన్ |
 కనయిరు శగ్నస్తదు కాలై య మైప్పుశుద్ధాయ్ |
 మదువిరి న్నోళిగినా మాముల రెల్లామ్ |
 వానవ రరశర్గణ్ | వస్తు వస్తీణై |
 ఎదిర్ దిశై నిత్తైనైనర్ | ఇవరొదు మృయగున్ |
 ఇరుజ్జుచి రీట్లముమ్ | పిడియొదు మురశుమ్ |
 అదిర్ తలిలలై కడల్ | పోస్టుళ దెజ్గుమ్ |
 అరజ్జతమ్మా | పచ్చియొచున్రుళాయే ||

టీక: కదిరపన్=సూర్యుడు, కుణ దిశై=తూర్పు దిక్కున, చ్ఛిగరమ్=ఉదయుగిన యందు, వస్తుణైనాన్=పచ్చిచేరియున్నాదు. కనయిరుణ్=ఘనమగు చీకటి, అగ్నస్తదు=నశించినది. అం=చక్కనగు, కాలై=ఉదయకాలము, ప్పాశుద్ధాయ్=రాగా, మాముల్రెల్లాం=గొప్పవుషుములు అన్నియు, విరిస్తు=వికసించి, మదు=తేనె, ఒళిగిన=ప్రపహించు చుస్సువి, వానపర్=దేవతలును, అరశర్గణ్=రాజులును, వస్తువస్తు తఃణై=పచ్చిపచ్చి గుంపుగు, ఎదిర్దిశై=దఢ్కణ దిక్కున, నిత్తైనైనర్=నిండియున్నారు, ఇవరొదుం పుగున్=వీరలలో ప్రవేశించిన, ఇరుంకలిర్=గొప్ప మగ ఏనుగుల, పిడియొదు=అదు ఏనుగుల, తఃటముమ్=గుంపును, మురశుమ్=భేరివాద్యమును, అదిర్తలిల్=శబ్దించునపుడు, ఎంగుమ్=అన్ని దిక్కులను, అలై=అలలు గల, కడల్పోస్టుళదు=సముద్రఫౌష వలె నుండెను. అరంగత్తమ్మా=శ్రీ రంగనాథా, పచ్చి యొచుందు=పదుకనుండి లేచి, అరుళాయే=కృప చేయుమా!

శా: శ్రీ రంగనాథా! తూర్పున సూర్యుడు ఉదయించెను. దఢ్టమగు చీకటి పోయినది. భగవదారాధన కనుకూల మగు మంచి యుదయవేళలో పూపులు పూచి, తేనె ప్రపించు చుస్సుది. దేవతలును, రాజులును గుంపులగ తమ తమ వాహనములగు ఏనుగుల యొక్కయు, వాద్యముల యొక్కయు ధ్వనులు అంతటను సముద్రము వలె, ఖోషింప సేవార్థులై

పచ్చి ఎదురుగ నిండియున్నారు. కావున దేవరవారు మేల్కొంచి వారలకు సేవ సాధించి కైంకర్యమును అంగీకరింప వలయును.

2. కొళుజ్ఞోడి ములెఱున్ | కొళుమల రణవి
కూర్కొర్నదు కుణదికై మారుద ఏదువో|
ఎళున్నన మలరణై పృష్ఠికొ శ్వస్మొ|
ఈ నృవి నన్నెన్నా దమిరుజ్ఞోఱగుదటి|
విశుజ్ఞోయముదలైయి | పిలమ్మురై పేళవాయ్|
వెళైయిబుఱవదన్ | విడత్తిను కృసుజ్ఞో|
అశుజ్ఞోయ ఆన్నెయిన్ | అరున్నయర్ కెడుత్తు|
అరంగత్తమ్మా | పచ్చి యెళున్నరుళాయే.

టీక: కుణదికై మారుతమ్ ఇదువో=తూర్పు దిక్కుగ వీచు గాలి ఇదిగో, కొళుంకొడి=చక్కని తీగిలు గల, ములెఱున్=ముల్లలయొక్క, కొళుమలర్=పుష్టించిన మంచి వాసనను, అణవి=గ్రహించి, కూర్కొర్నను=వీచుచున్నది, మలరణై=పూల పదుక యందు, పృష్ఠికొఱ్చో=నిద్రించు, అన్నమ్=హంస జంటలు, ఈన్=పరించు, పనినవైన్=మంచుచే తడసిన, తం=తమ యొక్క, ఇరుం=చక్కని, శిఱగు=దెక్కలను, ఉదటి=విడిలించుకొని, ఎళున్నన=నిద్రలేచినవి, విశుంగియు=మేలు కొనిన, ముదలైయున్=మొసలి యొక్క, పిలంబురై=బిలద్వారమునకు తగిన, పేళవాయ్=పెద్ద నోటనుండు, వెళైయిబుఱ=తెల్లని కోరపండ్లనే, అదన్=నొక్కిన, విడత్తి సుక్కు=ఆ మొసలి యొక్క, అన్నమ్=పంటి విషయమునకు మిక్కలిగా, అశుంగియు=బాథ పడిన, ఆన్నెయిన్=గజేంద్రుని యొక్క, అరుమ్ తుయర్ కెడుత్తు=గొప్ప దుఃఖమును పోగొట్టిన, అరంగత్తమ్మా=క్రి రంగనాథా, పచ్చి యెళుందు=పదుక నుంచి లేవి, అరుళాయే=క్షప చేయుమా!

తా: శ్రీరంగధామా! మొల్లల దిష్టపరిమళములో, ఉదయపు తూర్పుగాలి వీచు చున్నది. తామర పుష్టముల యందు నిద్రించు హంస మిథునములు, తెక్కలలోని మంచును విడిలించుకొనుచు నిద్రలేచినవి. మొసలి యొక్క బిలము పంటి నోట తగిలి త్రమ పదుచున్న గజేంద్రుని యొక్క మహా దుఃఖమును పోగొట్టిన స్వామీ! మేల్కొనుమా!

3. శుదర్మోచి పరన్ననా శూర్ తికై యెల్లామ్
తున్నియు తారకై మిన్నోచి శురుగ్గి
ప్వదర్మోచి పశుత్తనవ్ | పని మదిఇవనో |
పాయిరుళ గస్త్రీదు | పై మెయ్యిల్చిల్చముగిన్ |
మదలిడై క్షీణి వణ్ణశై గణ్ నాఱి
పైకణైకూర్చనదు | మారుద మిదువో |
అడలోచి తిగణ్ దరు | తిగిరి యున్డడకై |
అరజ్జతమ్మా | పళ్ళియెశున్నరుళాయే ||

టీక: శూర్తికైయెల్లామ్=చుట్టుకొన్న దిక్కు లంతయు, శుదర్మోచి=సూర్యుని కిరణములు, పరన్నన=వ్యాపించినవి, తున్నియు=దట్టముగు, తారకై=నక్కతములు, మిన్నోచి=అధిక తేజము, శురుగ్గి=తగ్గినది, ప్వదర్మోచి=మిక్కిలి ప్రకాశముగల, పనిమది ఇవనో=చల్లని చంద్రుడును, పశుత్తనవ్=ప్రకాశహీను దాయేను, పా=వ్యాపించిన, ఇరుత్=అంధకారము, అక్కన్నీదు=విడిచి పోయినది, పైకణై=ఉదయపు, మారుదం ఇమవో=గాలి ఇదిగో, పైమ్=పచ్చగ నుండు, పొళ్లో=తోటులోని, కముగిన్=పోకచెట్ల యొక్క, మదలి డైక్షీణి=ముట్టులు విడి, వణ్=వికసించుటచే, పాలైక్క=చక్కని పాశెలు, నాఱి=పరిపుఛింప, కూర్చనదు=చీచెను, అడలో=బలిష్టముగు, ఒళి తిగణ్ తరు=తేజస్సు ప్రకాశించెదు, తిగిరి అం తడం కై=చక్కమును అందముగు విశాలముగు చేలియందు గల, అరంగత్తమ్మా=క్రీ రంగనాథా!, పళ్ళి యెశుందు=పదుకనుండి లేచి, అరుళాయే=కృప చేయుమా!

తా: శ్రీరంగధామా! సూర్యప్రకాశము అంతటను వ్యాపించినది. నక్కత ప్రకాశము సంకుచితమై చంద్రుని వెలుగును తగ్గినది; చీకటి పోయినది. తోపులో పోకచెట్లలోని మొగ్గులు వికసింపగా, ఆ వాసనలోగూడి ఉదయపుగాలి వీచుచున్నది. అత్యంతప్రకాశక ముగు సుదర్శనమును ధరించుటకు తగిన విశాలహాస్తము గల స్వామి! మేల్కొనవలయును.

4. మేటీచ మేదిగణ్ | తశైవిదు మాయర్ గణ్ |
వేయ్యజ్ఞలో శైయుమ్ | విడై మణి కుగ్రరలుమ్ |

ఈటీయ ఇకైదికై పరస్తన వయల్చో
 ఇరిస్తన శురుమ్మినమ్ | ఇలజ్జెయర్ కులత్రె
 వాటీయ వరి శిరై వానవే రేణే
 మూ ముని వేచ్చియైక్కాత్తు | అవపిరదమ్ |
 ఆటీయ అడు తిఱలా యోత్తి యొమ్మురశే
 అరంగతమ్మా పచ్చి యొళున్నరుశాయే॥

టీ: మేట్లో=పొడపు, పసితనము గల, మేదిగ్గో=ఎనుములను, తలైవిడుం=మేపుటకు విడుచునట్టి, ఆయర్ గళ్లో=గొల్లల, వేయబ్బుళ్లోసైయుమ్=వెదురు ఫీలనగ్రోవి ధ్వనియు, విడై=ఎద్దుల మెడల, మణిక్కురలుమ్=గంటల ధ్వనియు, ఈటీయ ఇకై=చేరి శబ్దమై, దికై=దిక్కుల, పరస్తన=వ్యాపించెను, వయల్చో=ముఖ్యలోగల, శురుమ్మినమ్=తుమ్మెదలు, ఇరిస్తన=చెదరి పోయినవి. ఇలంగైయర్కులత్రె=లంకాధిషత్తి వంశమును, వాటీయ=చంపిన, వరి=చూడతగిన, శిరై=విల్లు కలవాడై, వానవర్ ఏతే=బ్రహ్మోది దేవతలకు నియామకుడై, మాముబి=గొప్పముని (విశ్వామిత్రుని) వేచ్చియై=యాగమును, క్షాత్తు=కాపాడి, అపపిరదమ్ ఆటీయ=అవభ్యధ స్నానము చేయించిన, అడఃతిల్=విరోధుల నశింపజేయు బలముగల, అయోత్తి ఎమ్మురశే=అయోధ్యను ఏలు నట్టి మాకు రక్షకుడా, అరంగతమ్మా శ్రిరంగసాథా!, పచ్చి యొళుందు=పదుక నుండి లేచి, అరుశాయే=కటూక్కింపవలయును.

తా: ఉన్నతములైన పసివియు నైన యొనుములను మేయుటకు విడుచు నట్టి గొల్లవాందుచేయు వేఱునాదమును వృషభముల కంశములలోని గంటల ధ్వనములను అన్ని దిశలను వ్యాపించెను. మధుపానము చేయు తుమ్మెదలు చెదరి పోయినవి. సజ్జనబాధక మగు రాపణసంతతిని నశింప చేసిన వాడును, దర్శస్తియమగు వింటిని ధరించిన వాడును, బ్రహ్మోది దేవగణముల నియమించు వాడును, విశ్వామిత్ర యాగసంరక్షణ మొనర్చి అవభ్యధ స్నానము చేయించిన వాడును అగు, శత్రు నిరసనమున మిక్కిలి బలముగల అయోధ్యపతీ! శర్యముండి లేచి కటూక్కింపుమా!

5. పులమ్మిన పుట్టుళుమ్ | పూమ్మెళ్లో కళివ్యాయో
 పోయిత్తు క్కజ్ఞలో | పుగున్నదు పులరి

కలస్తదు కుణదికై | కనై కడలరవమ్ |
 కచి పజ్ఞుమిశత్తియి | కలమృగన్ పునైన్ |
 అలంగల న్నోడైయల్ కొజ్ఞు | అడియికై పణివాన్ |
 అమరర్ గట్ పుగుస్తనర్ | ఆదలిలమ్మా |
 ఇలగ్గైయర్ కోన్ | వచి పాదుశెయ్ కోయల్ |
 ఎమ్మేరుమాన్ | పచ్చి యెచ్చన్రుళాయే||

టీక: పూమ్=పూచి యుండు, పాలీర్ కథిన్=వాయ్ తోటలలో నుండు, పుట్టుచుం=పక్కలు, పులంబిన=అరచుచున్నవి; కృంగుళ్=రాత్రి, పోయిత్తు=పోయినది, పులరి=ఉషః కాలము, పుగుస్తదు=ప్రవేశించినది, కుణదికై=రూర్పు దిక్కున, కనై=శబ్దించు, కడలరవం=సముద్ర ఫోష, కలస్తదు=వ్యాపించినది, కథి=మదించిన, వజ్ఞు=తుమ్మెదలు, మిశత్తియ=రుఖంకారము చేయుచున్నవి, కలమృగన్=నావావిధశ్శప్సుములలో, అం=అందమగు, అలంగల్=కడలు చుండి, తోడైయల్ కొజ్ఞు=హూలికలు గౌని, అడియికై పణివాన్=పాదర్ధయవును సమర్పించుటకు, అమరర్ గట్=దేపతలు, పుగుస్తనర్=ప్రవేశించిరి. ఆదలిల్=కనుక, అమ్మా=సర్పస్వామీ, ఇంగైయర్ కోన్=ఎంకాధిపతియగు విభీషణులు, పచిపాదుశెయ్=దాసప్తత్త్రి చేయు, కోయల్=శ్రీ రంగముననుండు, ఎంబెరుమాన్=నన్నేరిన స్వామీ!, పచ్చి యెచ్చన్=పదుక నుండి లేచి, అరుళాయే=కృప చేయుమా!

ఆ: ఓ! సర్పస్వామీ! శ్రీవిభీషణుని కైంకర్యము నంగికరించుచు శ్రీరంగమున వసించుచున్న స్వామీ! పూదోటలోని పక్కలు మేల్కొంచి శబ్దించు చున్నవి. రాత్రి గడచినది. ఆరాధనసమయ వైనది. సముద్రుని ఫోష అంతట వ్యాపించినది. తుమ్మెదలు రుఖంకార మొనర్పుచున్నపి. అనేక విధములగు పుష్పమాలికలను మీ పాదారవిందములలో సమర్పించుట కారకు దేపతలు వచ్చి నిలచియున్నారు. కనుక కరుణంచి మేల్కొంచ పలయును.

6. ఇరవియర్ మణినెదు | న్నే రౌదు మివరో|
 ఇత్తైయవర్ పదినొరు | విడైయరు మివరో|
 మరు వియ మయిలినా | నఱుముగ నివనో|

మరుదరుమ్ వశకృతుమ్ | వన్న వస్తీజై|
 పురవియో డాడలుమ్ | పాడలుమ్ తేరుమ్ |
 కుమరతణ్మ పుగున్న | శాణ్మియ వెళ్మ్ |
 అరువరై యణైయ | నిన్ కోయిల్ మున్నివరో|
 అరంగతుమ్మా | పచ్చి యెచున్నరుశాయే|

టీక: మణి=పిల్కుణమై, నెడుం=గొప్పదగు, తేరుడుమ్=రథము కల్గిన, ఇరవియర్ ఇవరో=ద్వాదశాదిత్య లిరుగో, ఇత్తైయవర్=నిర్మాపకులగు, పదినొరువిడై యరుమ్ ఇవరో=ఏకాదశ రుద్రులును ఇరుగో, మరువియ=విదువని, మయలిన్=మరుత్తులును, వశకృతుమ్=వశపులును, వన్న వన్న=వచ్చి వచ్చి, శాణ్మి=గుమిగూడి, పురవియోదు=గుర్మములతోను, తేరుమ్= రథములతోను, పాడలుమ్=పాటలును, ఆడలుమ్=అటలైనై, కుమర తడ్డం పుగున్న=కుమారస్వామితో కూడ వచ్చి, శాణ్మియ వెళ్మ్=దట్టమగు సేనా సమూహము, అరువరై=గొప్ప మేరు పర్వతమునకు, ఆడైయ= సమానమగు, నిన్=నీ యొక్క, కోయిల్=కోయిల, మున్ ఇవరో= ముందున్న దిదిగో, అరంగతుమ్మా=శ్రీ రంగనాథా, పచ్చియె చుందు=పదుక నుండి లేచి, అరుశాయే=కృప చేయుమా!

తా: శ్రీ రంగధామా! గొప్ప రథములు గల ద్వాదశాదిత్యులును, ఏకాదశ రుద్రులును, నెమలి వాహను డగు సుబ్రహ్మణ్యదును, అష్టవసుపులును, వారి ఠారి రథములు గుళ్లములు మొదలగు ఠాహనములతో గాన, నాట్యము లతో సుబ్రహ్మణ్యసేతముగ వచ్చిన సేనా సమూహము మహామేరు సదృశమగు కోవెల ఎదుట దేపర వారి కట్టాడ పిడ్డుణమునకై నిలుచున్నది. వీరి ననుగ్రహించుటకై కృప చేసి మేల్కునుమా!

7. అన్న రత్త మర్క గళ్ | కూట్జలివైయో
 అరున్నవ మునివరుమ్ | మరుదరు మివరో|
 ఇన్నిర నానైయుమ్ | తానుమ్ వస్తివనో|
 ఎమ్మెరుమాన్ | ఉన్ కోయిలిన్ వాశల్|
 శున్నర్క నెరు కృవిచ్ఛాదర్క నూక్కా|
 ఇయక్కురుమ్ మయజీనర్కి తిరువడి త్రౌళువాన్|

అన్నరమ్ పారిడమిలై! మత్తిదువో!
అరజీతుమ్మా! పచ్చి యెళున్నరుళాయే॥

టీక: ఎంబెరుమాన్=మాస్యమియగు, ఉన్ కోయిలిన్ వాళర్=నీ గోపురువాకిట, ఇన్నిరన్=ఇంద్రుడు, తానుమ్=తానును, ఆనైయన్=ఐరావతముతో, వన్న ఇహనో=మహియున్నారు, అన్నరత్త మరర్ గళ్ల=అండాంతర్వర్తులగు దేపతలును, కూట్టంగళ్ల ఇవైయో=వీరల పరివారమును, అరుం=దుర్భాషముగు, తవ=తమ్ముగు గల, మునివరుం=సనకాది మహార్షులును, మరుదరుం ఇపరో=మరుద్దణ ములును ఇరుగో, శుస్తర్=గంధర్వులును, నెరుక్కు=క్రిక్కిరిసి యుండగా, విచ్చాదరర్=విద్యాధరులును, నూక్కు=తోయగా, ఇయక్కురుమ్=యుక్కులు, తిరుపడిత్తోఖువాన్=పాదములను సేవించుటకు, మయుంగినర్=మోహించి యున్నారు. ఇదువో=ఇదిగో! అన్నరం=అకాశమును, పార్=భూమియు, మత్తు=ఇతరమును, ఇడమిలై=క్రిక్కిరిసి యున్నారు. అరంగతుమ్మా= శ్రీరంగధామా! పచ్చి యెళుందు అరుళాయే=పదుక నుంచి లేని కృప చేయుమా!

ఆ: మాయేలిక యగు శ్రీరంగణాథా! దేవరవారిసన్నిధి ద్వారమున ఐరావతముతో దేవేంద్రుడును, సకలదేవతలును గౌప్యతపోనిష్టులగు సనకాదిమహార్షులును, మరుద్దణములును, గంధర్వులును, విద్యాధరులును యుక్కులును క్రిక్కిరిసి తోసి కొనుచు శ్రీ పాదార విందములను సేవించుటకై వ్యామోహము చెంది భూమ్యాకాశములు తెలియనట్లు నిండియున్నారు. కాపువ శయ్య నుండి మేల్కొని కటూక్కింప వలయును.

8. వమ్మువిత్ వానవర్ వాయుతై వశజీ
మా నిదికపిలై యొణ్ కణ్ణాడిముదలా
ఎమ్మెరుమాన్ పడిపైక్కులమ్ కొణ్ణాఱ్యుక్కా
ఏఱున వాయిన కొణ్ణు నల్యునివర్
తుమ్మురు నారదర్ పుగున్నన రివరో
తోష్టిన నిరవియుం తులంగొళి పరపీ!
అమ్ముర తలత్తు నిష్ట అగల్ గిష్ట దిరుణ్ పోయ్
అరజీతుమ్మా! పచ్చి యెళున్నరుళాయే॥

టీక: పట్ట=సమర్పించుటకు, వంబ విళ=సువాసన గల, వాయుతై=గరికలును, మా=శాఖ్యమగు, నిది=నిధులును, వానవర్=స్వర్గలోకస్థులును, కపీరై=కామధేనుపును, ఒణ్ణ=ప్రకాశించు, కణ్ణడి ముదలొ=నిలుపుటద్దము మొదలైనవి. ఎంబెరుమాన్=సర్వస్వామి యగు మీరు, కాళ్ళరుగై=కట్టాక్కించుటకు, పీఱున వాయున=తగినట్టిదిగా నుండు, పడి మైక్కలం=ఉపకరణము లన్నియు, కొణ్ణు=తెచ్చి, నల్ మునిపర్=అన్యా ప్రయోజనులగు బుములును, తుంబురు నారదర్=తుంబురు నారదులును, పురుషునర్=పుస్తి నిలచి యున్నారు, ఇపరో=వీరలుగాక, ఇరవియుం=సూర్యుడును, తులంగు ఒళిపరపీ=తన అధిక తేజస్సును వ్యాపింప చేయుచు, తోషినవ్=అగపదుచున్నాడు, ఇరుత్=చీకటి, అంబర తలత్తునిష్టు=అకాశము నుండి, అగల్ గీష్టదు=నిశ్శేషముగా, పోయ్=పోయినది, అరంగత్తమ్మా=శ్రీ రంగనాథా!, పళ్ళి యెళుందు=పదుకనుండి లేచి, అరుళాయే=కట్టాక్కించుమా!

తా: శ్రీరంగనాథా! మీకు సమర్పించుటకై పరిమళములు గల గరికయు మేలైన నిధులును గైకొని దేపతలును, కపిలధేనుపును, అద్దము మొయి సాధనము లన్నియు సిద్ధపరచుకొని మహార్షులును, మంగళార్థము గానము చేయుటకు తుంబురు, నారదులును పచ్చి వేచియున్నారు. వీరలు గాక సూర్యుడు తన అధికతేజముతో నుదయించేను. అంధకార మంతయు నిశ్శేషముగా పోయినది. దేవరహారు నిదుర మేల్కైని అజ్ఞానమును చీకటి పోపునట్లు కట్టాక్కింపవలయును.

9. ఏదమిల్ తణ్ణుమై యెక్కుమ్ మత్తచి
 యాత్ కుత్ ల ముశు వమోదుఁ ఇకై దికై తెఱమి।
 గీదజ్జుట్ పాడినర్ కిస్సరర్ గరుడర్ గట్।
 కణ్ణరువరవర్ కజ్జులుట్ ఎల్లామ్।
 మాతవర్ వానవర్ శారణ రియక్కర్
 శిత్తరుమ్ మయజ్ఞినర్ తిరువడి త్రోచువాన్।
 ఆదలి లవర్గుఁ నాత్ లక్కమరుళి
 అరజ్జత్తమ్మాఁ పళ్ళి యెళుస్తరుళాయే॥

టీక: ఏదమిల్=నిర్ణయముగు, తణ్ణెమై=మృదంగమును, ఎక్కుం=ఒక తంత్రిగల వాఢ్యమును, మత్తిథి=మద్దెలయును, యాఛీ=వీణయు, కుళాచీ=పిల్లన్ గ్రోపియు, ముఖువమోదు=పీని ధ్వనితో, ఇసై=స్వరముతో, దిశై=దిక్కుల యందు, తెఱమి=పాడ తగిన, గీదంగచ్ఛి=కీర్తనలు, పాడినర్=పాశుటకు, కిస్సర్కు=కిస్సరులును, గరుడర్కు=గరుడులును, కన్నదుచర్= గంధధ్వలును, అపర్=అక్కినవారును, కంగుల్లు ఎల్లామ్=రాత్రి అంతయు, మా తపర్= క్రేష్టులగు తపస్సులును వాసవర్=దేపతలును, శారణర్=చారణులును, ఇయక్కర్=యక్కులును, శిత్తరుం=సిద్ధులును, మయంినర్=సక్కులగుచున్నారు. తిరువడి త్తొశువాన్=క్రిపాదసేవయందలి త్వరతో, ఆదల్ల్=అందుచే, అవర్మ్=వారలకు, నాణ్=ఈ దినమందు, ఓలక్క మరుళ=విశ్వరూపసేవ సాధించునట్లు, అరంగత్తమ్మ్=క్రిరంగశాయా!, పళ్ళి యొచుందు=అరుళాయే పదుకనుంచి లేచి కృప చేయుమా!

ఆ: శ్రీ రంగశాయా! మేరైన మృదంగము, తాళము, మద్దెల, వీణ, పిల్లన్ గ్రోపి, మెఱల వాని యొక్క నినాదమున కనుగుణముగ గానము చేయుటకు సమర్థులగు యక్క, కిస్సర, గరుడ, గంధర్వ చారణ, సిద్ధులును, మహాతపోనిష్టులగు మహార్షులును, బహుదేపతలును, దేపరవారి శ్రీ పాదారవిందసేవ యందలి త్వారచే క్రిక్కిరిసి నిలిచి యున్నారు. కాపున వారికి సేవ యొసంగుటకై కరుణచే మేల్కైనపలయును.

10. కడిమల ర్కుమలజ్జీం మలర్ స్వన యివయో
 కదిరవన్ కనై కడల్ ముళైత్తన నివనో|
 తుడియైడై యార్ శురికుళల్ పిచిస్సుదటి|
 తుగిలుదుత్తేటినర్ శూణ్ పున్లరజ్జా|
 తొడైయొత్త తుళవము జూర్డైయు మొప్పలిస్తు|
 తోష్టియతోణ్ తొణ్లరడిప్పాడి యొన్ను|
 మడియనై యడియ నెష్టరుళి యుస్సడియార్మ్|
 అణ్ణపదుత్తాయో పళ్ళి యొచున్నరుళాయో||

టీక: పునర్=కావేరి చేత, శూణ్=చుట్ట బడిన, అరంగా=క్రిరంగా, తడి=పరిపుళించు, మలర్ ర్కుమలంగ్జీ=తాపుర పుష్టములు, మలర్స్వన

ఇప్పో=వికసించు చున్నవి ఇవిగో, కదిరపన్=సూర్యుడు, కనై=ఫోఫించు,
 కడల్=సముద్రమున, ముశైత్తనన్ ఇప్పో=ఉదయంచెను ఇదిగో,
 తుడీ=డమరకము పరమందు, యిడైయార్=నదుముగలస్త్రీలు, శురి=మట్ట
 బడిన, తుళ్ల్=కొప్పులను, పిళిస్టు ఉదఱీ పిండి విదిలించి, తుగిల్
 ఉదుత్తు=చీరెలను కట్టుకొని, ఏణిన్=గట్టెక్కిరి, బిత్త=మీరు ధరించుకు,
 తుళపముం=తులసి, తోడై=మాలను, కూడైయుం=గూడబుట్టను,
 తోస్పియులోళ్లో=పచ్చిన భుజముల యందు, పొలిస్టు=ఎత్తుకొని, తొండరడి
 ప్పాడి యెన్నుం=తొండరడి ప్పాడి అను పేరుగల, అడియునై=దాసుని,
 అచియునెస్టు=స్నేహితుడని, అరుళి=కృషచేసి, ఉన్నడియార్పు=దేవరవారి
 దాసులకు, ఆచ్ పదుత్తాయ్=శేష పరుచుటకు, పచ్చి యెచున్నరుళాయే=
 శయ్యనుంచి లేచి కృప చేయుమా!

శా: ఉభయకావేరిమధ్య ప్రదేశమున శయనించియుండు శ్రీరంగసూభ్రా! తామరలు
 వికసించినవి. సూర్యుడు ఉదయంచెను. సస్నేహి నదుముగల స్త్రీలు
 స్నేహ మొనర్చి ఒడ్డునెక్కిరి. దేవరవారు ధరింప తగిన తులసియు,
 పుష్పములు ఉండు గూడబుట్టను భుజమున ధరించుకొని సన్నిధికి
 పచ్చి యుందు తొండరడిప్పాడి యను దాసునియందు స్నేహ భాషములో
 కృపయుంచి దేవరవారి దాసపర్గమునకు దాసునిగా చేయుటకు శయ్యనుంచి
 లేచి కట్టాక్కింపవలయును.

తొండరడిప్పాడి యాళ్లార్ లిరుపడి గఢే శరణమ్

శ్రీ అండాళ్ చరిత్ర

పాండ్య దేశమున శ్రీవిల్లిపుత్రురను దివ్యదేశమున యూ కలి యుగమున
 98 వది యగు నశనామ సంామాణాధ శుద్ధ చతుర్భుజి మంగళ వారము
 పూర్వ ఘల్మిజే నడ్కతమున భూదేవి అంశచే తులనీ పనమున శ్రీ పెరియాళ్లరకు
 (శ్రీ భట్ట నాథులు, శ్రీవిష్ణుచిత్తులు వీరి యితర నామములు) నొక బాలిక
 లభించెను. వారును ఆ బాలికను తమ పుత్రికగా భావించి ఆమెకు గోదైని,

యను తిరునామ ముంచిరి. శ్రీ పెరియాళ్వర్లు శ్రీవిల్పత్తురున గల పటపత్ర శాయి (పదపెరుంగోయిల్ ఉడైయాన్) యను భగవంతునకు నిత్యమును మాలాకైంకర్చ మొనర్చు చుండిరి. ఈ బాలికయు జ్ఞాన, భక్తివేరాగ్యము లభికముగ కలిగి సాయంసమయముల తండ్రిగారిచే, భగవత కథల వినుచుండెడిది. ఒకనాడు పెరియాళ్వర్ భగవానునకై తాము నిర్వించిన మాలనొక చోట నుంచి అనుష్ఠానమునకై వెదలగా నంతలో వారి పుత్రికయగు అండార్ అటుకు వచ్చి యామాలికను తాను ధరించి అద్దములో (కొందరు బావిలో నందురు) చూచుకొని శ్రీ రంగ నాథునకు నేను భార్యగా తగుదునో? యని యోజించి మాల నట నుంచు సమయమున తండ్రి గారు చూచి యట్లు చేయ తగునా? యని కోపించి నాటికి భగవంతునకు మాలను సమర్పించక తామును ఉపపసించిరి. నాటి రాత్రి స్వామి ఆళ్వర్ల స్వప్నమున గాన్చించి పుప్పుమాల సమర్పింపని కారణ మదుగగా వారును జరిగినది విన్నవించిరి. అందులకు స్వామి మీ కుమారై ధరించి విడిచిన మాలయే నా కత్యంత ప్రీయ మాటచే నిత్యమును ధరింపించియే నాకు సమర్పించునది యని యూనతిచ్చిరి. అందుచే నామెకు శూడిక్కొడుత్త నాచ్చియార్, (ధరించి విడిచిన మాలను సమర్పించిన తల్లి) యను దిష్టనామము కర్గెను.

ఈ అండార్ నకు యుక్తపరయస్సి రాగా తండ్రిగారు వివాహ యత్న మొనర్చుట గాంచి భగవంతుని తప్ప ఇతరులను వివాహ మాడనని యామె చెప్పుటచే అర్పారూపి యగు భగవంతునితో నీ వివాహ చెట్లు సమకూడునో యని, తండ్రిగారు వివారించిరి. ఈమెయు భగవంతుని పొందిన వార శేషార్థాన కలరో యని యోజించి, కృష్ణావతారమున గోవికలు కృష్ణ విశేషము సహింపజాలక వాని గుణచేష్టితముల సనుకరించి ధరించిన విధమును దలచి తానును భావనాతీకయముచే శ్రీ విల్పత్తుర్లే ప్రేపల్లగను వటపత్రశాయియే శ్రీకృష్ణదుగను ఆలయమే నందుని యాఱ్లుగను, తానును స్నేహితురాందును గోవికలుగను భావించి గౌల్లలనడకయు, క్రొమ్ముడేయు, గౌల్లసంభాషణమును, గౌల్లవాసనయు కలిన దాయెను.

కృష్ణావతారమున శ్రీకృష్ణని అతిమానమచ్చ చేష్టితములకును, సౌందర్యమునకును స్వాధీనార్థమున యోవనులగు కన్యకలను, ధూర్చుడగు కృష్ణని చూచి గోవుధ్వాలు కవ్యకలను కృష్ణనికి కన్చించని విధముగా నేల భోషణములలో దాచి

యుంచగా కొలది కాలమునకు అట వర్షము లేమింజేసి గోపవృద్ధులు యోజించి కన్యకలు వర్షారథముగా నోమునోచునట్లును వీరికి ఘటకుడుగా శ్రీ కృష్ణ దుండునట్లును నిర్వంధించి వాడును సమ్మతింప నీ గోపికల నెల్లరను వానిపశ మొనర్చి గోపవృద్ధు లేగిరి. అంత గోపికలను కృష్ణుడును ఆ రాత్రిని కొనియాడి యిక నాలస్యము చేయగూడరని అపర రాత్రిని నోముకై స్నాన మొనర్చుటకై వచ్చి లేపుడని కృష్ణుడు వారి కానతిచ్చి తాను నమ్మిన్న ఏరాటీ (నీళాదేవి) గృహమున ప్రవేశించెను.

ఆ కన్యలును కృష్ణగుణచేష్టితముల యొక్క స్వరథానందమున లేపజాలక కొందరును, నిదురరాక కొందరును ఉండ లేచిన వారుకొందరు, లేపని వారిని లేపుకొని శ్రీనందగోపుని భవనమున కేతెంచి శ్రీకృష్ణుని మేల్కొర్చి తమ వాస్తవమైన ప్రార్థనను విన్నవించి నోమును పేర భగవత్పుంశైషానందము నోందినట్లు ఆండాశును వారి ననుకరించి భగవానుడు వేంచేసియున్న 108 దివ్యదేశముల యందును శ్రీరంగనాథుని వైభవమున నీదుపడి వానినే వివాహమగు తలంపున నుండ నీమె తలండిగారగు పెరియాళ్వర స్వప్నమున శ్రీరంగనాథులు గాన్నించి మీ పుత్రికయగు గోదాదేవిని మాకు సమర్పింపు డని తెల్పి శ్రీరంగమున అలయాధి కారి స్వప్నమున గాన్నించి వివాహమహాత్మవమునకు తగిన సాముగ్రులతోను, భత్ర, చామర, ధ్వజపతాకాదులతోను శ్రివిల్పుత్తురువునకు వెదలి గోదాదేవిని బంగరు పల్లకిలో నిదుకొని యిటకు తీసికొని వచ్చి నాతో వివాహ మొనర్చుడని యాజ్ఞాపీంప వా రట్టానర్చి. అంత నటగలవా రందరును జూచుచుండగా అండాశును హంసగమనమున గర్వాలయమున ప్రవేశించి కన్యలార శ్రీరంగనాథుని సేవించి నాగపర్యంక మార్కోహించి స్వామినిగూడి వారి పాదవర్ధుముల యందు అంతర్భుపించెను. ఈ యాత్రార్థమును శ్రీ పెరియాళ్వర్లను తచ్చిమ్ములగు శ్రీపల్లపదేవరాయలు మొదలగునా రందఱు జూచి కృతార్థులైరి.

శ్రీఆండాళ్ తిరువదిగచే శరణమ్

శ్రీఆండాళ్ విశిష్టత

దేహమే ఆత్మయను భావము కలవారలకును, ఆత్మ స్వరూపమును బాగుగా గుర్తైంగియున్న బుమిలకును పర్వత పరమాణుపులయంత భేదము గలదు: బుమిలకును ఆశ్వార్థకును, అంతటి తారతమ్యము గలదు. ఆశ్వార్థకును పెరియాశ్వార్థకును అంతటి భేదము గలదు. శ్రీపెరియాశ్వార్థకును అండాశ్వుకును అంతటి తారతమ్యము కలదు. వారికంటె ఈమెకు గల భేదము ఎద్దియనగా “అనాదియగు మాయచే తమోగుణరూపవిద్రలో నుండువారు” అనినట్లు సంసారమున ఆజ్ఞానరూపమగు నిరద్రలో నుండునట్టి చేతనులను లేపి, సర్వేశ్వరుడే తాను స్వయముగ తనను చూపించగా చూచినట్టి వారాశ్వార్థ. ఈమె యన్ననో తానే స్వయముగా వెళ్లి సర్వేశ్వరుని లేపి తనకు గల కొరతను తెల్పినది గసుక వారి కంటెను ఈమె లిలక్ ఇంరాలు. బాలమునుండియు భగవత్ప్రాణగుణములయందే యొక్కప ప్రీతికలిగి ఒక పురుషుడు వేరొక పురుషుని చూచి ప్రేమించుట కంటెను ప్రీ, పురుషుని చూచి ప్రేమించుట స్వాభావిక పుగుటచేత ఆశ్వార్థ కంటెను భగవంతుని విషయమున మిక్కిలి భక్తి గలది యగు శ్రీ ఆండాశ్వ సాయించిన ‘తిరుప్పుపు’ నందలి అభిప్రాయ మేమన మార్గశిర మాసమున స్వానము చేయుట యనెడి యొక వ్యాజమును నిమిత్తికరించుకొని ‘నోము’ అనెడి యొకనెపముచే సర్వేశ్వరుని యొద్దుకు వెళ్లి నీకు శేషభూతంబైనట్టి యాత్మపస్తుపును అనర్థమున పడకుండచేసి దీనికి స్వరూపానురూపంబునగు కైంకర్యములనొసంగి, అవియును ఈ యాత్మయుందునంత వరకు నుండునట్లు చేయపలయునని ప్రార్థించు చున్నది.

తిరుప్పొవై తవియనులు

శ్రీ పరాశరభట్టరూహు అనతిచ్ఛిన తనియను

క్షో. నీళా తుంగ స్తన గిరి తటీ సుష్టు ముద్దేధ్య కృష్ణం
పారాధ్యం స్వం త్రుతి శత శిర స్మిద్ధమ ధ్యాపయన్తీ
స్వోచ్ఛిష్టాయాం స్జినిగితం యా బలాత్మాత్మ్య భుంక్తే
గోదా తస్య నమ ఇద మిదం భూయ ఏ వాస్తు భూయః॥

టీక: నీళా=నప్పిన్న పిరాటీ యొక్క, తుంగ=ఉన్నతములగు, స్తన=స్తనములనేమీ,
గిరితటీ= పర్వత ప్రదేశమున, సుష్టు=నిదించిన వామను, స్వోచ్ఛిష్టాయాం=
తనవే ధరింపబడి విదుపబడిన, స్జి=పుష్పమాలిక యందు, నిగితం=
బద్ధుడైన, కృష్ణం=శ్రీకృష్ణని, ఉద్దేధ్య=నిదరేపి, త్రుతిశిరస్మిద్ధం=
ఉపనిషత్తుల యందు ఏర్పడైన, స్వం=తనయొక్క, పారాధ్యం=శేషపృత్తిని,
అధ్యాపయన్తీ=విన్నపము చేసికొసుచు, బలాత్మాత్మ్యై=వ్యుంథించి, యా=యే,
గోదా=గోదాదేవి, భుంక్తే=అనుభవించినదో, తస్య=అట్టిప్రభాపము గల
అండాఖ్య కొరకు, ఇద మిదం=ఈ యా, నమః=నమస్కులు, భూయ
ఏవాస్తు భూయః=మాటి మాటికి అగుగాక.

తా: యశోదాదేవి సోదరుడగు శ్రీకుంభుని కొమ్మాదై వైన నప్పిన్న పిరాటీ
యొక్క స్తనము లనెదు పర్వతప్రదేశమున శయనించియొన్న శ్రీ కృష్ణనికి
తన శేషత్వ పారతంత్రములను విన్నవించి మేల్కొరిపి లాను ధరించి
విడిచిన మాలికచే బద్ధునిగ చేసి బలాత్మారముగ అనుభవించిన అండాఖ్యమ్మ
గారికి అనేకంబులగు దండములు సమర్పించు చున్నాను.

శ్రీ ఉయ్యక్కొండార్లు అనతిచ్ఛిన తవియను:

చి. అన్న వయల్ పుదువై యాణ్ణాట్ అరంగర్స్మా|
పన్న తిరుప్పొవై పట్టపతియమ్ ఇఁ ఇణైయాల్|
పాడిక్కొదుత్తాట్| నల్ పౌమాలై పూమాలై|
శూడి క్కొదుత్తాట్| చ్చోల్లా|

టీక: అన్న=పాంచలు సంచరించెడి, పయల్=మళ్లగల, పుతువై=శ్రీష్టి పుత్సూరులో అపతరించిన, యాణ్ణాణ్ణ=శ్రీఆండాళ్లదేవి, అరంగర్చు=శ్రీ రంగనాథుని విషయముగ, పన్ను=పరిశోధించి సాయంచిన, తిరుప్పావై=తిరుప్పావై అను, పల్ పతియుమ్=అనేక పాశురములచేత ఇన్=ఇంపైన, ఇశైయాల్=రాగముచేత, నల్=చిలక్కణముగు, పామాలై=పాశురముల మాలికను, పాడెక్కొదుత్తాణ్ణ=గానముచేసియిచ్చినట్టియును, పూమాలై=పుష్పమాలికను (చంపకములు, మల్లెలు మొల్లా వానిచేత కట్టబడినది) శూడి=తన కొప్పున ముదుచుకొని, క్ష్మదుత్తాఛై=సమర్పించినట్టి ఆండాళ్ల దేవిని, చ్చోల్ల=ఓచునసా! చెస్పుము (స్నుతింపుము).

తా: ఓ మనసా ! పాంచలచే నలంకృతమైన శ్రీ విల్లిపుత్సూరులో నపతరించిన వారును, శ్రీరంగనాథుల విషయమున శ్రాంకమైన పాశురములతో గూర్చిన మాలికయగు తిరుప్పావై అను ప్రబంధమును గానము చేసి యొసంగిన వారును, పుష్పమాలికను తన కొప్పున ముదుచుకొసి సమర్పించిన వారును అగు ఆండాళ్లమ్మ గారిని స్తోత్రము చేయుమా! ఇందునే ఈమె సాదించిన దివ్య ప్రబంధమునకు ఈమె తిరునామమే మొదట అనునంథింపవలయు ననుచున్నారు.

సి. శూడి క్ష్మదుత్త శుడర్ క్ష్మదియే తోల్ పావై
పాడి యరుళ వల్లా పల్ వళై యాయ్ నాడి సే
వేంగడ వఱ్ఱుప్రా ఎషై వితియెస్త ఇమ్మూత్తమ్
నామ్ కడవా వళ్లా మే నల్లా!

టీక: శూడి=పుష్పమాలికను ధరించుకొని, క్ష్మదుత్త=శ్రీరంగనాథునికి సమర్పించిన, శుడర్క్ష్మదియే=బంగారుతీగిపంటి శరీరముగలదానా, తోల్=ప్రాచీనముగు, పావై=తిరుప్పావై అను ప్రబంధమును, పాడి=గానముచేసి, యరుళ వల్ల=ఉపకరించిన, వళైయామ్=గాజులుగల ఓదేవి! నాడి=శోధించి, పల్=అనేక విధముల, సీ=(అందమగు) సీపు, వేంగడవఱ్ఱుప్రా=వేంగ కైశ్వరునకు (పెండ్లి కొమాలై యగునట్లు), ఎషై=నన్ను, వితియెస్త=చెథింప వలెనని మీరు ప్రాథించిన, ఇమ్మూత్తమ్=ఈ మాటను, నామ్=(మీ దాసులమగు) మేము, కడవా వళ్లా మే=దాటి (మీరి) నడప కుండునట్లు, నల్లా=ఉపకరింపవలయును.

ఆా: శ్రీరంగనాథునకు ధరించిన పుష్పమాలికను సమర్పించిన స్వరూపతాంగి! అనాది యగు తిరుప్పావై ప్రబంధమును దిష్ట్యజ్ఞానసామర్ధములచే పాడి కృప జేసిన బహు విధ హస్తభరణములు గలదానా! నీపు శ్రీ వేంకటేశ్వరునికి నన్ను విధింప పలయునని ప్రార్థించిన దిష్ట్యసూక్తిని దాసుల మగు మేమును అనుపర్తించునట్లు కృపజేయ పలయును.

తిరుప్పావై

1. మార్గ తిత్తింగళ్ మది నిత్తెంద నల్ నాళాల్ |
నీరాడ ప్రోతువీర్ పోదుమినో నేర్ ఇఛె యార్ |
శిర్మల్గు ఆయ్పొడి శెల్వ చ్చిఱు మీర్ కాణ్ |
కూర్ వేల్ కౌదున్నొచిలణ నందకోపణ కుమరణ |
ఏర్ ఆర్ంద కణ్ణే యశోతై ఇచ్చమసింగమ్ |
కార్ మేని శెమ్ కణ్ కదిర్ మదియంపోల్ ముకత్తాన్ |
నారాయణనే నమక్కే పట్ట తరువాన్ |
పారోర్ పుగళ్ పడిందు ఏల్ ఓర్ ఎంపావాయ్॥
- టీక: శిర్మల్కు=సంపద పెరుగుచున్న, ఆయ్పొడి=ప్రేపల్లి యందు, శెల్వ=కైంకర్య లక్కిచే నిండినశిఱుమీర్ కాణ్=చిన్న పదుచులును, నేర్=చిలక్కణావైన ఇచ్చయార్=అభరణములు గల బాలికలారా! మార్గతిత్తింగళ్=మార్గశ్శీర్ మాసముగాను, మతినిత్తెంద=శుల్కప్పకముగాను, నల్=మంచి, నాళాల్=ముపార్త దినముగానుందు ఈశుభ్రదినముందు కూర్ వేల్=వాడిగల వేలాయుధమును ధరించినవాడును, కౌదున్నొచిలణ=క్రూరముగ శిక్కించువాడు నగు, నంద కోప్పన్=నంద గోపుని యొక్క, కుమరణ=కుమారుడుగాను, ఏర్=సౌందర్యము చేత, ఆర్ంద=పరిపూర్వములగు, కణ్ణే=కండ్లుగల, యశోతై=యశోదాదేవికి, ఇచ్చమ్=బల పరాక్రమములందు, సింగమ్=సింహపుషీలపంటి వాడును, కార్=సల్లి, మేని=శరీరమును, శెమ్=ఎఱ్లలాపురంటి, కణ్=నేత్రములును, కతిర్=సూర్యనిపరెను, మతియం పోల్=చంద్రునిపరెను ముకత్తాన్=

తిరుముఖ, మండలమును గల, నారాయణానే=నారాయణదే, నమక్కే=మనకే (అన్యాగితికులమగు), పత్రై=మనకోర్కెలను, తరువాత=ఇచ్చునట్టి వాడు కాన, పారోర్=కృష్ణనితో మనల చేరినియని వారు తామే, పుగళ్=స్తుతించునట్లు, ఏడిందు=ఈ నోమున ప్రవేశించి, నీరాడ పోదువీర్=స్నానము చేయ పచ్చ వారలు (కృష్ణసంస్థేషమున కోర్కెగలవారలు) పోదుమినో=రందు, ఏల్=ఇట్లుయినచో, ఓర్=యోజించుడు, ఎంపావాయ్=మా ఆధిప్రాయమును అనుసరించుడు.

తా: నంపద వృద్ధి బొందు ప్రేపల్లెల్ కైంకర్యల్చైయను మంచి యాభరణములు గల బాలికలారా! మార్గశిరమాసము శుకపక్ష పూర్తిమయునగు ఈ శుభదినమునందు బలెరును ఆయుధమును ధరించి కృష్ణునకు చెదుగు చేయు జంతుపులను గూడ శిక్షించు నట్టి నందగోపుని కుమారుడును, నేత్రసౌందర్యము గల దుశోదాదేవికి సింహాపుషిల్ పంటివాడును, నీలమేఘముపలె ఆర్థితతాపహర మగు శరీరము గల్లి, యెఱ్లని నేత్రములను, సూర్యచంద్రుల పలె ప్రకాశమును, సంతోషమును గలుగజేయు తిరుముఖమండలము గల నారాయణదే అన్య గతికల మగు మనయొక్క కోరికలను ఇచ్చువాడై యున్నాడు. కనుక లోకులు స్తుతించునట్లు ఈ నోమున ప్రవేశించి నీరాదుటకు పచ్చ వారు రందు.

2.పా. వైయత్తు వాళ్ వీర్ గాళ్ నాముమ్ నమ్-పావెక్కు।

శయ్యమ్ కిరిశైకం కేళీరో పాఱ్గుడలుళ్
పైయ త్తుయిష్ట పరమన్ అడి పాడి
నెయ్యణ్ణోమ్ పాలుణ్ణోం నాట్యాలే నీరాడి
పైయిట్టు ఎతుతోం మలరిట్టు నామ్ ముడియోం
శయ్యతన శయ్యం తీక్కుఱుచై శెష్టు ఓతోం
పయముం పిచ్చెయిం ఆశ్వనయుమ్ కైకాట్టి
ఉయ్యమాచ్ఛోణ్ ఉకస్ట ఏల్ ఓర్ ఎమ్ పావాయ్॥

టీక: వైయత్తు=లోకము నందు (శ్రీకృష్ణుడు అపతరించిన కాలమున) వాళ్వీర్ కాళ్=ఉష్ణీవింప జనించిన ఒమరారా! నాముమ్=మేము, ఉయ్యమాచ్ఛోణ్=ఉష్ణీవించు మార్గమును ఎదకి, పాఱ్గుడలుళ్=క్షీరాభీయందు, పైయ=

మెల్లగ, త్యుయుడ్=యోగ నిదజేయు, పరమన్=సర్వేశ్వరునియొక్క అడి=
 శ్రీపాదములను, పాడి=గానముచేసి, నెయ్యుణ్ణోమ్=నేతిని భుజింపము.
 పాలుణ్ణోం=పాలు త్రాగము. నాట్యారే=తెల్లవారు సమయమున, నీరాడి=
 స్నానము జేసి, మైయిట్టు=కాటుకచే, ఎళుతోం=(కంటిసి) అలంకరించు
 కొనము నామ్=మేము, మలరిట్టు=(సువాసన గల) పుష్టములను,
 ముడియోం=కొప్పున పెట్టుకొనము శెయ్యాతన=పెద్దలు అనుష్టింపని
 కార్యములను, శెయ్యాం=అచరింపము. తే=ఇతరులకు చెదుగుసు నట్ట,
 కృగ్రజై=అబ్దపు మాటలను, శెస్టు=ఇతరుల పద్దకు పోయి. ఓతోం=చెప్పము.
 పయముం= జ్ఞానపంతులకు ఏక్కిలి ధనమును, విచ్ఛేయుం=బ్రహ్మచారుల
 కును, సన్యాసులకును ఇచ్చేదు భిక్ష మును, ఆన్ధ్రవైయుమ్=వారలు
 అప్రిక్షించినంత, కైకొట్టి=ఇచ్చి, నమపావైక్కు=పున నోమునకు,
 శెయ్యుమ్=చేయునట్టి కిరిశైకాళ్ల=కార్యములను, ఉక్కన్న=సంతోషచిత్తులై,
 ఏల్=ఇట్లయినవో, కేశీరో=వినుదీ ఎమ్ పావాయ్=మా అభిప్రాయము
 ననుసరింపుము ఓర్=యోచించుము.

తా: ఈ జగత్తునందు సుఖించు భాగ్యపంతులారామియు మనోము నెడవేరు
 పరకు జేయునట్టి క్రియలను వినుదు. క్షీరాభీ యందు యోగ నిద
 జేసెదు శ్రియఃపతి యొక్క కళ్యాణగుణముల ననుసంధించి వాని
 విశ్లేషధశ యందు ఇతరభోగ్యవిషయముల యందు అన్యయింపము.
 పుష్టాధ్యలంకారములను జేసికొనము. (శాస్త్రవిధి యుండినను)
 శిష్టాచారమును అతిక్రమించి నడుపము. పరుల కనథము గలుగు నట్లు
 అనశ్వయములను, దోషములను వచింపము. యూచకులగు జ్ఞానులకును,
 బ్రహ్మచారులకును, సన్యాసులకును వారి వారి కనుగుణముగ యూచించు
 కొలదిని దానం బోసంగి యుజ్జీవించు విధమును దలచి సంతోషించి
 యా మాసమున ప్రత మనుషీంచుట మా అభిప్రాయము.

3.పా. ఓడ్డి ఉల గంధ ఉత్తమన్ పేర్ పాడి

నాజ్ఞాళ్ల నమ్ పావైక్కు చ్చాత్రి నీరాడినాల్|

తీఱ్గు ఇణి నాదువల్లామ్ తింగాళ్ల ముమ్మారి పెయ్యదు
 ఓడ్డు పెరుం శెన్నోల్ ఊదు కయ లుగళా

పూర్వీ కువైపోడిల్ పాటి వణ్ణ కణ్ పదుప్పి
 తేజ్ఞతే పుక్కు ఇరున్న శీర్థములై పత్తి।
 వాగ్గ కుడమ్ నిటైక్కుం వళ్లో పెరుమ పశుక్కుచ్చి।
 నీజ్ఞత శెల్యమ్ నిటైందు ఏల్ ఓర్ ఎంపావాయ్॥

టీక: ఓటీ=ఆకాశమువరకు పెరిగి, ఉలగు=ముల్లోకములను, అశంద్=శ్రీ పాదములో కొరిచిన, ఉత్తమన్=పురుషోత్తమునియొక్క, పేర్=తిరునామములను, పాడి=ప్రీతితో గానము జీసి, నాభ్యాసమ్=మేము, నమ్=మాయొక్క, పావైక్కు=నోముకు, శాత్రు=ఒకటిగాచేరి, నీరాడినాల్=స్నాన మొనర్చిన నాడు, ఎల్లామ్=దేశమంతట, లిఖ్యా=చెదుగులు, ఇష్టి=లేక, తింగ్చ్=ప్రతిమాసమును, ముమ్మారి=మూడుమార్లు, పెయ్యదు=పడ్డించి, ఓట్టు=అకాశమువరకు పెరిగిన, పెరుం శెన్నోల్=అత్యస్తతములగు ఎళ్లని సస్యముల, ఊడు=మధ్య, కయ్లో=మత్యములు, ఉకశ్=త్రుప్పగా పూర్వీ=అందమగు, కువైపోత్తులోల్=ఎళ్లకలువలయిందు, పాటి=అందమగు వణ్ణి=తుమ్మెదలు, కణ్ పదుప్పి=నిదించునపుడు, పుక్కు=(పశుశాలలో) ప్రవేశించి, తేజ్ఞతే=కడలక, ఇరున్న=కూర్చుండి, శీర్థములై=విశాలమై బలిసిన పాదుగులను, పట్టి=(రెండు వేతులతో) పట్టుకొని, వాగ్గ=పెండగా, కుడమ్ నిటైక్కుం=కుండలు నిండించునట్టి, వళ్లో=బోద్ధార్యముగల, పెరుమ పశుక్కుచ్చి=మిక్కిలి గొప్ప పశుపులు, నీ జ్ఞత=విచ్చేదము లేని, శెల్యమ్=సంపద, నిటైందు=నించును, ఏల్=ఇచ్చెనచో, ఎంపావాయ్=మాఅభిప్రాయమును అనుసరించుటను, ఓర్=యోజించుము.

తా. మిక్కిలి పాదుగుగా పెరిగి జగత్తును కొరిచిన పురుషోత్తమునియొక్క తిరునామములను అనుసంధించి నోము అను నెపములో స్నానము చేసితి మేని క్షూమము లేక దేశ మంతయు క్షేమము నందునట్లు నెలకు మూడు వానలు కురియును. అత్యస్తతముగ పెరిగిన పరిపైరుల మధ్యను మత్యములు పొర్లగ వికసించిన కలుపపుప్పుముల యందు తుమ్మెదలు నిదింప కడలక కూర్చుండి పాలచేపుచే బలిసి యుండు పాదుగును పట్టి పెండగా పాలచే భాండములను నిండించును. ఇట్టి యోదార్యము గల గొప్ప పశుపులను, నిట్టెశ్వర్యమును సంపూర్ణముగ గలుగును.

4. ఆచిమలైక్కుణ్ణూ ఒస్టు నీకై కరవేలో।
 ఆచియుండ్రు పుక్కు ముగందుకొడు ఆర్తు ఏఱి
 ఊళి ముదల్చున్ ఉరువంబోల్ మెయ్ కఱుత్తు।
 పాళి అమ్ తోళుడై పట్టునాబున్ కైయిల్।
 ఆచిపోల్ మిన్ని వలంపురి పోల్ నిస్టు అదిర్స్తు।
 తాళాదే శార్జు ఉదైత్ శరమలైపోల్।
 వాళ ఉలకినిల్ పెయ్దిడాయ్ నాంగశుమ్
 మార్గళి నీరాడ మగిచిందు ఏల్ ఓర్ ఎంపావాయ్॥

టీకా: ఆచిమలైక్కుణ్ణూ=గంభీరస్వాహాపుడవై పర్చుమునకు నిర్వాహకుడైన వాడావా!
 నీ=నీపు, కై=నీయుక్క, పరిపాలనలో, ఒస్టు=ఒకటియు, కరవేలో=దాచగూడదు
 (అనగా నేను మీకు జేయునట్టి, దేమన), ఆచియుండ్రు=సముద్రమధ్యన
 పుక్కు=ప్రవేశించి, ముగందుకొడు=జలమునంతయుత్రాగి, ఆర్తు=గర్జించి,
 ఏఱి=అకాశ పుంతయు వ్యాపించి, ఊళి=చేతనాచేతనపుంల
 ముదల్చున్=కారణుడగు వానియుక్క, ఉరువంబోల్=తిరుమేనుపలె
 మెయ్=దేహము, కఱుత్తు=నల్లగిల్లి, పాళి=విశాలము గల, అమ్=సుందరముగు,
 తోళుడై=భుజములుగల, పట్టునాబున్=పద్మనాభునియుక్క, కైయిల్=కుడి
 పూస్తమం దుండడి, ఆచిపోల్=చక్రాయుధమువలె, మిన్ని=ప్రకాశించి (మెరని),
 వలంపురి పోల్=ద్వీణాపర్తుశంఖమువలె, నిస్టు=చక్కగా, అదిర్స్తు=శబ్దించి
 (ఉరిమి), శార్జుం=కోదండముచేత, ఉదైత్=తోయుబడ్డ, శరమలైపోల్=బాణ
 పరమువలె, ఉలకినిల్=లోకమున నుండు వారలు, వాళ=బీచించునట్లు,
 నాంగశుమ్=క్రీక్రమ్మనితో గూడుటకై నోము నోచెదు మేము,
 మగిచిందు=సంతోషించి, మార్గళి నీరాడ=మార్గాశిరమాసమున స్నానము
 చేయునట్లు, తాళాదే=అలస్యము చేయక, పెయ్దిడాయ్=పర్మింపవలయును,
 ఏల్ ఓర్ ఎంపావాయ్=ఇట్లయినచో యోజించుము; మా అభిప్రాయము
 ననుసరింపుము.

తా॥ గౌప్య పర్చుమునకు అధిపతి యగు ఓపర్చున్యడా! నీ యోదార్యము
 నందు పంచన లేక పుహో సముద్రము నందు జొచ్చి నీటిని పూర్ణముగ
 పానము జేసి ఉరుము, మెఱుపులతో ఆకసమంతయు వ్యాపించి

జగత్కరణభూతు డగు సర్వేశ్వరుని లిరుమేనుపలె నల్ననై, బం సాందర్భములు గల పద్మనాభునియొక్క సుదర్శనచక్రముపలె మెఱిని స్వామి పాంచజన్యశంఖముపలె గజించి, ఆలస్యము లేక శ్రీ శార్ణమునే విదువ బడిన శ్రీరామ బాణ వర్షము వలె లోకములోని వారు సుఖించునట్టును మేము మార్గశిరమాసము నందు సంతోషముతో స్వానము జేయుట కొఱకును వర్షింపుమా యని నియమించు చున్నారు.

5. మాయనై మన్మ వడమదురై మైన్ననై
తూయ పెరు నీర్ యమునైత్తుఛైవనై
ఆయర్ కులత్తినిల్ తోస్ఫుం మణి విళకై
త్తాయై కుర్డల్ విళక్కం శెయ్త దామోదరనై
తూయోమాయ్ వన్న నాం తూ మలర్ తూవి త్తోశుదు
వాయునాల్ పాడి మనత్తినాల్ శిన్నిక్కా
పోయప్పిశైయుం పుగుదరువానిస్తసపుమ్
తీయినిల్ తూశాకుం శెప్పు ఏల్ ఓర్ ఎంపావాయ్॥

టీకా: మాయనై=అశ్వర్యచేష్టితుడును, మన్మ=భగవత్స్యంబంధము విదుపకుండు, వడమదురై=ఉత్తరమధురకు, మైన్ననై=రాజైన వాఢునై, తూయ=పరిశుద్ధమై, పెరు=మిక్కిలిల్ తగు, నీర్=జలముకర్మిన, యమునైత్తుఛైవనై= యమునానది, గట్టున వడ్రించు వాడైఅయర్=గొల్ల, కులత్తినిల్=కుత్తము నందు, తోస్ఫుం=ప్రకాశించెదు, మణి విళకై=మంగళకరమైన దీపముపంచివాడై, త్తాయై=యకోదా పూర్తయొక్క, కుర్డల్=కదుపును, విళక్కం శెయ్త=ప్రకాశింపజేసిన, దామోదరనై=ముదులు గల చిన్నతూటిచే కట్టబడిన వానిని, నాం=(దాసభూతులమగు) మనముతూయోమాయ్=పరిశుద్ధలమై, వన్న=పచ్చి, తూ=నిర్మలమగు, మలర్=పుష్పములను, తూవి=అక్రమముగ రువ్యి, త్తోశుదు=అంజలి చేసి, వాయునాల్ పాడి=నోరార స్తుతించి, మనత్తినాల్=మనస్సుచేత, శిన్నిక్కా=చింతించగ, పోయప్పిశైయుం=పెన్క తెలియక చేసిన పాపములును, పుగుదరు వాని శ్మాషమ్=తర్వాత తనకు తెలియక పచ్చెదు పాపములును, తీయినిల్=నిష్పునందుపడిన, తూశాకుం=రూదిపలెరూపులేక పోసును. శెప్పు=వానిదివ్యవామముల అనుసంధింపుము. ఏల్ ఓర్ ఎంపావాయ్=మా అభిప్రాయము నమసరింపుము.

తా: ఆశ్రూ గుణచేష్టితుడును, భగవత్ప్రంబంధ మెల్లప్పుడు గల్లి యుందు మధురకు ప్రభువును పాప నత్యమును, గాంభీర్యమును గల యమునా నదీతీరమందుండు వాడును, గొల్ల కులమునకు మంగళ దీపము వంటి వాడును, తల్లికి యశస్విను గల జేసిన దామోదరుని మనము పశికుఢ్చులమై వచ్చి పరిశుద్ధమగు పుష్పములచే అర్పించి, దండము సమర్పించి, కొనియాడి, మనసా ధ్యానము చేయగ స్వరూప జ్ఞానము ఉదయంపక ముందు జేసిన పాపములును, జ్ఞానము కల్గిన వెనుక ప్రామాదికముగ గల్లిన పాపములును భస్యమై పోపును. లేక పై విధముగ అనుసంధించిన మాత్రముననే భస్యమై పోపును అని భావము.

6. పుఱ్పుమ్ శిలమ్యిన్కాణ్ పుట్ అర్టైయ్ కోయిలిల్|

వెళ్లు విశంగిన్ పేర్ అరవమ్ కేట్లైయో|
పిళ్లాయ్ ఎశ్చన్నిరాయ్ పేయములై నంజ ఉణ్ణు|

కళ్ళ చ్చగడం కలక్క లియ క్క్యాల్ ఓచ్చి|

వెళ్లత్తు అరవిల్ తుయిలమరంద విత్తినై|

ఉళ్లత్తు క్క్యందు మునివర్గశుమ్ యోగిగశుమ్|

మెళ్ళ ఎశున్న అరియష్ట పేర్ అరవమ్|

ఉళ్లాయ్ పుకుందు కుళీర్ందు ఏల్ ఓర్ ఎంపావాయ్||

టీకా: పుఱ్పుమ్=పక్కలు గూడ (అహారము వెదుకుటకై లేచి), శిలమ్యినకాణ్= అరమచు పోపుచున్నవి (లేపరాదాయన మీరు వానిని తరిమి యుందురు, వేరే గుర్తు చెప్పుడన) పుట్=పక్కలకు, అర్టైయ్=రాజైన గదుత్తంతునికి, కో=ప్రభువగు (శ్రియఃపతి యెంక్క) యాలిల్=కోవెలయందు (మేల్క్కులుపుటకు ఊరు నట్టి) వెళ్లు=తెల్లిని రంగు గల, విధి శంగిన్=(స్నిగ్ధి పరిచారికుల) పిలుచు ధ్వనిని గల శంఖము యొక్క, పేర్ అరవమ్ కేట్లైయో=గొప్ప ధ్వనిని విన లేదా (అన్నను పలుక కుండిన) పిళ్లాయ్=(భగవద్విషయ, రసము తెలియని) పిల్లాఎశ్చన్నిరాయ్=లెమ్ము అనిన (న స్నిట్లు లేపుటకు వచ్చిన మిమ్ము లేపినది ఎవ రనిన) పేయములై=పూతన స్తనములలోని, నంజ ఉణ్ణు=పిషము త్రాగి, కళ్ళాచ్చ గడం=వంచన గల శకటాసురుని, కలక్క లియ=కట్లు వీదునట్లు, కాల్=

కాలివేత, ఓచ్చి=తన్ని విభిచి (చంపి), వెళ్తు=కీర్తిరాధియందు అరవిల్=శేషపొన్నుపై, తుయిల మర్కంద=శయనించెదు, విత్తినై=జగత్కురణ భూతుని మునిపర్గశుమ్=మననశిలు రగు బుబులును, యోగి గశుమ్=యోగాభ్యున్ మొనర్పు వారును, ఉళ్తుక్కొందు=మనస్సున ఉంచుకొని, మెళ్తు=కదలక, ఎశున్ను=లేచి, అరియన్ను=హారి హారి అను, వేర్ అరవమ్=గొప్ప ధృనిమైనది, ఉళ్తుమ్=మాంసస్సున, పుండు=ప్రవేశించి, కుళీర్ందు=పణకునట్లు చేసి లేపినది. ఏల్ ఓర్ ఎంపాపమ్=ఇట్లయినవో యోజించుము. మా అభిప్రాయము ననుసరింపుము.

తా॥ ముందు లేచిన వారు, నిద్రించు చుండెడి ఒకగోపికయొక్క గృహమునకు బోయి పక్కల ధృని వినపచ్చయన్నదే లేప గూడదా యనిన, తెల్లవారి నందుకు వేఱు గురుతు చెప్పు మనగ, భగవదాలయము నందరి శంధృనిని వినలేదా? భగవద్వైభవమును తెలియని దానవా లెప్పున్న అనిరి. అందులకు లోన నున్న గోపిక మిమ్ముల వెఘరు లేపిరని యదుగగా పంచించుటకు వచ్చిన పూతనను శకటాసురుని సిరసించి కీర్తిరీలో ఆదిశేషునిపై శయనించి యుండు జగత్కురణ భూతుడగు భగవంతుని తిరునామములను మహర్షులును యోగులును తమ తమ పూడుయముల యందు సర్వేశ్వరుడు చరింపకుండునట్లు మెల్లగ లేచి అనుసంధించుటనే నా ధృని మా మనస్సున జొచ్చి మిమ్ములను లేపినది యనుచున్నారు.

7. కీశుకీశన్నువంగుం ఆనైచ్చాతన్ కలన్ను।
 పేశిన పేచ్చు అరవం కేట్టిలైయో పేయపెణ్ణే!
 కాశుం పిఱప్పు కలకలప్ప కై పేర్తు।
 వాశ. నఱుం కుళీ ఆయ్చియర్ మత్తినాల్|
 ఓశైప్పదుత్త తయిర్ అరవం కేట్టిలైయో
 నాయగ పైణ్ణిశ్శాయ్ నారాయణ్ మూర్తి।
 కేశవసై ప్యాడపుం నీకేట్ట కిడత్తియో
 తేశముడైయాయ తిఱ వేర్ ఓర్ ఎంపావాయ్॥

బీకా: ఎంగుం=అన్ని దిక్కుల యందును, ఆనైవ్యాత్తం=భరద్వాజపక్షులు,
 కలన్ను=కలిసికాని (ఒకటితో ఒకటి), కీళుకీశన్ను=కలకలధ్వనులతో,
 పేశిన=పలికిన, చేచ్చు అరవం=మాటల యొక్క గొప్ప ధ్వని, కేట్టిరెయో=
 వినరేదా (అనినను మారాడక నిదింపగ), పేయ్ పెణ్ణే=పిచ్చిదానవా
 నఱుం=మంచి, వాశం=పరిమళించు, నట్టికుల్=చక్కని వెంద్రుకలు
 గల, ఆయ్చియుర్=గొల్లబాములు, కాశుం=(కంరములో ధరించి యుండు)
 తేలిక యగు తట్టి బొట్టును, పిఱప్పుం=గిన్నెబొట్టును, కలకలప్పు=గల
 గల యని శబ్దించునట్లు, కై పేర్చు=చేతులు ఎత్తి, మత్తినాల్=కప్పము
 చేత, ఓష్టైప్పుదుత్తు=చిలుకబడిన, తయిర్ అరవం=పెరుగు శబ్దమును,
 కేట్టిరెయో=వినరేదా, నాయగపెట్టిశ్యాయ్=స్త్రీల కందరకు నాయకురాలా,
 నారాయణ్=ఆళిత వాత్సల్యము గలవాడై, మూర్తి=కృష్ణపతారమెత్తి
 కేశవై=కేశిని నిరసించిన వానిని, ప్యాడపుం=స్తోతము చేయుండగ,
 నీ కేట్టే=నీపు వినుచుండియు, కిడత్తియో=శయనించి నిద్రబోసు చున్నావా?
 తేశము డైయాయ్=మిక్కిలితేజస్సు గలదానా! తిఱ=తెఱప వలయును,
 ఏల్ ఓర్ ఎంపావాయ్= ఇట్లయినవో యోజింపుము; మా అభిప్రాయము
 ననుసరింపుము.

తా॥ భరద్వాజపక్షులు అంతటను కీచు కీచు మని మాట్లాడుట వినరేదా?
 రెమ్ము అని చెప్పియు ఊరకుండగా పిచ్చిదానా మంగళసూత్ర మందు
 ఇతర కంలాభరణముల ధ్వనియు, పరిమళించు చున్న తల వెంద్రుకలు
 గల గొల్ల స్త్రీలు పెరుగు చిలుకు ధ్వనియు వినబడలేదా? స్వామినియైన
 పిన్న పదుచు శ్రీమన్నారాయణుని దివ్యమంగళ విగ్రహమగు శ్రీకృష్ణుని
 బాధుచున్నను నీపు వినియే పవ్వించిలివో! తేజముగలదానా! తలపు
 తెఱుపుము.

8. కీర్త వానమ్ వెళ్ళెన్నిఎఱుమై శిఱు వీడు
 మేయ్వాఽ పరందనగాణ్ మిక్కుళ్(పీళై) గశమ్
 పోవాఽ పోగిన్ఱారై పోగామల్క్ష్మత్తు ఉన్నై
 కూర్పవాఽ వన్న నిస్సోమ్ కోదుకలముడైయా
 పొవాయ్ ఎశుందిరాయ్ పాడి పత్తైకొణ్ణు

మా వాయ్ పిళందానై మల్లరై మాటియా
దేవాదిదేవనై శెస్తు నామ్ శేవిత్తాల్ |
ఆవావెస్తు ఆరాయ్న్న అరుత్ ఏల్ ఓర్ ఎంపావాయ్ ||

టీకా: కీర్తి=తూర్పు దిక్కున, వానమ్=అకాశము, వెళ్లెస్తు=తెల్లవారినది లెమ్ము, ఎఱుమై=ఎనుములు, శిఱు=కొట్టమునుండి, విదు=విదువబడి, మేయవార్=మంచుగడ్డిని మేయుటకు, పరందన గాణ్=యథేచ్చగా నలుదెపల వ్యాపించినపి; మిక్కుట్టప్పిచె గఁఁమ్=పీపు తప్ప మిగిలిన వారందరు, పోనాన్=పోపుటయే ప్రయోజనముగ (తిరుమల యాత్రపరె), పోగిష్టారై=పోపుటటి వారల, ప్రోగ్రామ్ల్ క్షాత్రు=పోనియక నిలిపి, ఉప్పై=వానికట్టకును నకు పొత్తురాలగు నిన్ను, కూర్చువాన్=పీలుచుటకోరకు, వన్ను=నీ వాకిట పచ్చి, నిష్టోమ్=నిల్చున్నాము. కోదుకులముడైయు=కుతూహలము గల, పావాయ్=అబలి! ఎఁందిరాయ్=లెమ్ము (అనిన), పాడి=నోరార గానముచేసి, పట్టె కొణ్ణు=వాడ్య విశేషము గొనిమా=గుణము రూపుతో వచ్చిన కేళిని యను రక్కమనివాయ్=నిరసించిన వాదును, దేవాదిదేవనై=బ్రహ్మది దేపతలకు దేపుడైన వానిని, నామ్=మనము, శెస్తు=వాని పద్మకు బోయి, సేవిత్తాల్= ప్రపత్రి జేసిన యెడల, ఆవా వెస్తు=అయ్య యని కృప జేసి, ఆరాయ్న్న=మన కొరతలు విచారించి అరుత్=కృప జేయును. ఏల్ ఓర్ ఎంపావాయ్=ఇట్లయినవో యోజింపుము సూ అభిప్రాయము ననుసరింపుము.

తా॥ తూర్పు దెస తెల్ల వారినది. ఎనుములు మేతకై విదువబడి స్వేచ్ఛగా తిరుగుచున్నవి. గోపికలు పోపుచుండగా వారల నిట్టి నిన్ను పీలువ పచ్చి నిలుచుంటిమి. కుతూహలము గల భామిని లెమ్ము. (లేచి యేమి చేయపటి ననిన) వాని తిరునామానుసంధానము చేసి సేవాలభము నొంది అశ్వమాపియైన కేళియను రాక్కమని చాఱూరాది మల్లులను సంహరించిన దేవదేపుని సన్నిధికి జేరి మనము సేవించిన యెడల వాడు అయ్య యని విచారించి కృప జేయును.

9. తూ మజే మాడత్తు శుట్టుం విళక్కు ఎరియా
తూమం కమళ త్తుయిల్ అణైమేల్ కణ్ వశరుం ||

మామాన్ మగశే మణికృదవం తాళ్ తిఱవాయ్
 మామీర్ అవశై ఎశుపీరో ఉన్నగళ్ దాణ
 ఊషైయో అన్నిచైవిడో అనందలో
 ఏమ పైరుందుయుల్ మందిరపట్టాళో
 మా మాయన్ మాదవణ వైకుందన్ ఎస్తెన్ను
 నామం పలవుం నపిస్తు ఏలోరెమ్మా వాయ్॥

టీకా: తూ=దోషము లేని, మణి=రత్నములచే చెక్కబడిన, మాడత్తు=గృహముల యందు, శుత్తుం=సలుధ్రక్కల, విశక్కు=దీపములు, ఎదియు=ప్రకాశించగా, తూపం=సాంబాణి మొలావాసన, గల ధూపములు, కమల=పరిమళించగా, త్తుయుల్=మెత్తని, అణైమేల్=హంస, తూలికాతల్పుందు, కణ్ పశరుం=నిద్రబోయెదు, మామాన్ మగశే=మేనమాముకూతురు, మణికృదవం=రత్నముల తలుపుయొక్క, తాళ్=గడియను తిఱవాయ్=తెఱప పలయును, మామీర్=మేనత్తా, అవశై=ఆమెను, ఎశుపీరో=లేపగూడదా, ఉన్ మగశతాన్=మీ కుమారై, ఊషైయో=మూగయూ, అన్ని=అట్లుగాక, చైవిడో=చెపుడా, అనందలో=ఇప్పుడే లేప కుండునట్లు నిదించినదో, ఏము=కాపలి యుంచ బడినదో, పెరుందుయుల్=దీరముగ నిదించునట్లు, మందిర పట్టాళో=మంత్రించి యుంచబడినదో, మా=అనేకములైన, మాయన్=అశ్వర్యగుణ చేప్పితములను గలవాడా, మాదవర్=లక్ష్మికి భర్తగా నుండువాడా, వైసుందన్=వైకుంర నాథుడా! ఎస్తెన్ను=అని యట్లు, నామం పలవుం=వాని అనంత నామములను, నపిస్తు=చెప్పితిమి. ఏలో ఓర్ ఎంపావాయ్=ఇట్లుయినవో యోజించుము. మా అభిప్రాయము ననునరింపుము.

తా॥ జ్ఞాఫ్యమైన రత్నఫచిత మగు మేడయం దంతట దీపములు జ్వలింపగా ధూపము పరిమళింప, సుఖయ్యయందు పప్పుచించి యుందు మాము కూతురా! మణిమయ మగు తలుపు గడియ దీసి రారాదో! అత్తా ఆ చిద్దను లేపమ్మా, నీ కూతురు మూగయో లేక చెపుడో? గాఢనిరయా. కాపలిపెట్టిరా? మైములచి నిదించు నట్లు మంత్రవాదము చేయ బడినదా? ఈ చిద్ద మేల్కునునట్లు భగపన్నాములను అనుసంధింపుడు అని తల్లి చెప్పగా ఇది పరకే సహస్రనామములను అనుసంధించితిమి. మీరును అనుసంధించి లేపుడు అనుచున్నారు.

10. నోత్తు చ్యాపర్జుం పుకుగిష్ట, అమృనాయ్|
 మాత్రముం తారారో వాశల్ తిఱవాతార్|
 నాత్త త్పుళాయ్ముడి నారాయణ్ నమ్మాల్|
 పోత్త ప్పుటైతరుం ప్పుట్టేయనాల్ పణ్ణోరునాట్|
 కూత్తత్తిన్ వాయ్ వీళ్చంద కుంబకరుణముం|
 తోత్తుం ఉనక్కే పెరుంతుయుల్ తాన్ తన్నానో|
 ఆత్త అనందలుడయాయ్ అరుంగలమే|
 తేత్తుమాయ్ వస్తు తిఱ వేలోరెమ్మా వాయ్॥

బీకా: నోత్తు=చక్కగా నోము నోచి, చ్యా పర్జుంపుగిష్ట=సుఖానుభవము జేయు, అమృనాయ్=ఓయమ్మా (అని రేపియు మారాడక శయనింపగ), వాశల్=వాకిలి, తిఱవాతార్=తెఱువక పోయినను (జ్ఞమ పదుచున్న మిమ్ములను చూచి), మాత్రముం తారారో=ఒక మాటైన మాటల్లాడ రాదా యనిన (మీరలు నన్ను నిందించుటకు వాడిట గలదా అనగా నీపు యింట లేడనినను), నాత్త=పరిమళించుచున్న, త్పుళాయ్ ముడి=తులని మాలలచే నలంకరింపబడిన, శిరస్యగల, నారాయణ్=నారాయణుడై, నమ్మాల్=(అళితులమగు) మాచేతపోత్తు=మంగళాశాసనము చేయబడి, ప్పుటైదరుం=పురుషార్థము నిచ్చువాడై, ప్పుట్టేయనాల్=స్థిరధర్మమగు వానిచే, పణ్ణోరునాట్=(రాఘవుడు హిర్మాణి విశ్లేషింప జేసిన మునుపటి కాలము నందు), కూత్తత్తిన్=యమునియొక్క, వాయ్=నోటిని, వీళ్చంద=పడిన, కుంబకరుణముం=కుంభకర్లుడును, ఉనక్కో=సీకు, తోత్తుం=ఓడిపోయి, పెరుందుయుల్=పెద్దనిద్రను, తాన్=తాను, తన్నానో=సీకు ఇచ్చి పోయేనో అను సట్టి, ఆత్త ఆనందలుడయాయ్=పెద్ద నిద్రగల దాననా! అరుంగలమే=మాకు శిరోభూషణ మైనదానా! తేత్తుమాయ్ వస్తు=తడబడక తెలివితో వచ్చి, తిఱ=తలుపుతెఱుపుము. ఏల్ ఓర్ ఎంపావాయ్= ఇట్లయినవో యోజింపుమా! మా అభిప్రాయము ననుసరింపుము.

తా॥ నోము నోచి స్వర్గఫలమును బౌందిన రక్కకురాలా తలుపు తెఱవకున్నను ప్రత్యుత్తరము నిష్పరాదా? (తలుపు మూర్ఖినవో నోరును? మూర్ఖుపలయునో పశ్చర్యము మించినవో బంధుపులను 'ఏమి' అనను గూడదా? పరిమళించు

తులసిని శిరస్సున ధరించి యుండు సర్వవ్యాపకుడగు నారాయణుడైన పరమధార్మికునిచేత పూర్వము యముని నోటబడిన కుంభకర్ణుడును ఓడి నీకే పెద్ద నిద్దరను లానే ఎచ్చినాడో? అథికనిద్ర గల దానా! శిరోభూషణమైన దానా? తెలివితో పచ్చి తలపు తెఱుపుమా! అనిరి.

11. పాశురము:

కత్తుక్కుఱవై కణంగళ్ పలకఱిందు|
శెత్తార్తిఱలియ చెస్సు శెరుచెయ్యమ్|
కుత్తుమ్బణిల్లార కోపలర్దం పాట్చ్చుడియే|
పుత్తురపల్ కుల్ పునమయిలే పోదరాయ్|
శుత్తుత్తు తోచిమార్ ఎల్లారుం వస్తు నిన్|
ముత్తుం పుగుందు ముగిల్ వణ్ణన్ పేర్ పాడి|
శిత్తాదే పేశాదే శెల్చెప్పిండాట్టి నీ|
ఎత్తుక్కు ఉఱంగుంపారుళ్ ఏలో రెమ్మా వాయ్||

టీకా: కత్తుక్కుఱవై=దూడలను ఈనిన పకుపులు, కణంగళ్ పల=అనేక సమూహములను, కఱిందు=(పాలను) పిలికి, శెత్తార్తి ఱలియ=శుత్తుపుల బలము మాయునట్లు, చెస్సు శెఱుచెయ్యం=వెదలి యుద్ధము చేయు, కుత్తుమ్బణిల్లార=దోషము ఒకటియులేని, కోపలర్దం=గొల్లకులమునకు పాట్చ్చుడియే=బంగారుతీగిపంటి దానా, పుత్తురపల్ కుల్=పుట్టలోని సర్వము వంటి నితంబముకల, పునమయిలే=అడవినెమలిపంటి దానా! పోదరాయ్=రమ్మా (అందరు పచ్చిరా అనిన చెప్పుచున్నారు), శుత్తుత్తుతోచిమార్=బంధుజనములైన సఖులు, ఎల్లారుంవస్తు=ఎల్లరును పచ్చి, నిన్=నీ, ముత్తుం పుగుందు=వాకిలముందు జొచ్చి (చేయువనిని చెప్పుచున్నారు), ముగిల్ వణ్ణన్=మేఘవర్ధుని, పేర్పాడ=తిరునామములను పాడగా, శిత్తాదేపేశాదే=లేచినట్లు గుర్గస చేప్పయు చేయక, మాటయు మాటాడక, శెల్చెప్పిండాట్టి=పశ్చర్యముకలదానా! నీ=నీపు, ఎత్తుక్కు ఉఱంగుం పారుళ్=నిద్రించు అభిప్రాయము ఏమి? ఏల్ ఓర్ ఎంపావాయ్=ఇట్లయినచో యోజించుము. మా అభిప్రాయము ననుసరింపుము.

ఈంక తానిన పశుపుల మందల ననేకమును పాలు పితికి యుద్ధమున త్రుతువుల బలముల నశింపజేసి కొంచె మైనను దోషములేని గోపాలమంకము నకు కోరదగిన లతాంగి! సర్పము వంటి నితంబముగల దానా! ఆడవి నెమలిపంటిదానా? రఘువు. బంధుజను లందఱు నీ వాకిట ప్రవేశించి నీలిమేఘుళ్ముని తిరునామానుసంధానము చేయగా కదలక పలుకుండు శశ్యర్థవంతురాలా! ఏల నిద్రించు చున్నాపు?

12. పాశురము:

కనైత్తు ఇశంకత్రైరుపై కన్ముక్కు ఇరంగి
 నినైత్తు ములైవియే నిస్మాల్ శోరా
 న నైత్తిల్లం శేణుక్కుం నట్టేల్వ్వున్ తంగాయ్
 పనిత్తులైష నిన్ వాశల్ కడైపత్తి
 శినత్తినాల్ తెన్ ఇలంగైక్కోమానై శైత్తా
 మనత్తుక్కు ఇనియానై ప్యాడపుం నీవాయ్తిఱవాయ్
 ఇనిత్తానెశుందిరాయ్ ఈ తెన్నిపేరుజక్కమ్
 అనైత్తిలత్తారుం ఇఱిందు ఏలోరెమ్మై వాయ్॥

చీకా: కనైత్తు=(పాలు పితుకు వారు లేనందున చేపుచే) అఱచిఇశంకత్రైరుపై= లేదూడ యెనుము, కన్ముక్కు ఇరంగి=దూడయందు కనికరముకలిగి నినైత్తు=తలచి, ములైవియే=స్తునముల గుండ, నిస్మా=స్థిరముగా, పాల్ =పాలు, శోరా=కారగా, ననైత్తిల్లంసే ఖాక్కుం=తడిసియాల్లు బురదచేయు నట్టేల్వ్వున్=మంచిసంపన్ననియొక్క, తంగాయ్=వెల్లలా! పనిత్తులై ఏష= మంచు తలపై పదుచుండగా, నిన్=నీ, వాశల్=వాకిలి, కడైపత్తి=గడప పట్టుకొని (ఇట్లు చెప్పుచున్నను ఏరు పదు బాధలను చూతమని యాభిడ్ యూరకుండగా స్త్రీలను బాధించు శ్రీ కృష్ణుని విడిచి స్త్రీలకు రక్షకంబగు (శ్రీరామవృత్తాంతము చెప్పిన ఈ బిడ్డ లేచునని చెప్పు చున్నారు.), శినత్తినాల్=కోపముచే, తెన్ ఇలంగైక్కోమానై=చూడ దగియుందు లంకేళ్చురుని, శెత్తు=సంహరించిన, మనత్తుక్కు=మనస్సుకు, ఇనియానై=ప్రియుని, ప్యాడపుం=పాడినను, నీ=నీ, వాయ్=నోచు, తిఱవాయ్= తెరువపు. ఇనిత్తానెశుందిరాయ్=ఇకనైనను లెమ్మై ఈతెన్ని=ఇదియేమి?

పేరుఱక్కమ్=పెనునిద్ర, అనైతిల్లత్తారుం=అన్ని యిండ్లవారును, అఛిందు=తలిపికానిరి. ఏల్=ఇట్లయినచో, ఓర్= యోజింపుము. ఎంపావాయ్=మాఅభిప్రాయము ననుసరింపుము.

తా॥ పాలవేషుచే అఱచున్న మొదటి ఈతగల యొనుము దూడను స్కృంచి పొదుగులనుండి పాలుకారగా ఇట్లంతయు బురదయగునట్టి మంచి సంపన్నుని యొక్క చెల్లెలా! మంచుచే తల తడియగా నీ వాకిలి గడవను బట్టుకొని కోపముచే రాశణని సంహరించిన మనఃప్రియుడగు శ్రీరామమూర్తిని గానము చేసినను నీపు నోరు తెఱుపపు. ఇకనైనను లెప్పా! ఇదేమి అధికనిద్రగా నున్నది. సమస్తమైన వారును గుర్తెఱిగిరి అన్ని యిండ్ల వారును తెలిసికానిరి, పదుచు లందరును నీ వాకిట నుండి పిలుచుచున్నారని అందఱేకిని తెలియునుటె మృనుచున్నారు.

13. పాశురము:

పుచ్చిన్ వాయ్ కీండానై పొల్ల అరక్కునై
 క్రైచ్చిక్కటైన్నానై కీర్తిమై ప్రాడిప్పోయ్
 పిశ్చైగ్గ ఎల్లారుం పావైక్కశం పుక్కార్
 వెళ్ళియేశుందు వియాళముఱంగిత్తు|
 పుచ్చుం శిలంబినగాణ్ పోదరిక్కణ్ణినాయ్|
 కుళ్ళక్కుఛిర కుగ్గడైందు నీరాదాదే|
 పుచ్చిక్కిడత్తియో పావాయ్ నీ నన్నానాణ్|
 కళ్ళంతవిర్స్తు కలందు ఏల్ ఓర్ ఎంపావాయ్||

టీకా: పుచ్చిన్=పక్కిపరె పచ్చిన బకాసురుని, వాయ్=నోటిని, కీండానై= చీలిన వానిని, పొల్ల అరక్కునై=దుష్టరాక్షసుని, క్రైచ్చిక్కటైన్నానై= గిల్లిపాఱవైచిన వానియొక్క కీర్తిమై=చరితమును, పాడి=గానముచేసి, ప్రాయ్=వెడలి, పిశ్చైగ్గ=పిస్సుపదుచుటు (మనము లేప పలసిన), ఎల్లారుం=అందరును, పావైక్కశం=సంకేతస్థలమునందు, పుక్కార్=ప్రవేశించిరి. వెళ్లి యొశుందు=శుక్క దుదయించెను. వియాళ=గురుదు, ముఱంగిత్తు=అశ్వమించెను (మీకు నడ్డత్రము లన్నియు శుక్క గురుపులు గానే తోచును అనగా

చెప్పుచున్నారు), పుశ్చిం=పక్కలును, శిలుంబిన గాయ్=కూచుచు పోవుచున్నావి. పోదరిక్కణ్ణీనాయ్=పుష్పమధ్యమున తుమ్మెద లుస్తుట్లున్న నేతములు గలదానా! కుశ్చక్కుళర్=మిక్కిలి చల్లగా, క్కడైందు=అహాహించి, నీరాడాదే=తీర్థమాడక, పచ్చిక్కిడత్తియో=శయనమందే నిదించుచున్నావే! (క్కష్టస్సర్భు గల పదుకను వాసన చూచుచున్నావా) పొవాయ్=ముదు స్పృభాపముగల, నీ=నీపు, నన్నానాహ్=ఈ మంచిదిన మందు, (జ్ఞిక్షప్పునితో జలక్కిడలు సల్పు మనము అతనితోడ గూర్చుండునట్లుచేకూడినది.) కశ్చంత ఏర్పన్న=కపటమును విడిచి (క్కష్టగుణచేష్టతములను స్కరించుకొనుచు పరుండి యుందు) కలందు=మాలో కలిసి అనుభవింప జూడుమా! ఏల్=ఇట్లయినవో, ఓర్=యోజించుమా, ఎంపావాయ్=మూ అభిప్రాయము నసరింపుమా!

తా॥ తెలని పుష్పమున నల్లనితుమ్మెదపలె నుండు నేతసౌందర్యము గలదానా! పడ్డి నోటిని చీర్చిన వానిని శరీరాత్మలను వేఱుపఱినట్లు నీతారాములను వేరు పరచిన కరినుడగు రాపణని సంచారించిన శ్రీ రాములవారియొక్క చరితమును పదుచు రెల్లరును పొడుచు వెడలి సంకేత ఫలమందు ప్రవేశించిరి. శుక్రుడు అకాశమధ్యమునకు పచ్చను. బృహస్పతి అస్తమించెను. పక్కలు మేతకై కూచుచు బోయినవి. చిప్ప దానా! మంచి దినమున కపటము విడిచి మాతో కలసి క్కష్టని యెడబాయుట పలన కల్గిన తాప మారునట్లు చల్లగ లీర్థ మాడక శయ్యయందే నిదించుచున్నావేమి? అనిరి.

14. పాశురము:

ఉంగళ్ పుశైక్కడై త్రేట్టుత్తు వావియుహ్!
 శెంగళనీర్ వాయ్నెగిలిందు అంబల్ వాయ్ కూంబినకాణ్
 శెంగల్ పాడికూడై వెణ్ణపల్ తవత్తవర్
 తంగళ్ తిరుక్క్రూయిల్ శంగిదువాన్ పోతందార్
 ఎంగళై మున్నమ్ ఎళుపువాన్ వాయ్ పేశుమ్
 నంగాయ్ ఎళుందిరాయ్ నాణాదాయ్ నాపుడయాయ్
 శంగాదు శక్కరం ఏన్నమ్ తడ కైయున్
 పంగయ క్కణ్ణానై ప్పాదు ఏలోరెమ్మావాయ్॥

టీకా: ఉంగళ్=మీయుక్క, పులైక్కడెతోట్టత్తు=పెరటితోటయందలి నావియుళ్=బావిలోని, శెంగళునీర్=ఎజ్జుకలుపలు, వాయ్ నెగిశిందు=వికసించి, అంబల్=నల్లకలుపలు, వాయ్కూంబినకాణ్=మూసికొన్నవి, శెంగల్ పొడిక్కూళ్లై=కావిరాయిపొడిలో తడిపిన వస్త్రములును, వెట్టపల్=తెల్లనిపశును గల, తపత్తపల్=తపోవేషధారులగు సన్న్యాసులు, తంగళ్=తమయుక్క, తిరుక్కైయిల్=దేవస్థానములలో, శంగిదువాన్=తిరువారాధన చేయుటకై, పోతందార్=పోపుచున్నారు. (అనగా) (తామసారాధనకాలము సాత్మ్యికులకు ప్రమాణమో? అనగా సాత్మ్యికమగు నీమాటయే ప్రమాణము కాక పోయెనే? అనుచున్నారు.) ఎంగళై=(స్నానము చేయుటకై యున్న) మమ్మును మున్నమ్=ముందుగ వచ్చి, ఎతుపువాన్=లేపునట్లు, వాయ్ పేశమ్=నోటితో చెప్పి, నంగాయ్=పూర్ణరాలా! నాణాదాయ్=సిగ్గులేని దానా! ఎతుందిరాయ్= లేవపలయును నాపుడయాయ్=నీ మధురమైన సంభాషణమును విన పవ్వితిమి. (అనగా) శంగాదు=గ్రీపాంబజన్యమును శక్కరం=గ్రీసుదర్శనమును, ఏన్స్ట్హు=ధరించిన వాడై, తడ=ఆజ్ఞానుబాహయగు కైయున్=గ్రీహస్తములు గల వాడై పంగయు=తామర పుష్టములవంటి క్షుణ్ణానై= నేత్రములు గలవానిని, ప్రాదు ఏలోరెమ్మావాయ్=గాసము చేయపలయును.

తా॥ నే నందజీని లేపెద నని చెప్పి నిదించుచున్న సిగ్గులేనిదానా! మీ పెరటితోటబావిలో ఎజ్జుకలుపలు వికసించి నల్లకలుపలు ముకుళించినవి. కావి వస్త్రములను ధరించి తెల్లని దంతములు గలిగి తపోవేషధారులగు కైపులు తమ తమ దేవస్థానములకు కుంచెకోలు అను శీగములతో తలపులు తెఱచు నిమిత్తమై పోపుచున్నారు. మాటనేర్చరియగు పూర్ణరాలా శంఖచక్రములను ధరించిన విశాల మగు పూస్తములు గలవాడగు పుండరికాక్షుని తిరునామానుసంధానము చేయుటకొరకు శెమ్ము అనుచున్నారు.

15. ఎల్లేయిశం కిఛియే ఇన్నం ఉఱంగుదియో!

శిల్ ఎన్న అతైయేల్ మిన్ నంగైమీర్ పోదరుకిస్టేన్
వలై ఉన్ కట్టరైక్ పట్టే ఉన్ వాయ్ అణిదుమ్

పరీక్ష నీంగచే నానేదాన్ అయిదుగా
 ఒల్లె నీ పోదాయ్ ఉనకైన్న వేఱుడైయై|
 ఎల్లారుం పోందారో పోన్నార్ పోస్త ఎళ్లేక్కొర్కె|
 వల్లానై కొన్నానై మాత్రాయై మాత్రు అలిక్కు|
 వల్లానై మాయైనై ప్యాదు ఏలోరెమ్మావాయ్||

టీకా: ఎల్లేయిఉంకిఉయే=ఒహో! లేతచిలుకా! ఇన్నం=ఇంకను, ఉఱంగుచియో= నిదించుచున్నావో (అనిన), నంగైమీర్=పూర్ణ లారా శిల్ ఎష్ట్=చిప్పక్కనునట్లు అలైయేల్ మిన్=పిలువకుదు. పోదరుకిస్టేన్=పచ్చుచున్నాను (అనిన), వల్లె=మాట్లాడుటలో సమర్థరూగు, ఉన్కట్టురైక్కు=నీ చతురపుమాటలను, ఉన్వాయ్=నీ నోటిని, పట్టే=ముందే, అట్టదుమ్=ఎఱుగుదుము. (అనగా) నీంగచే=మీరలే. పరీక్ష మాటలయందు సమర్థులు, నానేదాన్=నేనే, అయిదుగా=అగుగాక అని చెప్పి, (మీకు చేయపలసినదేమన) నీ=నీపు, ఒల్లె=మాసమూహమున, పోదాయ్=శిఘ్రముగ పబ్బి, నిల్చ వలయును. ఉన్కెన్నెన్న=నీకు ఏమి? వేఱుడైయై=ప్రత్యేకాను భవము? (అని అదుగగా) ఎల్లారుం పోందారో=అందరును పబ్బిరో, పోన్నార్=పబ్బినారు, పోస్తు=పబ్బి, ఎళ్లేక్కొర్కె=లెక్క బెట్టుకొనుము. (అనిన) వల్లానై=బలిష్టమగు కుపల యాపీడమను ఏసుగును, కొన్నానై=చంపివాడై, మాత్రారై=కంసుడు మొదలగు శత్రుపులయొక్క మాత్రు=మదమును అలిక్కు=నశింపజేయుటకు వల్లానై=సమర్థుడై, మాయైనై=గొల్లాపడుచుల మాయలో పడజేయు వానిని, ప్యాదు ఏలోరెమ్మావాయ్=గానము చేయుటకు.

తా॥ చిలుకపలుకులపంటి పలుకులు కలదానా? ఇంకను నిదించున్నావేమి? అని రేపుటకు పబ్బిన గోపికలు అడుగగా పూర్ణలారా! చిప్పున పిలువకుదు; పచ్చుచున్నాను. (అని లోపలనున్న గోపిక చెప్పేను.) నీపు మాటనేర్చరి యుని మునుపే మాకు తెలియును. (అని బైటనున్నవారు అనిరి.) మీరే మాటనేర్చరులు లేక నేనేకానిమ్ము. ఇప్పుడు మీకు చేయపలసినదేమి? అని లోపలనున్న గోపిక అడుగగా నీపు మా గోపికి రమ్ము. నీ కేమి వేత్తైన అనుభపణ, అని (బైటనున్నవారు అనిరి.) అందరును పబ్బిరా? అని (లోపల నున్న గోపిక అడిగిని.) పబ్బిరి; పబ్బి లెక్క బెట్టుకొమ్ము అని బైటనున్న వారు అనిరి. మనము చేయపలసిన దేమని లోపలనున్న

గోవిక అడిగిను. బైటనున్న వారు ‘బలముగల కుపలయూ ఫీడము అను ఎనుగును కంసాదిశత్రుపులను సంపారించిన ఆతిమానుషచేష్టి తములు గల శ్రీకృష్ణగుణములను పాదుటకూ’ అని యనుచున్నారు.

16. నాయకనాయ్నిష్ట నందగోపనుడైయు
 కోయిల్ కాప్యానే కొడి తోస్తుమ్ తోరణా
 వాయిల్ కాప్యానే మణికృదవమ్ తాళ్ తిఱవాయ్
 ఆయర్ శిఱుమియరో ముక్కు అణై పణై
 మాయన్ మణివణ్ నెన్నలే వాయ్ నేర్న్నాన్
 తూయోమాయ్ వన్నోమ్ తుయిటశ ప్యాదువాన్
 వాయాల్ మున్సంమున్సం మాత్రాదే అమ్మా నీ
 నేయు నిల్క్రుదవం నీక్కు ఏలోరెమ్మా వాయ్॥

టీకా: నాయకనాయ్-నిష్ట=(ముందు) లేచినవారు నిద్రించు చున్నవారిని లేపగా అంపరును గూడి పోయి) మాకు స్వామిగా నున్న నందగోపనుడైయు=శ్రీ నందగోపుల యొక్క, కోయిల్=తిరుమార్గిగను, కాప్యానే=కాప్యాదువాడా! కొడి=బైక్కిము, తోస్తుమ్=ప్రకాశించుచున్న, తోరణా=తోరణములుకట్టి దుండు, వాయిల్=(రెండప) ద్వారమును, కాప్యానే=కాచియుండువాడా! మణికృదవమ్=సాగైన తలపుయెక్కు, తాళ్=గడియను, తిఱవాయ్=తెరుపుము: (ప్రవేశింపజేయవలయును అనగానే పూతనపంటి వారేమో, మిమ్ములోకల ప్రవేశింప చేయుటకు భయముగా నున్నది అనిన) ఆయర్=(కుడి ఎడమ తెలియని) గౌళకులమున బుట్టిన, శిఱుమియరో ముక్కు=చెన్న పదుచులమగు మాకు, మాయన్=అశ్వర్యచేష్టితములు గు, మణి పణ్ న్=నీలరత్నపర్శుడసః సర్యోస్యరుదు, అణై=శక్మించెదు, పణై=వాఢ్యమును ఇప్పించెద నని, నెన్నలే=నిన్ననే, వాయ్ నేర్న్నాన్=ఇనతిచైను (అనగా వాడు చెప్పినను మీరు ప్రయోజనాంతరపరులుగదా అనిన) తూఁమాయ్=అనన్యప్రయోజనులమై, తుయిటశ=నిద్రనుండి లేచునట్లు, ప్యాదువాన్=మేల్కులుపులు పాదుటకు, వన్నోమ్=పచ్చియున్నాము: అమ్మా=స్వామీ! మున్సం మున్సం=ముందు ముందుగా, వాయాల్=నీ నోటిచే, మాత్రాదే= ఆటంక వరచకుండవలెను. నేయు=చేరి

ముండెడి, నిరైక్రుదవం=పాందికగా నున్న తలవును, నీ=నీవే, నీక్కు=తెఱవలయును, ఏల్ ఓర్ ఎంపావాయ్=ఇట్లయినవో యోజింపుము; మా అభిపొయిముననుసరింపుము.

తా॥ నాయకుడగు నందగోపాలుని గృహరక్షకుడా! ధృజముచే ప్రకాశించు చుందు తోరణములతో గూడిన ద్వారపుకాపరివాడా! రత్నముయుమగు తలవు తెఱుపుము. కపటము తెలియని గౌల్ల వీన్న పదుచులకు వార్య విశేషమును ఆశ్రూర్యగుణచేష్టితుడును, నీలమణిచ్చాయు గలవాడు నగు శ్రీకృష్ణుడు నిన్ననే యిచ్చునట్లు వచించెను. పరిశుద్ధులమై మేల్కొలుపులు పాదుటకై వచ్చితిమి. నీపు మనస్సున ఏమి తలంచినను ముందుముందు నోటితో ఆటంకపఱచకుము. స్వామీనీవే పాందికగల స్తిర కవాటమును తెఱువుము.

17. అమృరమే తల్లీరే శోషే అఱమ్ శెయ్యం
ఎంబెరుమాన్ నందగోపాలా ఎశుందిరాయ్|
కొమ్మునారెగ్లాం కొఱున్నే కులవిళక్కే|
ఎంబెరుమాట్టియశోదాయ్ అటిపురాయ్|
అమృరం ఉడరుత్తు ఓంగి ఉలకు అశందా
ఉమ్మర్ కోమానే ఉఱంగాదు ఎశున్నిరాయ్|
శెంపాన్ కశల్ అడిచెల్వ్య బలదేవా|
ఉంచియుం నీయుం ఉఱంగు ఏల్ ఓర్ ఎంపావాయ్||

టీకా: అమృరమే=వస్త్రమును, తల్లీరే=చల్లనితీరమును, శోషే=ప్రసాదమును అఱమ్=ధర్మబుద్ధితో, శెయ్యం=దానముచేయు నట్టి, ఎంబెరుమాన్=మాకు స్వామియైన, నందగోపాలా=శ్రీనందగోపాలుడా, ఎశుందిరాయ్=లేపవలయును, కొమ్మునారెగ్లామ్=ప్రబులిచెట్లపంటి స్త్రీల కందరికిని, కొఱున్నే=చిగురైనదానా! కులవిళక్కే=కులదీపమా! ఎంబెరుమాట్టి=మాకు స్వామిని యగు, యశోదాయ్=యశోదాదేవీ, అటిపురాయ్=రేవ వలయును అమృరం=ఆకాశ మంతయు, ఉడరుత్తు=మధ్యభేదించుకొని, ఓంగి=(పరమ పదము వరకు) పెరిగి, ఉలకు=(సమస్త) లోకములను, అశందా=కొలుచుటచేత, ఉమ్మర్=దేవతలకు, కోమానే=రాజైనవాడా! ఉఱంగాదు=

నిదింపక, ఎస్టీరాయ్=లేవలయును, (అనిన వాడు లేపకుండగా ముందుగఁలరాముని లేపు క్రమము తప్పితి మని), శెంపాన్=ఎజ్యబంగారులో చేయబడిన, కళ్లో=బిరుదుపెండరము గల, అడి=శ్రీపాదములుగల, చైర్లో=బలదేవా=శ్రీమంతుడ వగు బలదేవా, ఉంబియుం=సీ సోదరుడగు శ్రీకృష్ణదును, నీయుం=(వానికి లోబడి యుండు) నీపును, ఉఱంగు=నిదింపకుండ పలయును, ఏల్ టీర్ ఎంపావాయ్=శ్శుయునవో యోజింపుము మా అభిప్రాయము ననుసరింపుము.

తా॥ పస్త్రీ, తీర్థ, ప్రసాదములను దానము చేసెడు మాస్యమి యగు నందగోపాల! మేల్కొనుమా! లతాంగులకు చిగురైనదియు, కుల ప్రదీపమును మా స్యమిని యగు యకోదా! మేల్కొంచుమా! ఆకాశపకాశమును భేదించుకొని పెరిగి సమస్త లోకములను కొలిని దేవాధి దేశుడా! ని తమ్ముడును, నీపును నిదింపక మేల్కొనవలయు ననుచున్నారు.

18. ఉందు మద కళిత్తున్ ఛిడాద తోళ్ వలియున్।

నందగోపాలన్ మరుమకచే నప్పిన్నాయ్|
 కందం కమశుం కుజలీ కడైతిఱవాయ్|
 వస్తు ఎంగుం కోళి అశైత్తనకాణ్ మాదవి|
 ప్పస్తల్ మేల్ పల్లకాల్ కుయిలి నంగళ్ కూవినకాణ్|
 పస్త్ ఆర్ విరలి ఉన్ వైత్తునన్ పేర్కపాడా|
 శెందామరై కైయాల్ శిర్ ఆర్ వశై ఒళిప్పు|
 వస్తు తిఱవాయ్ మగి శిందు ఏలోరెమ్మానాయ్॥

టీకా: మద=మదజలము, ఉందు=స్వవించు, కళిత్తున్=ఎన్నపంటి బలముగల ఛిడాద=కుతుబలము చూచి వెనుదీయని, తోళ్ వలియున్=భుజ బలము కలవాడగు, నందగోపాలన్=శ్రీ నంద గోపుల యొక్క, మరుమకచే=కోడలైన, కందం=పరిమళము, కమజుం=పీచు చుందు, కుజలీ=తల పెంటుకలు గల దానా, నప్పిన్నాయ్=నీళాదేవి, కడైతిఱవాయ్=తలపు తెఱుపుమా యనిన (నేను లేచుటకు తెల్లవారినదా అనగా), కోడి=కోశ్శ ఎంగుం=అంతటను, వస్తు=పచ్చి, అశైత్తనకాణ్=కూయుచున్నపి (అదియునుగాక), మాదవి=మాధవి లతయొక్క, ప్పస్తల్ మేల్=పందిరిమీద,

కుయులి నంగళ్లోకిల గుంపులు, పల్ కాల్=పలుమారు, కూవినకాణ్=కూయుచున్నవి చూదుమా! (అని చెప్పి), పన్ను=చెండైనది, ఆర్=పాందియుండెదు, విరలి=వేళ్లు గలదానా! వైత్తున్న=మేనికపు సంబంధు లగు మీ రిరుపురును సల్లాపము లాదునపుదు, ఊన్=నీపడ్డ మందుండి, శేర్పాడ=వానితిరునాముల పాదుట కనుగుణముగా, శీర్ ఆర్=సౌందర్య మతిశయించి యుందు, వశై=చేతి కంకణాది ఆభరణములు, ఒళిప్పి=శబ్దించునట్లు, పన్ను=(సడచి) పచ్చి, శెందామరై కైత్రియాల్=ఎళ్లతామరపుష్టము పంటి చేతితో, మగిచిందు ఏల్ టిర్ ఎంపావాయ్=సంతోషముతో, తిఱవాయ్=తలపు తెఱుపుమా!

తా॥ మదగజముపంటి వాదును, ఓడని భుజబలముగల వాదు నగు నందగోపాలునికి కోడలగు నీళాదేవీ! పరిమళించు చుందు శిరోజములు గలదానా! తలపు గడియును తీయుమా! కోళ్లు అంతటను కూయుచున్నటి సుమీ! పూల గురువిందతీగిల పందిళ్లపై కోకిల సమూహములు కూయుచున్నవి సుమీ! బంతినే నిండియున్న (వేళ్లు) కలదానా! (అనిప మీరు పచ్చిన పనియే మనిన) నీ ప్రియుని నామరంబులు పాదుటకు (అట్లయిన తలపు తెఱుచుకొని రందు అనిన విని) ఎళ్లతామరల పంటి శ్రీ పాప్సుమున కంకణాద్యాభరణములు ఘోషింపగ నీవే పచ్చి తలపు తెఱుపుమా! అనుచున్నారు.

19. కుత్తువిళక్కు ఎటియ కోట్టుక్కాల్ కట్టిల్ మేల్ |
 మెత్తెన పంచ శయనత్తిన్ మేల్ ఏటి
 కొత్తు అలర్ పూంగుళల్ నప్పిష్టై కొంగైమేల్ |
 వైత్తుక్కిడందమలర్ మార్పా వాయ్ తిఱవాయ్ |
 వైత్తుడం కణ్ణినాయ్ నీ ఉన్మణాళనై |
 ఎత్తునై పోదుమ్ తుయులెళ వోట్టాయుగాణ్ |
 ఎత్తునై యేలుమ్ పిరిపు ఆత్తకిల్లయాల్ |
 తత్తువమన్న తకపు ఏలో దెమ్మావాయ్ ||

పీకా: కుత్తువిళక్కు=గుత్తిచీపములు, ఎటియ=నలుప్రక్కల వెల్లుచుండగా, కోట్టుక్కాల్=ఏన్నదంతములనే చేయబడిన కాళ్లు గల, కట్టిల్ మేల్=

మంచముమీద, మెత్తెస్తు=మృదువైన, పంచ=అయిదుగుణములు, గల
 శయనత్తిన్=పరుపు యొక్క, మేల్=పైన, ఏటి=ఎక్కియుండి, కొత్తు=
 గుత్తులు గుత్తులుగ, అలర్=వికసించిన, పూంగుళ్ల్= పూలను ధరించిన
 కేళభారము గల, నప్పిష్టై=నీళాదేవియొక్క, కొంగై మేల్=స్తుముల మీదుగా,
 వైత్తు=ఉంచి, కిడంద=యున్న, మలర్=వికసించిన, మార్పా=పక్కస్తలము
 గలవాడా! వాయ్ తిఱవాయ్=నోరు తెరవి ఒక పలుకు పలుకరాదా
 (అనిన వాడు నోరు తెరవి మాట్లాడబోప నీళాదేవి మాట్లాడ వద్దని
 కనుషైగ చేయుటను చూచి), మైత్రుడం కట్టినాయ్=కాటుకచే నలంకుతముగు
 సేతములు గల్లి, నీడన్పమణాళనై=నీపు నీయొక్క భర్తయగుళ్ళిక్కప్పుని,
 ఎత్తనైపోదుమ్=బక్కక్కణకాల వైనను, తుయితెళ=నిద్రమేల్గైన,
 వొట్టయిగాణ్=బప్పు సుమా ఇట్టులోనర్చుట, ఎత్తనైయేలుమ్= క్షణకాల
 వైనను, పిరిపు=వాడు ఎడబాయుటను, ఆత్త కిల్లాయ్ ఆల్=సహింపని
 నీళాదేవి, తత్తుపమన్ను=నీ స్వరూపమునకు తగదు, తకపు=నీ స్వభావమునకు,
 తగదు; ఏల్ ఓర్ ఎంపావాయ్= ఇట్లయినవో యోజింపుము.

తా॥ దీపములు వెలుగుచుండగ మంచముపై సాగసు, చల్లదనము, మృదుత్యము
 పరిమళము ధాపచ్చమును అను అయిదుగుణములు గల శయ్యమీద
 పుష్పములకు పరిమళమును గల్లజేయు తల వెందుకలుకల నీళాదేవి
 యొక్క స్తుప్రదేశమందు శయనించినవాడా! నోరు తెరవి ‘చింతింపవలదు’
 అని ఒకపలుక పలుక రాడా! కాటుకతో కూడిన విశాలనేతములు కల
 నప్పినపిరాటీ! నీపు నీ ప్రాణానథుని యెంత ప్రార్థనను నిదుర
 మేల్గైనసీయఖ. క్షణవైనను విశ్లేషమును సహింపజాలప్ప. ఆశ్చర్యము.
 ఇది నీ స్వరూపస్వభావములకు తగదునుమో!

20. ముప్పత్తుమూవర్ అమరర్కు మున్ శెస్తు!

కప్పం తవిర్మం కలియే తుయిలెళాయ్!

శెప్పుముడైయాయ్ తిఱులుడైయాయ్ శెత్తార్కుగ్గై

వెప్పం కొడుక్కుం విమలా తుయిలెళాయ్!

శెప్పు అన్న మెన్ ములై శెవ్వాయ్ శిఱుమణంగుల్!

నప్పిష్టై నంగాయ్ తిరువే తుయిలెళాయ్!

ఉక్కముం తట్టొ ఇరిముం తన్న ఉన్ మణాళనై
ఇప్పోదే ఎమైనై నీరాట్టేలోరెమ్మావాయ్||

టీకా: ముప్పుత్తమూహర్=ముప్పుదిమూడు విధములగు, అమరర్ము=దేవతలకు, మున్=ముందే (దుఃఖము కల్గసియక), శెస్టు=(వారు తలచిన ఫలములకు) పోయికప్పుం=వారి పణకును, తవిర్ముం=పోగొట్టుదగిన, కలియే=బలము కలవాడా! తుయిల్ ఎఱాయ్=నిద్ర నుండి రేవి రష్ము, శెప్పముదయాయ్= ఆశితరక్క కుడపై, తిఱలుడైయాయ్=వారి విరోధములను పోగొట్టునట్టి బలముగల వాడపై, శెత్తార్కుమ్ము=వారి విరోధులకు, వెప్పం కొదుక్కుం= దుఃఖమును (పణకును) కలుగజేయునట్టి, విమలా=పరిశుద్ధుడా! తుయిల్ ఎఱాయ్=నిద్రనుండి మేల్కొనపలయును, శెప్పు అన్న=బంగారుకలశమును భోలిన, మెన్ మురై=మృదువైన ప్రసములును, శెవ్వాయ్=ఎఱ్లని అధరమును, శిఱు మఱుంగుల్=సూక్ష్మమగు నడుమును గల, నప్పినై=నప్పిస్నయును పేరుగల, నంగాయ్=పూర్ణరాలా, తిరువే=శ్రీమహాలక్ష్మీపంచిదానా! తుయిల్ ఎఱాయ్=నిద్ర నుండి మేల్కొని, ఉక్కముం=అలపట్టమును (మా నోముకు ఉపకరణములగు), తట్టొఇయుం=కంచుటద్దమును, తన్న= ఇచ్చి, ఉన్=నీ యొక్క, మణాళనై=నాయకుని(నిత్యకణ్ణాపురుషుని), ఇప్పోదే=ఇప్పుడే, (విరహముచే కృశించిన), ఎమైనై=మమ్ము, నీరాట్టు=స్నాన మొనర్చుమా, ఏ లోరెమ్మావాయ్=ఇట్లయినచో యోచింపుము.

తా॥ ముప్పుదిమూడుకోట్ల దేవతలకును, ముందుగా బోయి వారి భయమును బోగొట్టు బలశాలీ! నిదుర మేల్కొనుము. ఆశితరక్కణ సామధ్యము గలవాడా! శత్రువులకు దుఃఖమును జనింపజేయు నిర్మలుడా నిదురమేల్కొనుము. (ఇట్లు రేపియు వాడు మాఱు మాట పలుకమిచే మరల నీళాదేవిని లేపుచున్నారు.) కలశముపంటి మృదువునములను ఎఱ్లని చుధరమును, సన్నని నడుమును గల పూర్ణరాలగు నీళాదేవి! శ్రీమహాలక్ష్మీ! మేల్కొనుమా! రేవి ఏమి చేయపలయు ననిన జెప్పుచున్నారు. ఆలపట్టమును, అద్దమును ఇచ్చి నీ నాయకుని మమ్ములను ఇప్పుడే స్నానము చేయింపుము.

21. ఏత్తకలంగళ్ ఎదిర్ పాంగి మీదజిప్పి|

మాత్తాదే పాల్ శాటియుమ్ వశ్వల్ పెరుం పశుక్కుత్తో|

ఆత్త ప్పుడైత్తాన్ మకనే అణిపుణాయ్ |
 ఉత్తముడైయాయ్ పెరియాయ్ ఉలకినీల్ |
 తోత్తమాయ్నిస్ట శుదరేః తుయిల్ ఎళాయ్ |
 మాత్తార్ ఉనక్కు వలితులైందు ఉన్ వాశల్ కణ్ |
 ఆత్తాదు వన్న ఉన్నది పణియుమాపోలే |
 పోత్తి యామ్ వన్నోమ్ పుకశుందు ఏలోరెంబావాయ్ ||

చీకా: ఏత్తకలంగ్ర్=పాలక్ష్మి కుంచిన భాండములు, ఎదిర్పాంగి=ఎదురుగా పొంగి,
 మీదరిప్పు=పారలునట్లు, మాత్తాదే=ఎడతెగక, పాల్=పాలను,
 శాణియుమ్=పర్చించునట్టి, పల్లల్=బెదార్యముగల, పెరుం=బలిసియుందు
 పశుక్క్ర్త్థి=పశుపులను, ఆత్త=లెక్కలేన్ని, ప్పుడైత్తాన్=పాందినవానియొక్కు,
 మకనే=కుమారుడా! అణిపుణాయ్=మేల్క్కునుమా! ఉత్తముడైయాయ్=
 వేద ప్రతిపాద్యాడైపెరియాయ్=నీ చేతను తెలియ శక్యముగాక, ఉలకినీల్=
 లోకమందు, తోత్తమాయ్ నిస్ట=(అళితపక్క పాతము ప్రకాశించునట్లు)
 అవతరించిన, శుదరే=తేజోరూపుడా, తుయిల్ ఎళాయ్=మేల్క్కునపలయును!
 మాత్తార్=శత్రువులు, ఉనక్కు=నీయొక్కు (బలమునకు), వలితులైందు=
 బలహీనులై, ఉన్ వాశల్ కణ్=నీవాకిటను, ఆత్తాదు=సహింపజాలక,
 వన్న=పచ్చి, ఉన్ అడి=నీపాదములయందు, పణియు మాపోలే=
 పడియుందునట్లు, పోత్తి=మంగళశాసనము చేయుటకు, యామ్=చేయు
 (దాసులము), వన్నోమ్=పచ్చియుంటిమి, పుకశుందు=స్తోత్ర మొనర్చి,
 ఏలోరెంబావాయ్=ఇట్లయినవో యోజింపుము.

తా॥ ఉంచిన భాండము లన్నియు నిండి పొర్లునట్లు విదువక పాలిచ్చు నట్టి
 బెదార్యముగల గొప్ప పశుపులను అర్పించిన వాని పుత్రుడా! మాక్షమ్యకై
 నిదుర మేల్క్కున పలయును. దృఢ ప్రమాణ సీద్ధుడై, దృఢ ప్రమాణమగు
 వేదముచేతను తెలియ నశక్యమగు మహిమగలవాడై, లోకమం దవతరించిన
 తేజోమయుడా! మేల్క్కునుమా! శత్రువులు నీకు ఒడి నీవాకిట సహింప
 శక్తిలేనివారై పచ్చి నీపాదము లందు నమస్కరించునట్లు దాసుల సుగు
 మేము స్తుతించి మంగళశాసనము చేయుచు పచ్చి యాత్రయించితిమి.

22. అంగణ్ మా ఇంలత్తు అరశర్ అపిమానా

బంగమాయ్ వందు నివ్ పచ్చికృష్టిట్టేచే
శంగం ఇరుప్పార్ పోల్ వందు తలైప్పెయ్ తోమ్|
కింగిజే వాయ్చెయ్ద తామరై ప్పూప్పోలే
శెన్ గణ్ శిట్టిచ్చిటే ఎమ్మేల్ విచియావో|
తింగళుం ఆదిత్తియనుమ్ ఎశుందార్ ప్పోల్|
అన్ గణ్ ఇరండుం గౌండు ఎంగణ్ మేల్ నోక్కుదియేల్|
ఎంగణ్ మేల్ శాపం ఇశందు ఎలోరెమ్మావాయ్||

టీకా: అంగణ్=అందవై, విశాలమగు, మా ఇంలత్తు=మహాత్రగు భూమినేలన,
అరశర్=రాజులైనవారు, అపిమానా=అహంకారమును, బంగమాయ్
వందు=పోగొట్టుకొనివచ్చి, నివ్=నీ, పచ్చికృష్టి ట్టేజే=సింహసనమునకు
క్రిందుగా, శంగం=గుంపులుగ వచ్చి, ఇరుప్పార్ పోల్=ఉన్నవారివరె,
వందు=వచ్చి, తలై ప్పెయ్ తోమ్=సమీపింప గర్భతిమి, కింగిజేవాయ్
చెయ్ద=చిన్న గజ్జెల నోట్ట వరె వికసించిన, తామరై=తామర,
ప్పూప్పోలే=పూపు వరె, శెన్ కణ్=ఎఱ్లనగు సైతములు (వాత్సల్యముచే),
శిట్టిచ్చిటే=కొంచెము కొంచెముగా, ఎమ్మేల్=అర్థితులగు మాయందు,
విచియావో=వ్యాపింప జేయవే, తింగళుం=చంద్రుడును, ఆదిత్తియనుమ్=సూర్యుడును,
ఎశుందార్ ప్పోల్=ఉదయించినట్లు, అన్ కణ్=సాగ్నైన
కన్సులు, ఇరండుంగొండు=రెంటితోను, ఎంగణ్ మేల్=మా విషముమందు,
నోక్కుది యేల్=కట్టాడ్చించి నట్లయిన, ఎంగణ్ మేల్=మా యొక్క,
శాపం=ఘృసనము (అనుభవించియే తీరపలనినది), ఇర్చిందు=వశించిపోపును,
ఎలోరెమ్మావాయ్=ఇట్లయినవో యోచింపుము.

తా॥ ఈ మహాపృథివిని పాలించిన రాజులు అహంకారమును విడిచి వచ్చి
దేశర వారి సన్నిధియందు గుంపులుగ నున్నట్లు మేమును వచ్చి
చేరితిమి. చిన్నగజ్జెల వరె వికసించిన తామరపుష్పము వరె మందు
సైతములతో కొంచెము కొంచెముగ మమ్ములను కట్టాడ్చింప వలదా?
సూర్యచంద్రు లుచుయించినట్లు రెండు సైతములతో మమ్ములను కట్టాడ్చించిన
యెడల మాయొక్క పొపము లన్నియు పోపును.

23. మారి మలైముళంజిల్ మన్ని క్రీడందు ఉఱంగుం
 శిరియ శింగం అటీపుత్తు త్రీవిచిత్తు।
 వేరి మయుర్ పొంగ ఎప్పాడుం పేర్కందు ఉదరి।
 మూరి నిమిర్ందు ముళంగి-ప్పుఱప్పట్టు।
 పోదురుమాపోలే నీ పూవై పూవణ్ణా పున్।
 కోయిల్ నిస్టు ఇంగనే పోందరుళి కోప్పుడైయా
 శిరియ సింగాసనత్తు ఇరున్న యామ్ వన్న।
 కారియమ్ ఆరాయిందు అరుళ్ ఏలోరెమ్మావాయ్॥

చీకా: మారి=పర్మాకాలముందు, మలై=పర్మాతముయొక్క ముళంజిల్=గుహా యుందు,
 మన్ని=దృఢముగ పొంది, క్రీడందు=శయనించి, ఉఱంగుం=నిదించెదు,
 శిరియ శింగం=శౌర్యముగల సింహము, అటీపుత్తు=మేలుకొని, త్రీవిచిత్తు=
 ఉగ్రముగా చూచి, వేరి మయుర్ పొంగ=పరిపుళము గలవెంద్రుకలు
 నిగుడగా, ఎప్పాడుం=నలుప్రక్కలను, పేర్కందు=కదలి, ఉదరి=దేహమును
 దులుపుకొని, మూరి=బాగుగా, నిమిర్ందు=విజ్ఞపీగి, ముళంగి=ఫోషించి,
 ప్పుఱప్పట్టు=బయల్పడి, పోదరు మా పోలే=పచ్చనట్లు, నీ=నీపు,
 పూవై పూవణ్ణా=కానుగప్పాలవంటి చాయగలవాడా! పున్=నీ యొక్క,
 కోయిల్ నిస్టు= గృహమునుండి, ఇంగనే పోందరుళి=ఇట్లు పచ్చి,
 కోప్పుడైయా=జయముగల, శిరియ=శేష్టమైన, సింగాసనత్తు=సింహాసనమైన,
 ఇరున్న=కూర్చుండి, యామ్=మేము, నన్న=పచ్చిన, కారియమ్=కార్యమును
 ఆరాయిందు=విచారించి, అరుళ్ =కృపజేయము, ఏలోరెమ్మావాయ్=
 ఇట్లయినచో యోజింపుము.

తా॥ పర్మాకాలమున కొండగుహా యుందు దిట్టముగా శయనించి నిదించు
 మృగరాజగు సింహము మేలుకొని భయంకరముగ జూచి వాసనగల
 రోమములు నిగుడుకొనగ, నలుప్రక్కల దేహమును దులుపుకొని పొడపుగా
 సాగి గ్రీంచి బయలు దేరి పచ్చనట్లు అతసీపుప్పుచ్చాయగల నీపు నీ
 గృహమునుండి యుక్కడకు పచ్చి జయశిలమగు మేలైన సింహాసనమున
 గూర్చుండి మాయొక్క పనులను విచారించి కృపజేయవలయును
 అనుచున్నారు.

24. ఇన్న ఇప్పులగమ్ అశందాయ్ అడి పోత్రి
 శెన్న అంగు తెన్నిలంగై శెట్రాయ్ తిఱల్ పోత్రి
 పొష్ట చృగడం ఉదైత్తాయ్ పుగక్కే పోత్రి
 కన్న కుణిలా ఎటిందాయ్ కళల్ పోత్రి
 కున్న కుడైయా ఎదుత్తాయ్ కుణమ్ పోత్రి
 వెన్న పగై కెదుక్కుమ్ నిన్ కైయిల్ వేల్ పోత్రి
 ఎష్టెన్న ఉన్ శేవగమే ఏత్తి పత్తై కొశ్యాన్.
 ఇన్న యామ్ వన్నోమ్ ఇరంగు ఏలోరెమ్మావాయ్॥

టీకా: అన్న=అనాదు (తన లోకమును బలిచక్రపర్తి ఆపహారింప దేపతలు శ్రమపదుచున్నాదు) ఇప్పులకమ్=ఈ లోకమును, అశందాయ్=రెండదుగులచే కొలుచుకొన్న వానియొక్క అడి=శ్రీపాదములకు, పోత్రి=మంగళమగుగాక అంగు=సీతాదేవి, నెడ బాఫిన సీచుడగు రాపడాదున్న స్థలమునకు, శెన్న=వెళ్లి, తెన్ ఇలంగై=పాగమైన కోట గల లంకానగర మందుండు దుష్టి, రాక్షసులనుశెత్తాయ్=నిరసించిన వానియొక్క, తిఱల్= భుజ బలమునకు, పోత్రి=మంగళము కలుగపలయును, పొష్ట=కట్టువీడి రూపు నశించునట్లు, చృగడం=శకటాసురుని, ఉదైత్తాయ్=తన్ని సంహారించిన, వానియొక్క, పుకక్క=పాగడ్డకు, పోత్రి=మంగళముకలుగపరయును. కన్న=పత్రాసురుని, కుణిలా=బంతి కట్టిన కట్టగా గొని (కపిత్రాసురునిపై), ఎటిందాయ్=పాదమును వెనుకనుంచుకొని విసిరివేసిన, కళల్=శ్రీపాదమునకు, పోత్రి=మంగళము కలుగపలయును. కున్న=గోపర్చనమును, కుడైయా=గొదుగుగా, ఎదుత్తాయ్=ఎత్తి రక్కించిన, కుణమ్=మంచిగుణము నకు, పోత్రి=మంగళము కలుగ పలయును. వెన్న=వేరుతో, పక్క=శత్రువును, కెదుక్కుమ్=నశింప జేయునట్టి, నిన్=దేవరవారియొక్క, కైయిల్=చేతనుండు, వేల్=బల్లెపునకు, పోత్రి=మంగళము కలుగపలయును. ఎష్టెన్న=కం ప్రకారములగ, ఉన్=సీయొక్క, శేవగమే=వీర చరితమునే, ఏత్తి=స్తుతించి, పత్తై=నిన్ను, కొశ్యాన్=అనుభవించుటకొరకు, ఇన్న=కంనాదు (బంధువులయు ఉంరి వారలయు సమ్మిలి గల్లిన నాదు), యామ్=మేము (బంధులచే బహుకాలముగ శ్రమపదుచు) వన్నోమ్=వచ్చితిమి (మిమ్ములనెడబాసి

జీవింపరేక), ఇరంగు=కృష చేయపలయును. ఏలోరెస్మోవాయ్=ఇట్లామెన్ యోచింపుము.

తా॥ ఆనాదు దేపతలనిమిత్తమై కాలోకమును గౌలిని శ్రీహిదముండక మంగళముగుగాక! లంకానగరమునకు దండెత్తి వెడలి రాక్షసులను సంహరించిన బలమునకు మంగళము అగ్సాక! శక్తాసురుని తన్ని నథింప జేసిన కీర్తికి మంగళ మగుగాక! దూడమైండై ఎవ్విన రాక్షసుని, వెలగందు రూపముగా వచ్చిన మటియొక రాక్షసుని మీద విసిరి వేయునపుడు పాంకముగా నుంచుకొన్న శ్రీహిదములు మంగళముగా నుండుగాక! గొల్లలు ఇంద్రునికి పెట్టు పొంగలిని శ్రీకృష్ణుడు గోప్రసమునకు ఉంచుడని గొల్లలకు ఆజ్ఞ చేయగా వారట్లు చేయుటచే ఇంద్రుడు కోపించి ఏదుచినములు రాఘవాన కురియించగ శ్రీకృష్ణుడు గోప్రసమును గౌదుగుగా నెత్తి గొల్లలను గోపులను రక్షించిన లాజ్ఞ సుఖాచేషమునకు మంగళము కలుగపలయును. శత్రువునికముగు దేశభాటి బ్రతిము క్షేమముగా నుండపలయును అని యాప్రకారముగా చేపరపాటి పరాక్రమమును పాగడి పురుషార్థములను లభించుటకు నేడు మేండు ఇచ్చితిమి; కృష జేయుము అనుచున్నారు.

25. ఒరుత్తి మగనాయ్ పిఱందు ఓచిరవిల్

ఒరుత్తి మగనాయ్ ఒళిత్తుపశర

తరిక్కిలానాగి తాన్ తీంగునినైంద

కరుత్తె ప్రీతైపిత్తు కంజన్ వయుత్తిల్

నెరుపు ఎన్న నిష్ట నెదుమారే ఉస్సై

అరుతిత్తు వందోమ్ పట్టెతరుదియాగిల్

తిరుత్తక్క శేల్యముమ్ శేవగముమ్ యామ్ పాడి

వరుత్తముమ్ తీర్న్న మగిందు ఏలోరెంబావాయ్

టీకా: ఒరుత్తియు=అనమానయగు దేపకీదేవికి, మగనాయ్=విద్ధుడై, పిఱందు= అపతరించి, ఓరి రవిల్=సాటిలేని, అర్థరాత్రియందు, ఒరుత్తి మగనాయ్=యశోదా దేవికి కుమారుడుగా, ఒళిత్తుపశం=దాగి పెంచుగు రాగా, తరిక్కిలా నాగి=సహింపనివాడై, తాన్=తాను, తీంగునినైంద=

తెచుండు రూచి యుండన, కరుత్తే=తలంపును, వీకైఫీత్తు=పురుషునట్లు,
 శామ్భో=శాముని, వయుత్త్రున్=వాని గర్జుమందు, నెరుపు ఎన్న=నిప్పుమంట
 అంతమ్ము, నిష్ఠ=నిల్చినవాడైన, నేదుమాలే=అర్థిరవ్యామోహము గలవాడా!
 ఉపై=పీ చెయ్యిద్ద, అరుత్తిత్తు=పురుషార్థమును ప్రార్థించి, పందోమ్=వచ్చి
 ఆశ్చమ్మాచితిమి. పత్తెలరుదియగిల్=మూ యుస్తైళ్లము చేయు వాడవైతిమేని,
 తచుత్తక్క=రాయూరకు కోరదగిన, శెల్మముమ్=సంపత్తును, శెంగముమ్=దానిని
 కాపాచి: సట్టి వీర్యమును, యూమ్=చేయు ప్రీతిరో గానము చేసి,
 చచుత్తముమ్=నిన్నెడ బాసిన శ్రమము, పీత్తున్=కొలగి, మికిలిందు=సంలోషించినవో
 పంలోషించినవారము పలయునుగా పీరో దెంబాచాయ్=ఇట్లయినచో
 యోజింపుము.

రాణి శ్రీ కృష్ణదు దేవకీదేవికి చిడ్డటై చుట్టరించి అప్పరాప్రలో చుశోదా
 దేవికి పుత్రుడై రహస్యముగ పెరుగుచుంచేగా ఓట్లుచాలని వాడై, శ్రీకృష్ణని
 చంపవలయునను కంసుని చెదురలంబ్యాసు పురుషు చేసి వాని కదుపు
 నందు నిప్పుమంట పరె సుందరామసు, అర్థితుల యుందు
 అధికవ్యామోహము గలవాడా! నిన్ను పుచుచ్చేర్చుము కొరకై ప్రార్థించితిమి.
 పురుషార్థమును కృష్ణ జేయువాడవైలచే శుంఘచేట్టి ప్రార్థించు సంపదము,
 ఆ సంపదకు రక్కక మగు వీర్యమును చేయు ఉధించి ప్రీతతో గానము
 జేసి నిన్నెడబాసినందుపలన గల్లిన శ్రమించి సంలోషించు మనుచున్నారు.

26. చూకే చుట్టివణ్ణ చూక్కు-సి రాచివాన్!

చ్చెక్కైయాక్ జెయీచస్సాక్ వెంచుచన కేట్టిమేల్|
 ఇంపై యెళ్లం నదుంగ ముర్లుని
 పాంస్సు చ్చుట్టు ఉన్ పాంచశన్నియమే|
 పోల్నిన ఇంగంఁఁఁ ప్ప్యాయిప్ప్యాదుడైయనవే|
 శాలప్పెటుమ్ చ్చెటుమ్ చ్చుండికైప్ప్యారే|
 కోలవిలక్కే కాచియే విచానమే|
 అలినిలైయాలి తప్పక్ ఏరోరెంబాచాయ్|||

టీకా: మాలే=ఆర్థితవిషయమున వ్యాపారము గలవాడా! మణిష్ణూ=ఇంద్రనీలము వంటి తిరుమేను గలవాడా! మార్గా=మార్గశిరమాసమున, నీరాదువాన్=స్నానము చేయుటకు, మైలైయార్=పెద్దలు, శెయ్యవనకళ్=చేయుకార్యములు, వేందుపన=పలయునని, కేట్టియేల్=వించివేని, ఇంత్రయెల్లాం=భూమి యుంతయు, నడుంగ్=అదచునట్లు, ముర్లున=ఫోఫించునట్లు, పొలస్సు=పొలవంటి, పణ్ణత్తు=పర్లముగల, ఉన్=నీయుక్క, పాంచస్నియమే=పాంచజన్యమును, పోల్యన=పోలిసటుపంటి, శంగంగళ్=శంఖములు, ప్ర్యుయిపాదు దైయనవే=విశాలముగలయవిష్టు, శాలప్రేరుమ్=మిక్రీలి పెద్దదైన, పత్తైయే=వాఢ్యవిశేషమును, పల్లండి శెప్పారే=మంగళాశసనము పాదువారును, కోలిచక్కే=మంగళదీషమును, కొడియే=ధృజమును, వితానమే=మేలుకట్టును, ఆలినిరైయాయ్=పటపత్రశాయి యగు సర్పేశ్వరా! అరుళ్=కృప జేయుమా! ఏలోరెంబావాయ్=ఇట్లయినవో యోజింపుము.

తా॥ తన్నాశ్రయించిన వారియందు అధికప్రేషమకలవాడవై నీల మణి వంటి తిరుమేను కలవాడా! శేక ముంగొంగునందు ముడి వేసికొన్న రత్నముపతె నులభుదైన వాడా! అని సంబోధింపగ, మీ రుద్రేశించిన కార్యము చెప్పు డనిన చెప్పు చున్నారు. మార్గశిరమాసమున స్నానము చేయుటకు పెద్దలు చేయు కార్యములను వించివేని భూమి యదురునట్లు శరీంచు తెల్లని శ్రిపాంచ జన్యము పంటి శంఖములును, మిక్రీలి గొప్పదియగు వాఢ్య విశేషమును, మంగళాశసనము చేయువారును, మంగళదీషమును, ధృజమును మేలుకట్టు మొదలగునవి ప్రార్థింపగా స్వామి ఆలకించి, పాంచజన్యముపంటి శంఖములు లేపు. పాంచజన్యమే పుచ్చుకొను డనియు తనమొద్ద నుండు వాఢ్యమును, మంగళ శాసనమునకు పెరియార్మాఢ్య వంటి వారు అనేకులు చిక్కరు గనుక వారినిస్తీ, మంగళదీషమునకు నీళాదేవినిస్తీధృజమునకు గరుత్తుంతుని, మేలు కట్టునకు పీతాంబరమును పుచ్చుకొనుడు అని స్వామి ఆనతీయగా గోపికలు ఇవి ఒక్కప్రక్రటి కాదు; అనేకములు కాపలయునని అదుగుగా స్వామి కాని కార్యము ఎట్లు అగును అనిన నీకు శక్యముగాని కార్యము కలదా? చిన్నచేపామును ధరించి సమస్తలోకములను అట్టి దేహమం దుంచుకొని ఒక మణీయాకు పై శయనించిన యట్టి అఘుటితఘుటనా సామర్ధ్యము గల పటపత్రశాయా!

ని పల్లకాని కార్యము ఏమి యున్నది? మా యశ్శమును కృష్ణేయుమా అనుచున్నారు.

27. కూడారై వెల్లం శీర్క కోవిందా ఉన్నష్టై

ప్యాడి ప్రత్యేకొందు యామ్ పెరు శెమ్మానమ్మీ
నాదు పుకశుం పరిశినాల్ సన్నాకా
శూడగమే లోక్ వశైయే లోడె శెబిప్పువే
పాడగమే నెన్నష్టైయ పల్ కలనుమ్ యామ్ అణివోమ్
ఆడైయుదుప్పోం అదన్ పిన్నే పాల్ శోఱు
మూడ నెయ్ పెయ్ దు ముశంగై వర్షవారా
కూడియురుందు కుళిరిందు ఏలోరెంబావాయ్॥

టీకా: కూడారై=శత్రువులను, వెల్లా=జయించునట్టి, శీర్క=కల్యాణగుణములుగల, కోవిందా=గోఫుల నానందించ జేయువాడా! ఉన్నష్టై=దేవరవారిని, పాడి=ప్రోత్సముజేసి, పత్రైకొందు=ప్రాప్యమును లభించి; యామ్=మేము, పెరు=లభించునట్టి, శెమ్మానమ్మీ=జహంమానములు, నాదు=లోకమువారు పుకశుం=పొగడెదు, పరిశినాల్ =సన్మానముచే, నన్నాకా=బాగుగా, శూడగమే=చేతి ఆభరణము, నెన్నష్టైయ=అని చెప్పబడు, పల్ కలనుమ్=అనేక ఆభరణములను, యామ్=మేము, అణివోయ్=ధరింప గలవారము, ఆడై యుదుప్పోం=మంచి పస్తుములు ధరింప గలవారము, అదన్ పిన్నే=వాని వెనుక, పాల్ శోఱు=పాలతో సాచము, మూడ=మునుగునట్లు, నెయ్=నెయ్య, పెయ్ దు=ఉంచి, ముశంగై=మోచేతియుందు, వర్షవారా=కారునట్లు, కూడియురుందు=అందరును కూడి యుండి, కుళిరిందు=సుఖింపవలయును, ఏలోరెంబావాయ్=ఇట్లయినవో యోజించుము!

తా॥ తనతో కూడని వారిని గిఱ్పునట్టి సుగుణసంపద గల గోరక్షకుడా! ని కల్యాణగుణములను గానము: చేసి నోముకు కాపలసిన ఉపకరణములను లభించి పొందపలసిన పురుషార్థమును బొంది మేము: లభించెడి సన్మానములు లోకులు పాగడు నట్టి ప్రకారముగ రెస్టగు పాస్తోరణమును, కడియములను, కమ్ములు, కర్కపుష్టములు, పొదాభరణము: ముదలగు అనేక ఆభరణములను, మంచి పస్తుములను ధరింతుము. వాని వెనుక

పాలన్నము మునుగునట్లు నేఱియుంచి మానేతి పరకు కారునట్లు దేవరవారితో నందరము కూడియుండి సుఖించ పలయును.

28. కఱవైకళ్ పిన్ శెస్టు కానం శేర్న్స్టు ఉణ్హోం
 అటీపు ఒస్టుం ఇల్లాద అయ్యక్కురాత్తు ఉందస్టై|
 పిఱవి పిఱందసై పుడ్లైయం యాం ఉడైయోం|
 కుజ్జైపు ఒస్టు మిల్లాద కోవిందా! ఉందన్నోదు|
 ఉఱవేల్ నమక్కు ఇంగు ఒళిక్కు ఒళియాతు|
 అటియాద పిచ్చైకళోం అన్నినాల్ ఉన్నస్టై|
 శిఱుపేర్ అళైత్తనపుం శిఱియరుళాదే|
 ఇత్తైవా నీతారాయ్ పత్తై ఏలోరెంబావాయ్||

పీకా: కఱవైకళ్=పశుపుల యొక్క, పిన్ శెస్టు=వెంబడిపోయి, కానం=అడవిని, శేర్న్స్టు=ప్రవేశించి, ఉణ్హోం=బీంచువారము, అటీపు=జ్ఞానము, ఒస్టుం ఇల్లాద=కొంచెమైననులేని, అయ్యక్కురాత్తు=గొల్లకులమందు, ఉందస్టై=దేవర వారి యొక్క, పిఱవి=జన్మము, పిఱందసై=కల్యాస్టు లభించిన, పుడ్లైయం=ఉపాయమును, యాం=మేఘు, ఉడైయోం=కలవారము, కుజ్జైపు=కొతు, ఒస్టు మిల్లాద=కొంచెమైనను లేకుండెదు, కోవిందా=గోవిందా! ఉందన్నోదు=నీతో, ఉఱవేల్=సంబంధము, నమక్కు=మనకు, ఇంగు=ఇక్కడ, ఒళిక్కు ఒళియాతు=తోలగ తోవినను తోలగదు. అటియాద=తెలివిలేని, పిచ్చై కళోం=అదుచిడ్డలము, అన్నినాల్=ప్రేమచే, ఉందస్టై=దేవరవారిని, శిఱుపేర్=చిన్న పేరుచే, అళైత్తనపుం=ఫిలివినందులకు, శిఱియరుళాదే=కోపగించుకొనక, ఇత్తైవా=స్వామీ, నీతారాయ్=సిపు కృపజేయపలయును. పత్తై=ప్రాణమును, ఏలోరెంబావాయ్=ఇట్లయినవో యోవింపుము.

తా॥ పశుపులవెంబడి అడవినిజేరి బీంచు వారము. తెలివి యేమియు లేని గొల్లకులము నందు దేవరవారియొక్క జన్మము కల్యాస్టీ పుణ్యము గలవారము అగుదుము. ఏవిధముచేతను కొంచె మైనను గోపాలుడా! దేవరవారితో సంబంధము తోలగ తోనికొనజావినను తోలగునది కాదు. తెలివిలేని అదుచిడ్డలము. ప్రేమమువ దేవరవారిని తక్కువగా పీఱుచుట

మొదలైన వానినిగుటించి కోచుజెండక సర్వస్వామి యైన వాడా!మా
యిష్టపురుషార్థమును కృషణేయవలయును అనుమన్నారు.

29. శిత్రం శిరుకాలే వందు ఉన్నై శేవిత్తు ఉన్న
పొత్తామరై అడియే పోత్తుం పొరుళ్ కేళాయ్
పెత్తం మేయత్తు ఉణ్ణుం కులత్తిల్ పిఱన్న నీ
కుత్తేవల్ ఎంగళై క్షూళ్మామల్ పోగాదు
ఎత్తెప్పుత్తెక్షూన్ అస్సుకాణ్ కోవిందా!
ఎత్తెక్కుం ఏచేశు పిఱవిక్కుం ఉందన్నేదు
ఉత్తోమే యావోమ్ ఉనక్కే నామ్ ఆళ్ శెయ్వో!
మత్తె నమ్ కామంగళ్ మాత్తు ఏలోరెమ్మావాయ్॥

టీకా: శిత్రం శిరుకాలే=మిక్కిలి ప్రాతఃకాలమందు, వందు=వచ్చి (అందరును),
ఉన్నై=దేవరవారిని, శేవిత్తు=సేవించి, ఉన్న=నీయుక్క, పొత్తామరై=కోరదగిన
లాపురపలె నుండు, అడియే=పాదార విందములను, పోత్తుం= మంగళ
శాసనము చేసెదు, పొరుళ్ అభిప్రాయమును, కేళాయ్=వినుమా,
పెత్తం=పశుఖులను, మేయత్తు=మేపి, ఉణ్ణుం=భుజించెడి, కులత్తిల్=
వంశమందు, పిఱన్న=అతరించిన, నీ=నీపు, కుత్తేవల్=అంతరంగ
కైంకర్యములందు, ఎంగళై=దాసభూతులగు మమ్ములను, క్షూళ్మామల్=
అంగకరింపక, పోగాదు=పోగూడదు, ఎత్తెప్పుక్షూన్=నేదు వాధ్యవిశేషమును
పుచ్చకొని పోపువారము అస్సుకాణ్=కాదుసుమీ కోవిందా=గోవిందుదా!
ఎత్తెక్కుం=సర్వకాలమందును, ఏచేశు=ఏడేదు, పిఱవిక్కుం=జన్మలకును,
ఉందన్నేదు=దేవరవారిబో, ఉత్తోమేయావోమ్= శేషభూతులమైండగిలవారము.
ఉనక్కు=దేవరవారికి, నామ్=మేము, ఆళ్ శెయ్వోం=దాస్యము చేయగల
వారము, మత్తె=ఇతరమైన, సమ్=మాయొక్క, కామంగళ్ = అభిప్పములను,
మాత్తు=పోగొట్టుము, ఏలోరెంపావాయ్=ఇట్లయినచో యోజింపుము!

రా॥ అత్యంతప్రాతఃకాలమున వచ్చి దేవరవారిని సేవించి, బంగారు తాపురుషము
పంచి శ్రీపాదములకు మంగళశాసనము చేయు నభిప్రాయము వినుమా!
పశుఖులను మేపి భుజించు కులంబున బుట్టిన నీపు అంతరంగకైంకర్యంజు

లను మాపలన అంగీకరింపక పోగూడదు. నేడు ఒకప్పయోజనమును సాధించుకొని పోపుటకు వచ్చిన వారము కాము. మనోభాషము తెలిసికొనని కులపుందు బుట్టేనందున, తెలివితక్కువ వాడా! ఎప్పటికేని ఏడేడుజన్మాలకును దేవరవారి సంబంధులమే అగుదుము. దేవరవారికి కైంకర్యము చేయుదుము. ఇతరములగు మా కోరికలను తొలగింపుము.

30. వంగక్కడల్ కడైన మాతవనై కేళపనై

తింగళ్ తిరుముగత్తు శేయుళైయార్ శెస్సు ఇత్తెంణ్ణే
అంగు అప్పత్తె కొండ ఆత్తె అణిపుదువై
పైమ్ కమల త్తణ్ తెరియల్ పట్టు పిరాన్ కోదైశొన్నా
శంగత్తమిళ్ మాలై ముప్పుదుం తప్పామే
ఇంగు ఇప్పరిశు ఉరైప్పార్ ఈరి రందు మాల్ వరై తోళ్
శెమ్ కణ్ తిరుముగత్తు శెల్యూలా త్తిరుమాలాల్
ఎంగుం తిరువరుళ్ పెట్లు ఇన్నురువర్ ఎమ్మావాయ్॥

టీకా: వంగక్కడల్=ఓడలు గల సముద్రమును, కడైన్=చిలికిన, మాతవనై=శ్రియః పతిని, కేళపనై=కేళిని సంహారించిన శ్రికృష్ణుని, తింగళ్=చందునిపంటి తిరుముగత్తు=తిరుముఖమండలము గల, శేయుళైయార్=విలక్షణమైన ఆభరణములు గల స్త్రీలు, శెస్సు=వెళ్లి, ఇత్తెంణ్ణే=స్తుతించి, అంగు=తిరువాయ్యాడి, యందు అప్పత్తె=ఆ ప్రాప్యమును, కొండ=లభించిన, ఆత్తె=ప్రకారమును, అణిపుదువై=భూమికి అలంకారముగు శ్రివిల్పుత్తురులో, పైమ్=కోరదగిన, కమలత్తు=తామరములనే కట్టబడిన, తణ్=క్షమపారమగు, తెరియల్=మాలికను గల, పట్టర్ పిరాన్=బ్రాహ్మణోత్తములగు పెరియాళ్లర్, కోదై=కూతురగు అండాళ్లు, శొస్సు=చెప్పిన, శంగత్తమిళ్=సంఘమగు ద్రావిడ భాషయై, మాలై=పాశురూపమగు మాలికయైన, ముప్పుదుం=ముప్పదియు, తప్పామే=తప్పక, ఇంగు=ఈ, రిరందు=నాలుగైన, మాల్=విస్తారమైన, వరై=పర్మతములపలే నుండు, తోళ్=భుజములను, శెమ్=ఎట్లునై యుందు, కణ్=నేత్రములను, తిరుపుగత్తు=తిరుముఖమునుగల, శెల్యు=ఉభయవిభూతి నాయకుడైన, త్తిరుమాలాల్=శ్రియఃపతిచే, ఎంగుం=సర్వ ప్రదేశములను, తిరువరుళ్=ఉపమానములేని అధికమైనక్కపను, పెట్లు=లభించి,

ఇన్నురువర్=అనందముతో కూడిన, వారై యుందురు. ఎమ్మావాయ్=
ఇట్లయినచో యోజింపుము!

తా॥ ఓడలతోగూడిన సముద్రమును చిలికిసట్టి వాడును, శ్రీపల్లభదును,
కేళిని సంహరించిన స్వామిని చంద్రముఖులై విల్ఫ్లక్షణభరణములు గల
గోపికలు పోయి స్తోత్రముచేసి ప్రేపలై యందు నోముకు కాపలనీన
అంగములను పురుషార్థములను లభించిన ప్రకారమును, ఆలంకారమైన
శ్రీవిల్లిపుత్తూరులో రఘుణేయమగు చల్లనిషూలికగల పెరియాళ్లార్కుమారై
అనతిచ్ఛిన సంఘముగానున్న ద్రవిడమాలిక ద్రవిడవిద్యాంసులసమూహములు
అంగికరించియున్న లేక ప్రేపలైలోని గోపికలు గుంపులు గుంపులుగా
అనుభవించిన ప్రబంధము నందలి ముప్పుదిపాశురములలో ఒక్కటిని
గూడ విదువక ఈకాలమున లేక సంసారమున పరించువారు. నాలుగు
విశాల పర్మతములతో సమానములగు భుజములను, ఎణ్ణని కన్నులనుగల
శ్రీముఖమును గల శ్రీయఃపతి యొక్క ఉథయ విభూతులందును
సాదృశ్యము లేని పరమక్యపను లభించి ఆనందించువారై యుందురు.

అండాళ్ దివ్యతిరుపది కాళే శరణమ్

నాయ్చ్చియార్ తిరుమెళి

అవతారిక

శ్రీ పెరియాళ్లార్ కొమారై యగు శ్రీఅండాళ్ సాధించినవి రెండు
ప్రబంధములు. అందు మొదటిది తిరుప్పువై ముప్పుది పాశురములు. రెండవది
నాచ్చియార్ తిరుమెళి నూట నలుపది మూడు పాశురములు. ఇందు
మొదటి ప్రబంధమగు తిరుప్పున “పుణ్ణేయమ్ యాముడైయోమ్” (సితో
కలిసి పుట్టిన పుణ్యము గలవారము) అని (ప్రాపకస్వీకారమొనర్చి,)
“ఉనకేళ్నామాచ్చ్యయవోమ్” (సికే కైంకర్య మొనర్చుము) అని ప్రాప్యమును

నిష్టర్తించిరి. ఇట్టి విక్షాసమే ప్రపన్చునకు కాపలసినది. ప్రపన్చుడు విక్షాస పూర్వుడై యున్నను, సర్వేశ్వరుడు ప్రపన్చుని రక్షణమున బద్ధ కంకణుడై యున్నను, రక్షణమున ఆలస్య మగుచున్నదేమి! చేతనుని యందోక పుణ్యవిశేషమును జాపి రక్షించుద మనుకొని యున్నగదా! సర్వేశ్వరుడు ఆలస్య మొనర్చుట; సర్వేశ్వరుడు నిరపేక్ష రక్షకుడు. ప్రపన్చుడు పరిగ్రహించిన సాధనము ఫలములో వ్యథిచారము లేని యట్లు సిద్ధమై యున్నది. ఇట్లున్నను, ఫలము లభింపక పోపుటచే యుక్తాయుక్త వివేకమును కోల్చోయి, ప్రేమించిన వారి పాటిట్టి వేకదా యని కలతపడిన మనస్సుతో, నెడబాసిన వారిని కలుపుటయే స్వభావముగ కలవా డనెడి యాశచే మన్మథుని కాళ్ళపై పదుచున్నదేమి సపరివారుడగు మన్మథున్నాశయించిన కార్యపూర్తి త్వరగ కాగలదని, వాని తమ్ముడగు సాంబునిగూడ నాశయించు చున్నది. తిరుప్పాపు నందలి గోపికానుకరణమే యందును చేయబడెను.

ఇట్లు కలత పడిన మనస్సుతో దేపతాంతరముల నాశయింపదగునా? యనిని; అయోధ్యాపట్లణమున నున్న ప్రజ లెల్లరును రాషుచందుని క్షేమము గోరి ‘సర్వో దేవాన్ నమస్కాసి’ అని అందరు దేపతల కాళ్ళపై నను పడిరి. ‘భావోనాశ్వత గఘ్నతి’ పరమ పదము నందును నా మనసు పోదనిన ఆంజనేయులు ‘నమోస్తువాచస్పతయే’ అనెనుగదా! అయినచో అజ్ఞానకార్యము విదుపతగినది కదా! యనిని; కర్మమూలముగ వచ్చెడి యజ్ఞము విదువ తగినది గాని, జ్ఞానపరిపాక మగు నజ్ఞానము కాపలసినదే. ‘యయోచ కావిత్త ప్రేమాన్ధా’ యని ప్రేమకార్య మిట్లే గదా! యుండునది. బుద్ధి పూర్వకముగా మన్మథుని ఆశయించు చున్నదేమి? యనినచో ‘రజోరాగాత్మకం విద్ధి’ (రజోగుణము అనురాగమునకు కారణముగా తెలియుము) (భగవగీత 14-7) యనిరి గదా! సాత్మ్యకాగ్రేసరులను ఆశయింప దగిన పెరియోర్స్ కుమారైయగు స్నిమె రజోగుణప్రచరు డగు మన్మథుని పాదములపై పదుచున్న దేమి యనిని; నిత్యము ఎడబాసి యుండనట్టి సీతాదేవి రాషు నెడబాసి యుండకుండుటకై ‘సర్వో దేవాన్ నమస్కాసి’ (రా.అ.2-52) అందరు దేపతల కాళ్ళపై పడెను గదా! ప్రసన్న జనకూటస్థులగు నమ్మార్యార్థును ‘తెయ్యవట్టాం’ (తివాయ్ 5-4-8) ఓదేపతలారా! యని దేపతలను ముందుగ నాశయించిరిగదా! అట్లే యామెయు మన్మథుని ఆశయించుటలో కారణము,

ఈన శరీరమును చెడగొట్టు కొనియైనను ఎడహానిన వారిని (పొర్కోలిస్టుములు) నెమకూర్చువా డగుటచేత పెరియార్చ్చు ప్రాష్ట్రురచేత, ఒక చంచలము మొగ్గనైనను వఱవ్యక్తాయికి సమర్పింప వలయు ననుకొనిరి. పెరియార్చ్చు అక్రయించినది సార్కోక దేవత వైనవో, అండార్ అక్రయించినది రాజనదేవత యుగు మన్మథుని గడా! అక్రయించెడి దేవతకు (ఘటకులకు) తగివట్లు గడా అపేక్షితము వెదకి యాయుపలని యుందును. కాపున అండార్ మన్మథునకు ఉమ్మెత, పూపును సమర్పింప నెంచునది.

(శిఖశేరాధూనుజాయనమః
నాయచ్చియార్ తిరుమొళి - ఆఱవ దశకము

“వారణ మాయిరమ్”

అష్టాతికః క్రిందయి దశకములో కోకిలు చూచి ‘చిత్తవానిని వీటుచ మలయును’ని ప్రార్థించు వెనమున తన యొక్క తీరని ఆర్యతికయమును వెలిపుచ్చిన గోదాదేవియొక్క శరీరమును విఱువులైనని తలచిన సర్వేశ్వరుడాగు (క్రికప్పదు ఆమెకు చక్కని స్వప్నమును గల్చించి, ఆస్పచ్ఛమున పాణి గ్రహణాత్మపము మొదలు శేషపోసుము, మంగళాపథ్యధము పరకు జరుగు చర్చ లభ్యింటిని దర్శింప జీసి యామె మనసును కుదుట వఱచెను. గోదా దేవియు తాను స్వప్నమున దర్శించిన విషయము నెల్లను తన ప్రాణ పరితో విషరముగ తెల్పుట యా దశకము నందరి సారాంశము.

1. వారణమా యిరమ్ శూర్ణి వలమ్ శెయ్యతు
వారణ నమ్మి నడక్కిన్నానెస్పు ఎతిర్కి

పూరణ పాఱుగ్రదమ్ వైత్తు | పృథివీమెట్లమ్
తోరణమ్ నాట్ క్రూనాక్రష్టేన్ తోశీనాన్||

టీకా: తోశీ=ఒచేరీ, నారణ నమ్యి=పరత్యసౌలభ్యపూర్వుడు, ఆయిరమ్=వేయు వారణమ్=ఏనుగులు శూర్=మట్టుకొనగ, పలమ్ శెయ్తు=ప్రదక్షిణముగ నడక్కిన్నాసెస్తు=నడచివచ్చు చుండెనని, ఎతీర్=ఎదురుగ, పూరణపొన్ కుడమ్=నింపిన బంగారు కుండలను, వైత్తు=ఉంచి, పృథివీమెట్లమ్=నగరమున వెల్లెడను, తోరణమ్ నాట్=తోరణ స్తంభములను నాటినట్లు, నాన్=నేను, క్రూనాక్రష్టేన్=కలను కంటిని.

ఆః: ఓ! చెలి సకల కళ్యాణగుణపరిపూర్వు డగు నారాయణుడు చేలాది యేనుగులతో గూడి ప్రదక్షిణముగ వేంచేయు చుండెనని, వాని కెదురుగ పూర్వకుంభములను వాకిశ్చయం దుంచి, పట్టణ మెల్లెడలను తోరణ స్తంభములను నాటినట్లు నేను కలగంటిని.

2. నాశై వతువై మణమెస్తు నాశ్ ఇట్లు |
పాశై కముకు పరిశుదై ప్వస్త్ర్ల-కీణ్|
కోశరి మాతవన్ కోవిష్టన్-ఎవ్వానోర్|
కాశైపుకుత క్రూనాక్రష్టేన్ తోశీనాన్||

ఓః నాశై=రేపు, వతువైముమెస్తు=కన్యావివాహా మని, నాశ్ ఇట్లు=ముహూర్తమిమి, పాశై=పండ్గగుత్తులుగల, కముకు=పోక చెట్లుగల, పరిశుదై=అందమగు, ప్వస్త్ర్ల కీణ్=పందిరిక్రిందకు, కోశరి=బలమగు నింపాముపంటి, మాతవన్=లక్ష్మీపతియగు, కోవిష్టన్-ఎవ్వాన్=గోవిందుడు అనెడి, టర్=ఒక, కాశై=యువకుడు, పుకుత=పచ్చినట్లు, నాన్=నేను, క్రూనాక్రష్టేన్ తోశీ=కలను కంటిని చెలి.

ఆః: గోదకును శ్రీకష్టానకును రేపు వివాహ మని ముహూర్తము నిశ్శయ మొర్పు, పండ్గగుత్తులతో నిండిన పోకచెట్లుచే నలంకరింపబడిన పందిరి క్రిందకు నరహరి వచ్చెను, మాధవుడు వచ్చెను, గోవిందుడు వచ్చెను, అని వాని పేర్లను శెప్పుమండ, నొకయువకుడు ప్రచేంచినట్లు ఓ చెలి!
నేను కలను గంటిని.

3. ఇన్నిరనుచ్చిట్టా తేవర్కుళామ్ మెల్లామ్
 వన్నిరున్న ఎస్సో మక్క పేశి మన్నిరిత్తు|
 మన్నిరక్కోడి ఉదుత్తి మణమాలై|
 అస్సరి శూట్టా కృనాకృష్ణేన్ తోటి నాన్ |

టీ: ఇన్నిరనుచ్చిట్టు=ఇంద్రుడు మొదలగు, తేవర్కుళామ్ ఎల్లామ్=దేవతా సమూహ మంత్రయు, వన్నిరున్న=పన్చియుండి, వస్సో=నన్ను, మక్క పేశి=పథుపుగా చెప్పి, మన్నిరిత్తు=ఆశిర్వదింప, అన్నిరి=అదు, బిడ్డ యగు దుర్గ, మన్నిరక్కోడి=మంత్రించిన పస్త్రీమును, ఉదుత్తి=ధరింపజేసి, మణమాలై=కళ్యాణమాలను, శూట్టు=చుట్టగా, తోటి=ఉచేరి, నాన్=నేను, కృనాకృష్ణేన్=కలను గంటిని.

తా: ఇంద్రాదిదేవత శేలరును వచ్చి నన్ను శ్రీకృష్ణుని సతిగా చెప్పుచు వివాహ మంత్రములతో నాశిర్వదింపగా, ఆదుబిడ్డయగు దుర్గయు మంత్రించిన పస్త్రీమును, కళ్యాణమాలను ధరింపజేసినట్లు ఉన్నాయి! నేను కలను గంటిని.

4. నాల్తిశై తీర్టమ్ కౌణస్త్తు| నని నల్కి|
 పార్పున చ్చిట్టర్ కట్| పల్లుక్ ఎదుత్తేత్తి|
 పూపునైకణై| పృణితనోదు ఎణ్ణెనై|
 కాప్పు నాట్ కట్ కృనాకృష్ణేన్ తోటి నాన్||

టీకా: పల్లుక్=అనేకులు, పార్పున చ్చిట్టర్ కట్=బ్రాహ్మణేష్యులు, నాల్తిశై=నాట్ దిక్కులను, తీర్టమ్=పుణ్యతీర్థమును, కౌణస్త్తు=కొనితెచ్చి, ననినల్కి=అనేక పర్యాయములు (ప్రోక్షించి), ఎదుత్తు ఏత్తి=ఉచే స్వరమున మంగళాసన మొనర్చి, పూపునైకణై=పూలచే కట్ బడెన మాల ధరించిన, పృణితనోదు=పవిత్రుడుగు కృష్ణునితో, ఎణ్ణెనై=నన్ను, కాప్పు నాట్=రక్కాబంధమును, కట్=కటగా, తోటి=ఉచేరి, నాన్=నేను, కృనాకృష్ణేన్=కలను గంటిని.

తా:- శిష్మలగు బ్రాహ్మణోత్తములు అనేకులు పటుదెసల నుండియు పవిత్రోదకమును దెన్ని స్వాస్తివాచకములతో ప్రోక్షించి, పుష్పమాలాలంకృతుడుగు శ్రీ కృష్ణునికిని నాకును రక్కాబంధన మొనర్జ నేను కలగంటివే చెల్లి!

5. కతిరౌళ తీపమ్ కలశమ్ ఉడన్ ఏన్!

కతిర్ ఇశ మంగైయర్ తామ్ వస్తు ఎతిర్ కొళ్ళ!

మతురై యూర్ మస్వనడినిలై తోటైఱమ్!

ఆతిర ప్పుకుత కృనాకృణేన్ తోళీ నాన్!!

టీకా: కతిర్ ఇశ=చతురలును, యౌషములు నగుమంగైయర్తామ్=స్త్రీ శెల్లరును, కతిర్ ఒళీ=సూర్యకాంతి సమమగు, తీపమ్=దీపములను, కలశమ్ ఉడన్ ఏన్=కలశములను చేతియందు ధరించి, వస్తు=వచ్చి, ఎతిర్ కొళ్ళ=ఎదుర్కొనగా, మతురైయూర్ మస్వన్=మధురాధిపతి యగు కృష్ణుడు, అడినిలైతోట్టు=పాదుకలను ధరించి, ఎఱ్గమ్=భూమి యంతయు, ఆతిర ప్పుకుత=అదరు నట్లు రాగా, నాన్=నేను, తోళీ=ఓ చెరీ! కృనాకృణేన్=కలగంటిని.

ఆ: సూర్యకాంతి సమమగు మిక్కిలి ప్రకాశము గల మంగళదీపములను, మంగళకలశములను, చేత ధరించి, మిక్కిలి చాతుర్యముగల యౌషములగు పలుపురు స్త్రీలువచ్చి యెదుర్కొనగా, మధురాధిపతి యగు శ్రీ కృష్ణుడు పాదుకలను ధరించి భూమి యదరునట్లు వచ్చినట్లుగ నో చెరీ! నేను కలగంటిని.

6. మత్తుళమ్ కొట్ట వరి శంగమ్ నిన్మాత!

ముత్తుడై ల్రామమ్ నిరై తాళ్ళన్ పస్తల్ కీళ!

వైత్తునన్ నంబి మతుశూతన్ వస్తు ఎమై!

కైత్తులమ్ పత్త కృనాకృణేన్ తోళీ నాన్!!

టీకా: మత్తుళమ్ కొట్ట=మదైలలు కొట్టగా, వరి శంగమ్=దక్కి జావర్తశంఖములు, నిష్ట ఊత=స్థిరముగా ఊడగా, ముత్తుడై ల్రామమ్=ముత్తుముల మాలలు, నిరైతాళ్ళన్=నిందుగ వైలాడుచున్న, పస్తల్ కీళ=పందిర క్రింద, వైత్తునీన్ నంబి=మేనమరది యగు కళ్యాణ పూర్ణుడగు, మతుశూతన్=మధు సూదనుడు, వస్తు=వచ్చి, ఎమై=నన్ను, కైత్తులమ్ పత్త=చేతిని పట్టినట్లు తోళీ=ఓ చెరీ, నాన్=నేను కృనాకృణేన్=కలను కంటిని.

ఆ: ఓ!చెరీ ! మదైలలు శంఖములును వైగు చుండగా, ముత్తుపు మాలలు వైలాడు చున్న పందిర క్రిందకు మధుసూదనుడు వచ్చి నా చేయి పట్టినట్లు కల గంటిని.

7. వాయ్నల్లర్ నల్ల మత్తెంతి మన్నిరత్నాల్ |
 పాశుఇలై నాణల్ పదుత్తు ప్పరితి వైత్తు|
 కాయ్చిన మా కజిఱుఅన్నావ్ ఎన్కైప్పత్తి|
 తీ వలమ్ శెయ్య కృనాకృష్ణేవ్ తోళ్ నాన్||

టీకా: వాయ్ నల్లర్=సుస్వరము గల సమర్పులు, నల్ల=విలక్షణముగా, మత్తె
 లె=వేదములనుఛేపీ, మన్నిరత్నాల్=మధ్యతములవేత, పాశు ఇలై=ప్పుని
 ఆకులుగల, నాణల్=దర్శయ, పదుత్తు=అగ్నిచుట్టును ఉంది, ప్పరితి
 వైత్తు=సమిధల నుంచగా, కాయ్ కిన=మిక్కిరి కోపము గల, మా=గొప్ప
 కజిఱు అన్నావ్=ఏనుగుపంటి మదము గల కృష్ణదు, ఎన్ కై ప్పత్తి=నా
 చేతిని పట్టుకొని, తీ వలమ్ శెయ్య=అగ్నిప్రదక్షిణ మొనర్చినట్లు,
 తోళ్=ఒ చెప్పి! నాన్=నేను, కృనాకృష్ణేవ్=కలగంటిని.

శా: ఓచెప్పి! వేదాధ్యయనక్షిలుగు బ్రాహ్మణోత్సములు సుస్వరములతో మధ్యతముల
 నుచ్చరించుచు అగ్నిపోతము చుట్టును దర్శయిను పరచి సమిధలతో
 పోము మొనర్చుచుండగా మదగజముపంటి శ్రీకృష్ణదు వచ్చి నా చేతిని
 పట్టుకొని అగ్ని ప్రదక్షిణమొనర్చినట్లు నేను కలగంటిని.

8. ఇమై కృమ్ ఏళేళ్ పిఱవికృమ్ పత్రావాన్!
 నమై యుడైయవన్ నారాయణన్ నమిస్యి!
 శమై యుడైయ తిరుకైయాల్ రాణ్ పత్తి!
 అమై మితికృ కృనాకృష్ణేవ్ తోళ్ నాన్!!

టీకా: ఇమైకృమ్=ఈజన్మకును, ఏళేళ్ పిఱవికృమ్=ఏడేరు జన్మలకును,
 పత్రావాన్=రక్కకుడై, నమై యుడైయవన్=నాకు శేష యగు, నారాయణవ్
 నమిస్యి=నారాయణుడు, శమై యుడైయ=ఎళ్లని పగు, తిరుకైయాల్=శ్రీహస్తములవేత, రాణ్ పత్తి=నా కాలును పట్టుకొని, అమై మితికృ=పన్నె
 కల్లును త్రాక్కించి నట్లు, తోళ్=ఒచెప్పి! నాన్=నేను, కృనాకృష్ణేవ్=కల
 గంటిని.

శా: ఒ సథి! ఈ జన్మమందు వలెనే యన్ని జన్మములందును మనకు
 రక్కకుడగు నారాయణుడు, తన శ్రీహస్తముచే నా పొదమును పట్టుకొని
 నమైకల్లును త్రాక్కించినట్లు నేను కల గంటిని.

9. పరి శిల్ప వాళ ముకత్తు | ఎస్టేమార్ తామ్సన్నిట్టు |
 ఎరి ముకమ్ పారిత్తు | ఎస్టే మున్సై నిఱుత్తి |
 అరిముకన్ అచ్చుతన్ | కైమేల్ ఎన్ కై వైత్తు |
 పారి ముకస్తు అట్ట | కృనాకృష్ణేన్ తోచీనాన్ ||

టీ: పరి=అందమగు, శిల్ప=విల్యంటి కనుబోమలును, వాళ=కాంతిగిల, ముకత్తు=ముఖమునుగల, ఎస్టేమార్ తామ్=నా సోదరులు, సన్నిట్టు=పచ్చి, ఎరిముకమ్ పారిత్తు=అగ్నిముఖమును చూచుచున్న, ఎస్టే మున్సై నిఱుత్తి=నన్ను దానిముందు నిలిపి, అరిముకన్=సింహముఖుడగు, అచ్చుతన్=అచ్చుతుని, కైమేల్=చేతిపై, ఎన్ కైవైత్తు=నాచేతిని ఉంచి, పారి ముకస్తు అట్ట=రాజహామమును చేయించునట్లు, తోచీ=ఓచెరీ! నాన్=నేను, కృనాకృష్ణేన్=కలగంటిని.

ఆ: ఓచెరీ! అందమగు ముఖముగల నా సోదరులు పచ్చి అగ్నిని బాగుగ రగిల్చి దానిముందు నన్ను నిలిపి సృసింహుడగు నచ్చుతుని చేతిపై నాచేతినుంచి రాజహామము చేయింప నేను కలగంటిని.

10. కుంబమ్ అప్పి కృశిర్ శాస్త్రమ్ మట్టిత్తు |
 మజ్జల పీతి పలమ్ శెయ్తు | మణిరీకి |
 అజ్ఞ అవనోదుమ్ ఉడన్ శెస్తు అజ్ఞ ఆనైమేల్ |
 మష్ట నమాట్ కృనాకృష్ణేన్ తోచీ నాన్ ||

టీ: కుంబమ్=కుంకుమపంకమును, అప్పి=మేనున కలది, కృశిర్=చల్లని, శాస్త్రమ్=చందనమును, మట్టిత్తు=మట్టించి, మణిరీకి=పన్నిటినిదినికాని, మజ్జలపీతి=మంగళారముగపీథియందు, పలమ్ శెయ్తు=ప్రదక్షిణముగ పచ్చి, అజ్ఞ ఆనైమేల్=అవీథియందు ఏనుగు పైనుండి, అవనోదుముడన్ శెస్తు=కృష్ణునితో కూడవెచ్చి, అజ్ఞ=అప్పుడు, మష్ట నమాట్=మంగళస్నాన మొనర్చి, తోచీ=ఓచెరీ! నాన్=నేను, కృనాకృష్ణేన్=కలగంటిని.

ఆ: ఓచెరీ! కుంకుమపూపుపంకమును, చల్లనిచందనమును శరీరముననలది, పరిమఖయుక్తమగు పసుతోభుకమును దీనికొని మంగళారముగ పీథులయందు ప్రదక్షిణముగ ఏనుగు పై నూరేగిం పానర్చి తెచ్చి మంగళస్నాన మొనర్చేని నట్లు నేను కలగంటిని.

11. ఆయనుక్కాక త్రాన్ కళ్ల కనావినై
 వేయర్ పుకట్ విల్లిపుత్తార్ క్ష్మీన్ కోతైశోల్ |
 తూయ తమిత్ మారై యారైస్ట్ మ్ వల్వరీ
 వాయుమ్ నన్ మక్కలై పైత్తు మకిష్టరీ||
- టీ. వేయర్=శ్రీవైష్ణవులచే, పుకట్=స్తుతింపబడుచున్న, విల్లిపుత్తార్ క్ష్మీన్=శ్రీవిల్లిపుత్తారునకు నిర్వాహకులగు పెరియాళ్లర్ కొమార్తెయగు, కోతై=గోదాదేవి, ఆయనుక్కాక=గౌల్లదగు శ్రీకృష్ణనికై, త్రాన్ కళ్ల కనావినై=తాను చూచిన కలనుశోల్=సాదించిన, తూయ=పవిత్రమగు, తమిత్ మారై=ద్రవిడమాలయగు, యారైస్ట్ మ్=పదిపాశురములను, వల్వరీ=అభ్యసింప సమర్థులు, వాయుమ్=తగిన, నన్ మక్కలై పైత్తు=మంచిపుత్తులను లభించి మకిష్టరీ=ఆనందింతురు.

తా: పరమవైదికులగు శ్రీవైష్ణవులచే స్తుతింపబడెడి కీర్తిగల శ్రీవిల్లిపుత్తారునకు నిర్వాహకులగు పెరియాళ్లర్ కుమార్తెయగు గోదాదేవి గౌల్లదగు శ్రీకృష్ణనికై తాను గనిన కలను సాదించిన పవిత్రమగు ద్రావిడరూపమగు ఈ పది పాశురములను అభ్యసింప సమర్థులగువారు విలక్షణమగు సంతతిని లభించి యానందింతురు.

శ్రీఆంధార్ దిష్ట్యురిపడికశే శరణమ్

T.T.D. Religious Publications Series No. 783
Sale Price : Rs. 6-00

**Printed and Published by Sri K.V.Ramanachary, I.A.S.,
Executive Officer, T.T. Devasthanams, Tirupati
and Printed at Nageswara Binding Works,Kovvur on behalf of TTD**

